

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inostran;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 9.011;
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENECE

Marija in Slovenci

O kdor s koreninami v večnost sega,
z lahkoto gore in svetove premika.
A nam se zadnja deska odmika;
ne vem kdo nas ziblje daleč od brega.
(Božo Vodušek, Prošnja pesem.)

Saj smo ji blizu, a ona je nam bližja. Nič čudnega, saj je naša mati, Mati vseh Slovencev. Stoletna zgodovina to izpričuje, naše lepe pesmi in naše bele cerkve, pa še bolj naše polne cerkve in naše pošteno ljudstvo. Stoletna zgodovina to priča: Kam se je zatekal naš narod po pomoč v največjih izkušnjah? Kam se zateče otrok, če se ne čuti dovolj varnega? Saj vemo, koliko je trpljenje lažje, če je mati pri nas.

O čem pojemo pesmi, če ne o tem, kar nam je najdražje, kar najbolj ljubimo, kar nas najbolj obvladuje.

Komu postavljamo spomenike, če ne tistim, ki so si ga sami postavili v naših srcih? In kdo se je človeku bolj vtisnil v srce kot mati? Saj je toliko težkih ur v življenju in tolikokrat išče človek tolažbe pri materi.

Tudi naše ljudstvo je pošteno. Malo slabega je iz njega, večji del je od tujca. Saj drugače biti ne more. Ali se je mogel izpriditi rod, ki že tisoč let trpi, ki ga preganjajo in zatirajo, kateremu drugi narodi kradejo in ropajo njegovo zemljo in imetje? Ali se je mogel pokvariti rod, ki je tisoč let živel ob trdem kruhu od žuljev svojih rok? Ali je mogel pozabiti ta rod pri tem svojem trpljenju na Boga in njegovo božjo Mater, kateri je edini lahko potožil svoje gorje, pa ga je razumela? Da, ta rod je vedel, da je bilo njeno srce sedemkrat prebodeno in da bo zato vedno našel pri njej pomoč in tolažbo v vseh težavah tega življenja. Zlasti slovenske matere so se lahko z zaupanjem obračale do nje, zakaj preinogokrat so bile same njena lepa podoba na zemlji. In so še. Brez meje v ljubezni, heroji v trpljenju, do smrti potrpežljive, v bolestih molčeče. Veselje jim je v žalost in trpljenje v veselje, usmiljenje pa dolžnost. Take so prave slovenske matere, lepa podoba božje Matere. In sinovi takih mater, ali so mogli zahtevati? Od prvih dni so bili po svojih materah priporočeni varstvu božje Matere. Kam pa naj zaide človek, če ga Bog sam vodi, če mu na vsakem razpotju v življenju sam pokaže pot naprej? Zavedajmo se, da so te ljubeče in trpeče matere poseben Marijin blagoslov našemu malemu narodu, ki se sicer ne bi mogel ohraniti na tako nevarnem mestu sveta. Po svojih materah segamo v večnost, po njih z lahkoto gore in svetove premikamo.

Ko smo po svetovni vojni mislili, da je prišlo olajšanje in konec preganjanja našega naroda, smo se brž prevzeli, postali smo moderni. Brez Marije smo urejali naše politične, gospodarske in prosvetne razmere, brez njene pomoči smo ustvarjali naše šolstvo, brez njenega sveta odpirali trgovine in ustanavljali tovarne. Nismo je prosili pomoči pri utrditvi našega položaja, narod, ki se je prej stoletja ob vsakem koraku zatekal k njej. Očetje niso več hodili v cerkev in matere niso več vodile otrok pred Marijine oltarje. In drugi otroci, ki se jim je dobro godilo, so se pričeli sami odmikati od njih, ker še nikdar trpeli niso in tako niso mogli spoznati, koliko velja pomoč božje Matere.

Pa so prišli drugi narodi in nam pričeli deliti usodo ter rezati naš kruh. Teh ni vodila božja Mati, tako kot naš narod, mnogi od njih še niso nikdar poznali milosti, ki jo more deliti ona svojemu ljudstvu. Zato so se ljudje iz teh narodov obrnili proti našemu narodu, ker je Marijin narod, proti našim materam, ki kažejo svojim otrokom na Marijo, vodnico po trnjevi poti življenja, proti našemu jeziku, ker v naših prelepih pesmih in molitvah prosimo Marijo, naj še v bodoče varno ohranja naš rod.

V boj proti našemu narodu so se spustile vse tiste sile, ki črpaajo svoj potencial iz materijalizma, ki hočejo živeti od tuje zemlje in tujega dela, ki hočejo naš narod usunuti ali iztrebiti. Vsi poznamo te sile: pretirani kapitalizem in komunizem, brezverska propaganda, protiverski film in tisk ter kult telesa so njihova današnja imena. Bogata sredstva imajo za doseg svojih ciljev ter poslušna orodja. Poglejmo tovarne, kako vabijo s svojimi lovkami kakor polipi naša dekleta, da bi postale sužnje stroja in pozabile na višje dolžnosti, na skrb za družino in otroke. Boj za vsakdanji kruh je hudo orožje v rokah teh sil, naperjenih proti našemu narodu. Poglejmo sicer v javnost, kjer se v nravnem pogledu tako malo pazi na mladino. Tako daleč smo že, da otroci sami čutijo, da gre njihova vzgoja v napravo smer. Zakaj naša mladina je še vedno Marijin otrok. Zaradi enkratne nezvestobe Marija ne pozabi otrok naroda, ki jo je tisoč let ljubil in častil, ona ne pozabi mater naroda, katerega hčere so okoli tisoč let verno ohranjale svetu s svojim življenjem njeno podobo. Marija ne pozabi mož naroda, katerega sinovi so ji v potu svojega obraza zgradili toliko prijetnih domov po slovenski zemlji. Ne, ona ni maščevalna; nobena mati se ne želi maščevati nad svojim otrokom. Vsak izgubljen otrok je nov meč v njeno ranjeno srce, vsak najden otrok je nov svetel žarek iz njenih jasnih oči.

Zato moderna mladina ne obupaj, ne vem, da se nam res odmika zadnja deska! To je zmeta, ki se je ne smemo oprijeti niti v teh Bogu odtujenih dneh. Postanimo iz človeških otrok zopet božji in Marijini otroci, pokristjanimo zopet naše šole, vzemimo naše matere iz tovarn ter jih vrnimo družinam, da bodo ustvarjale nove podobe naše božje Matere med našim narodom. Zlasti izobražena mladina je poklicana, da kaže narodu pravo pot, nazaj k naši skupni Materi. Kdor trpi sam in s svojim ljudstvom, jo bo našel. Ne bo se mu skrivala. In kdor je ne najde ali vsaj že ne išče, ta ne trpi in če govori o trpljenju, je njegovo govorjenje laž in prevara. Kdor pa jo že išče, pa je v mestu ne najde — zakaj težje jo je najti v mestu, zaradi žena, ki jo pozabljajo in zaradi otrok, ki jih pogublja — naj se dvigne na kraje, s katerih razliva Marija posebne milosti po naši slovenski domovini — Brezje, Višarje, Gospa Sveta — pa naj jo s trdnim zaupanjem prosi:

Ti, ki si nosila Bogočloveka
v svojem silnem deviškem telesu.
nas, ki na prečloveškem trpimo,
v nove božje sinove prerodi,
iz grenke smrti v življenje vodi,
da Te kot mater doživimo.

(Božo Vodušek, Prošnja pesem.)

Zmaga v Španiji —

Zmaga katoliške mladine

Kako je sodobna španska mladina obračunala z marksističnimi popravljalci človeške družbe

Köln, 7. dec. tg. »Kölnische Zeitung« objavlja zanimive komentarje svojega španskega poročevalca o izidu volivnih bitk in pravi, da »postaja sedaj jasno nad vsakim dvomom, da je Španija hotela z vso odločnostjo obračunati z marksizmom, ker ga ne smatra za nobeno alternativo, ki bi mogla prepeljati državo in narod v novo dobo, ki se označja. Marksizem je le plod liberalnega gospodarskega reda, ki bi ga rad s surovimi kretnjami zakrpal, med tem ko se špansko ljudstvo zaveda, da je treba novih, smešljih in idejno čistejših pokretov, ki naj pokopljejo kapitalistični družabni red za vselej in ga nadomestijo z novimi oblikami družabnega sožitja.

„Nad dimom gorečih cerkva...“

»Presenetljivo je,« tako piše list, »da je prava zmaga valka prav za prav španska mladina. V dnevi revolucije je španska mladina stala ob strani, ker ni bila pripravljena za te dogodke in ni znala idejno razločevati med pokreti. Ponokod so se ji prve krepke kretnje revolucionarne vlade zdele celo simpatične. Toda kmalu je spregledala. Videla je, da je španska revolucija pobrala svoje orožje v prastarih orožarnah kulturnobojnežev liberalne dobe in da je bila brez vsake ideje, ko je bilo treba Španijo na novo organizirati, da postane zopet srečna duhovno in materialno. Zato je zvesto prisluhnila, ko se je nad vrvenjem revolucionarnih dni, nad dimom gorečih cerkva in nad demagoškimi vpitjem osivelih kulturnobojnežev zaslišal sveži mladostni glas novega pokreta, ki je zahteval zvestobo starim, slavnim tradicijam domovine istočasno pa napovedal obnovo državnega občestva. In čim konkretnije je nastopala struja Hererovcev

in Roblesov, čim jasneje je pokazala voljo, da prežene s starimi metodami tudi zastarele ideje in da si brez strahu viha rokave, da podere malikovanje človeške osebnosti, ki je bistvo kapitalistične liberalne dobe ter uvede med človeško družbo kot njen bistveni oživljajoči princip medsebojno socialno povezanost vseh ljudi.

Spoštuj staro, gradi novo!

»Socialisti so mladino, ki je šla, kamor jo je klical nov pokret, pretepali in celo streljali, toda mladine puškin strel niso nikdar ustavili, tudi v Španiji ne. Srce gre k srcu, čez vse ovire in čez vse prepeade. Madrid je prvi vztrepetal od odmevov mlade ljudske stranke. Za njim je prišla dežela in volivni boj ni bil nič drugega kot naval mladine na odločilne postojanke. V španskem volivnem boju se je razlegel glas mladine in je oglušil vso zahtobno demagoško marksističnih popravljalcev človeške družbe. Španska mladina je namreč spoznala, da je zastava Gil Roblesa njena zastava in ker ve, da ji pod tem vodstvom ne bo treba pospravljati razvalin ali vlačiti nazaj stare malike, ampak da bo s pomočjo sedanje zmage gradila novo, samostojno. Da tudi španska mladina nima navdušenja za parlamentarizem, ni nobena skrivnost. Gil Robles ji je obljubil, da ga bo pokopal, ko pride njegova ura in da ga bo nadomestil z avtoritativno demokracijo krščanske stanovske države.

»Po strašnih razdeljenjih španske revolucije je španska mladina zavzela vodilne postojanke. Naj sedaj vihra naprej, le naprej, spoštljiva do dejanj prošlosti, pripravljena, da umre za ideale bodočnosti!«

Madrid, 7. dec. tg. Špansko notranje ministrstvo je objavilo končno veljavne izide volitev za državni zbor, ki so se vršile 19. novembra in dne 3. decembra. Izidi so sledeči:

Desnica:
Ljudska stranka (Acion Popular — Gil. Robles) 62 poslancev
Katoliška kmetijska stranka (agrarci — Gil. Robles) 86 poslancev
Baskijski narodnjaki 14 poslancev
Tradicionalisti in monarhisti 43 poslancev
Ostale skupine 2 poslancev
Skupaj 207 poslancev

Sredina:
Radikalci (Lerroux) 104 poslanci
Konservativni republikanci 18 poslancev
Katalonska liga (Cambo) 25 poslancev
Liberalni demokrati 9 poslancev
Naprednjaki 3 poslanci
Neodvisni republikanci 8 poslancev
Skupaj 167 poslancev

Levica:
Katalonski levičarji (Macia) 19 poslancev
Orga 6 poslancev
Radikalni socialisti 1 poslanec
Neodvisni radik. socialisti (Azana) 4 poslanci
Republikanska akcija 5 poslancev
Katalonski socialisti 3 poslanci
Socialdemokrati 58 poslancev
Federalisti 2 poslancev
Komunisti 1 poslanec
Skupaj 99 poslancev

Naval na rušilce ZN

Zeneva, 7. decembra. -eau. Dnevi, ki potekajo, so pričla tako intenzivnih mednarodnih pogajanj, kakršnih poveljna doba še ni videla. Komaj se je zaključil rimski sestanek, ki ga je hotel Mussolini izbrabiti za to, da bi zadal nov udarec Zvezi narodov in komaj je bil pompozno objavljen sklep velikega fašističnega sveta, da ostane Italija v Zvezi narodov edino pod pogojem, ako se ta preosnuje, že prihajajo iz prestolnice drugih držav, ki se vztrajno potegujejo za ohranitev zenevske ustanove, razveseljivejša poročila.

Praga je odbila Hitlerja

Iz Prage poročajo, da je češkoslovaška vlada prekinila neposredna pogajanja z Nemčijo. Zunanji minister dr. Beneš je sporočil berlinski vladi, da je pripravljen pogajati se, toda edino s posredovanjem Zveze narodov, ali pa v družbi s Francijo in drugimi državami Male zveze. Danes se gesta češkoslovaške vlade toliko bolj ceni v krogih Zveze narodov, ker se prav Hitler in Mussolini trudita, da bi Zvezo narodov čimbolj kompromitirala in osmešila. Berlinski in rimski fašizem sta proti mednarodnemu sodelovanju, ki se je bilo osredotočilo v Zenevi.

Pred dobrim mesecem so se pojavili v Pragi Hitlerjevi emisarji in predlagali, naj bi Češkoslovaška sklenila pogodbo o nenapadanju z Berlinom. Berlinu je bilo v prvi vrsti na tem, da bi Češkoslovaško izločil iz zenevskega okrilja. Še več, tudi Hitler se trudi, da bi omajal trdnost Male zveze in se v tem pogledu popolnoma strinja z Mussolinijem. Odtod tudi predlog za pogajanja v Pragi: ločena pogajanja naj bi pokazala, da so vezi, ki vežejo Malo zvezo, šibke. Dr. Beneš je emisarje vljudno sprejel, toda povedal jim je takoj, da bi se pogajal z Berlinom edino v družbi z ostalimi državami Male zveze, Poljske in Francije.

je zmeta, ki se je ne smemo oprijeti niti v teh Bogu odtujenih dneh. Postanimo iz človeških otrok zopet božji in Marijini otroci, pokristjanimo zopet naše šole, vzemimo naše matere iz tovarn ter jih vrnimo družinam, da bodo ustvarjale nove podobe naše božje Matere med našim narodom. Zlasti izobražena mladina je poklicana, da kaže narodu pravo pot, nazaj k naši skupni Materi. Kdor trpi sam in s svojim ljudstvom, jo bo našel. Ne bo se mu skrivala. In kdor je ne najde ali vsaj že ne išče, ta ne trpi in če govori o trpljenju, je njegovo govorjenje laž in prevara. Kdor pa jo že išče, pa je v mestu ne najde — zakaj težje jo je najti v mestu, zaradi žena, ki jo pozabljajo in zaradi otrok, ki jih pogublja — naj se dvigne na kraje, s katerih razliva Marija posebne milosti po naši slovenski domovini — Brezje, Višarje, Gospa Sveta — pa naj jo s trdnim zaupanjem prosi:

Medtem je moral Beneš na razorožitveno konferenco v Zenevo. Po povratku v Prago so ga zopet obiskali Hitlerjevi odposlanci in mu stavili še enkrat predlog za neposredna pogajanja. Dr. Beneš je svoj prvotni odgovor še enkrat ponovil in poslednji bil iz Berlina več nikakega glasu.

Pamet se vrača v Francijo

Tudi vesti, da francoska vlada popuša glede razorožitvenih pogajev in da jo z neposrednimi pogajanj z Berlinom sama potisnila Zvezo narodov v ozadje, niso resnične. Po večkratnih sestankih med Hendersonom in zunanjim ministrom Paul Boncourjem je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da Francija ni izpremenila svojega stališča glede razorožitve. Vse vesti, ki so krožile v tem pogledu, so neresnične. Stališče Francije glede dela raz-

Pakt štirih - strah malih - mora proč!

Herriotova »Ere Nouvelle« se je nenadoma zaletela v pakt štirih in kritizira zunajo-politično linijo, ki je dovela do njega. »Treba je, da se napravi konec cinčanju!« vzklika list. »Niti enega dneva ne smemo več izgubiti. Stopiti je treba čimprej zopet na pot razuma. Pakt četvorice je legel na naše prijatelje v Evropi kakor huda boleat. Danes gre za to, da teh prijateljev ne izgubimo.« Pakt četvorice je opogumil Nemčijo in Italijo v njunem prizadevanju, da razbijata razorožitveno konferenco in Zvezo narodov. Prav tako pospešuje njuno domnevo, da moreta doseči enakost glede razorožitve in enakosti tudi na morju. Kaj še čakamo, da ne nastopimo kakor možje, ki so razumeli? Nemčija se oborožuje. Hitlerjevski napadatelji so danes že včlanjeni v armado. kajti pred tremi dnevi so trije načelniki Hitlerjeve milice

Prevrat v francoski politiki

Angleški poslanik dvi domov - Nemčija naj dokaže, da želi miru, a ne demagogije

Pariz, 7. dec. b. Nacionalistični »Echo de Paris« trdi, da potovanje lorda Tyrella v London ni tako nedolžna stvar in da je njegova pot izzvala v pariških političnih krogih veliko senzacijo. Isti list javlja tudi iz Londona, da se vrše tam velike priprave za čimprejšnjo konferenco vevlesil, ki bo najbrž v Londonu. Tyrellovo potovanje v London je v zvezi s sporom med francoskim zunanjim ministrom Paul-Boncourjem in predsednikom razorožitvene konference Hendersonom v vprašanih razorožitve. Francoska vlada stoji še danes kakor prej na stališču sporazuma med Veliko Britanijo, USA in Francijo od 14. oktobra tega leta, radi katerega je, kakor znano, izstopila Nemčija iz Zveze narodov in zapustila razorožitveno konferenco. Angleška vlada želi radi tega razgovore na novi baži ter se odree sporazum od 14. oktobra. Še več! Britanska vlada je pripravljena priznati Nemčiji pravico delne oborožitve pod pogoji, ki še niso objavljeni, ampak, ki so baje francoski vladi znani.

Francija absolutno ne more pristati na to, da bi diktirala svojim zaveznikom sporazum, v prvi vrsti z Belgijo, Češkoslovaško in Poljsko, ne da bi se bila prej z njimi v tem oziru pogodila. Ako bi

orožitvene konference se ni izpremenilo. Z drugimi besedami povedano: Francija ni v odsotnosti svojih zaveznikov Poljske in Male zveze napravila nikakega koraka, ki bi mogel biti v škodo tem.

Francoska levica se trka na prsi

Značilno je tudi, da so prav tisti francoski levičarski listi, ki so kaj radi zagovarjali neposreden sporazum z Nemčijo in jim tudi ideološke razlike niso bile prav nič napoti pri pogajanjih z Rimom, nenadoma udarili na drugo struno. Tako je na primer Leon Blum, vodja francoskih socialistov, napadel najnovejšo angleško politiko in vse tiste, ki menijo, da je mogoče sporazum z neposrednimi pogajanj z Berlinom. Hitler se pač boče oborožiti in največji nasprotnik miru je tisti, ki mu daje potuho. »Daily Herald« kritizira ravnanje angleške delegacije v Zenevi, ker je ta nastopila proti internacionalizaciji civilnega letalstva; angleški davkoplačevalci bodo kmalu čutili posledice razpadanja razorožitvene konference.

postali ministri. Ali je treba, da še kaj dostavimo da dokažemo, da smo bili v dobri veri prevarani?

Tudi iz Moskve je v teku ofenziva proti oboroževanju Nemčije. Radek je napisal v »Pravdic« članek »Razorožitev ali vojna«, ki se zaključuje tako-le: »Nikdo naj ne misli, da najdemo pot iz sedanjega položaja s tem, da se prizna fašistični Nemčiji pravica do oborožitve; kajti to bi povzročilo novo splošno tekmovalstvo v oboroževanju. Izhod kaže linija sovjetske politike: borba za splošno razorožitev in za poravnanje mednarodnih sporov brez sile. Veliki realisti, ki menijo, da je mogoče preprečiti revizijo meja s tem, da se dovoli povečanje vojnih sil, se bodo pokazali za velike utopiste. Imperialisti se ne oborožujejo za mir, temveč za vojno in za revizijo meja z mečem!«

se sedaj dovolila diskusija o nemški oborožitvi, ne bi bilo možno dobiti nikake garancije, da Nemčija svojega oboroževanja ne bo še ojačila. Kontrola je radi tega še bolj potrebna. Vendar pa ne more Francija pristati na nobeno nemško oboroževanje brez točnega pismenega sporazuma med Parizom in Londonom, v katerem bi bilo precizirano tako nemško, kakor tudi britansko in francosko stališče. Sicer bo težko najti druga vprašanja, razen gospodarskih, v katerih bi bilo mogoče neposredno razpravljati z Nemčijo. Nemčija mora jasno dokazati, da resnično hoče mir in da svoje mirovne izjave ne zlorablja kot sredstvo v agitaciji za svoje politične aspiracije. Neobhodno potrebno je, da daje Nemčija takoj po prvem sestanku med nemškimi in francoskimi delegati točno razlago vseh vprašanj, ki se tičejo razorožitve in nemških političnih ciljev. Francija pa lahko že danes naglaša, da mimo svojih zaveznih in mimo Zeneve ne bo nič ukrenila.

Dunajska vremenska napoved: Najprej prilično nespremenjen mraz s snegom. Kasneje bo temperatura zopet nižja.

Angleško-irski spor

„Čakali smo dolgih tisoč let...“

Pretrsljivo pismo starega irskega borca

Limerick, 3. decembra.

Hvala za Vaše vprašanje, a odgovoril Vam nanj ne bom. Kako gleda irski narod na težave, pred katerimi se nahaja in ki oznanjajo nove nevarnosti v zvezi s sporom, ki je nastal z angleško vlado, me vprašate. Kako gleda irski narod na vse to, kam se nagiblje, komu hoče slediti, ali De Valeri, ali Cosgraveju ali generalu O'Duffyju, to bi radi zvedeli.

Vsi plezamo na isti vrh

Dragi gospod, irski narod svojega naziranja v teku zgodovine nikdar ni spreminjal. Sedanja irski rod gleda na vprašanje Irske in njenih odnosov do Velike Britanije z istimi očmi kot je gledal že takrat, ko se je Henrik II. leta 1171 prijavil za gospodarja Irske in vrzel prve vezi, ki so tekmo zgodovinske postale verige, med obema otokoma. Vi boste priznali, da je naša zgodovina že dolga, da je prenapolnjena s krvjo in s trpljenjem, a tega najbrž ne veste, da nikjer in nikdar v tem dolgem razdobju ne boste srečali trenutka, da bi se bil irski narod zlomil pod težo bremen in preizkušenj, nikdar ne. Boste mogli čitati, da je irski narod postal le enkrat nezvest samemu sebi in da je pod pritiskom razmer odstopil le za ped od svojih ciljev, proti katerim so bile uprte njegove oči, kadar je sijalo nad zeleno irsko sonce, pa tudi takrat, kadar je tonila solza v oči njenih trpečih a nevladnih prebivalcev.

De Valera, Cosgrave, O'Duffy, Zame, ki živim daleč od politike, kot večina irskega ljudstva, so to le Irci, zvesti Irci, ki vsak na svoj način hoče priti do končnega cilja. Eden gre krajšo pot, ki je bolj strma in bolj težavna, drugi predlaga ovinko, a vsi plezajo na isti greben, nobeden neče nazaj in nobeden se neče zadovoljiti z nižjimi cilji. Irski narod jim bo sledil, dokler bo prepričan, da ga vodijo navzgor in bo z njimi obračunal, kadar bo zaslužil, da ga vodijo drugam. Toda takih obračunov irski narod v svoji dolgi težki zgodovini hvala Bogu še ni bil prisiljen delati, kajti Irci imajo poleg velikih napak eno narodno krepko, ki se imenuje zvestoba.

Ne zamerite mi, dragi gospod, da govorim o zgodovini, kajti če čitam, kar drugod pišejo o nas in o naših razprtijah, imam vedno vtis, da nas sodijo, kakor da bi ne imeli nobene preteklosti in da nas merijo po kopitih, ki za naše irske razmere nikakor ne veljajo.

Rodovi so umirali - a narod je ostal mlad

Tisoč let smo ostali Irci. Tisoč let nas ni zlomilo. Rodovi so šli, drug za drugim, a irski narod je ostal mlad tudi po tisoč letih. Ko so se po vaših evropskih pokrajinah še valile tolpe poldivjih narodov od vzhoda proti zapadu in od severa na jug, smo mi imeli svojo cvetočo krščansko kulturo. In ko je bilo treba te naše narode pokristjaniti in civilizirati, je Irska razpošiljala misijonarje po Germaniji in po Skandinaviji in tudi po Angliji, da so s krščansko vero prinesli poganom tudi darove krščanske omike.

Naša zgodovina - križev pot

Pred tisoč leti nismo bili edini. Pred tisoč leti smo bili bogata zemlja. Naša nevednost in naše bogastvo sta bila pa tudi vzrok našega trpljenja. Najprej smo postali plen Normanov, za njimi pa so sešli po našem otoku angleški kralji. Henrik VII. je razbil našo socialno strukturo, Henrik VIII. je planil po naši veri in ker je nismo pustili iztrgati iz sre, je raztolkel naše solstvo, razgal našo samostane in začel preganjati Irci tudi raz njegovo lastno rodno grudo. Irski kmet je moral pustiti svoj dom in svojo zemljo, ki jo je zasedel angleški priseljenec, zbežal je v gorovje ali pa je povezal svojo revščino v malo culico in šel iskat pravice v Ameriko, v Avstralijo, v južno Afriko, a ni poznal vzeti s seboj zvestobe do rodne zemlje in trdnega eklepa, da bo svojim otrokom predal v pomanjkanju drugih dobrin vsaj ljubezen do izgnanega doma in železno voljo, da si ga osvojijo nazaj, kadar bo prišla tista previdnostna zgodovinska ura. Devet milijonov je bilo Ircov, ko je cvetela kultura, šest milijonov jih je ostalo še, ko je Henrik VIII. zatnil svoje od sovraštva do nas in do naše vere bolne oči.

Irec - rob na svoji zemlji

1691 so Irci tukaj v mojem mestu v Limericku sklenili nek premirje in dobili podpis angleških kraljev na porokdo, v kateri ni bila popravljena nobena od storjenih pravic, a ki je nam katoličanom osigurala vsaj svobodno življenje po naši katoliški veri in svobodno lastnino nad tem, kar jim je od prejšnjih ropov še ostalo. Toda tudi to je še bilo preveč. Viljem III. je pogodbo prelomil in danes razobešamo črno zastavo po našem mestu na obletnice tega preloma dane prisage. Z Viljemom je začela druga doba, najhujša doba preganjanj in trpljenja. Katoličani so bili z zakonom proglašeni za brezpravne v vsakem oziru, vsaka lastnina zemlje prepovedana, podedovanje protizakonito, ženitbe med katoličani zločin in poroke med katoličanom in protestantom obvezne, služba božja prepovedana, katoliški Irec pred sodišči brezpraven, irski voditelji izgnani, vsa višja duhovščina odstavljena. Toda Viljem je šel še dalje. Ko je potoeval Irci v popolno brezpravno hlapčevstvo, je izdal zakone, ki so popolnoma onemogočili vsako trgovino, obrt in industrijo. Irci so ostali nevladljivi. Lahko bi vam pokazal to naše gorovje, ki se dviga za Limerickom, in v doline, kjer so se zbirali v temnih nočeh ponizani Irci, da vzdružujejo plamen rodoljublja: volina »Belih fantov«, duplina »Jeklenih srec, skala »Temnih obrazov«, vse imena tajnih družb, ki so vatajale, da branijo svoj dom, ki so ga morali krvni ropari v stoletstvih zapuščati. Od 6 milijonov je padlo prebivalstvo na bore 4. In kljub temu Irska ni klonila.

Ameriška osvobodilna vojna je prestrašila nekoliko Angleže, ker je takrat grozila vstaja pod vodstvom »Združenih Ircov, Irska se je nekoliko oddahnila, toda tudi to je prešlo in februarja 1800, ko je bila vstaja z nezahvalno

krvoločnostjo potlačena, je Anglija končno javno proglasila konec vsake irske samostojnosti. V Londonu se je ustanovil skupni parlament, v katerega je Irska poslala 32 lordov in 100 poslancev, ki pa so bili vsi do zadnjega izključno protestanti. Pitt je obljube, ki jih je dal katoličanom, požrl in o katoliški Irski ni bilo nobenega govora več.

Solnce vzhaja

Sele, ko je vstal na Irskem O'Connell, ki je z ogujem svoje besede in s železno pestjo svojih organizacijskih sposobnosti znal dvigniti ugled potlačene Irske, ko so se zgrnile okrog njega obubožane irske mase, se je boj znova vnel z vso srditostjo in dovedel l. 1829 do zakona, ki je irskim katoličanom vrnil nekaj javnopravnih pravic, med njimi tudi pasivno volilno pravico. In 1830 so prišli prvi katoliški poslanci v angleški parlament. Po 800 letih krizevega pota, je ta pojava pomenila žarek solnca, ki je posvetil v temo irskega ljudstva.

Več nam Anglija ni hotela dati. Kje je ostala naša zemlja, kje naša konfiscirana premoženja? Vse irske pritožbe so utonile v krik: Nočemo papeštva. O'Connell je odgovoril z velikim pokretom, ki je zahteval preklic zveze z Anglijo. Angleška vlada pa je odgovarjala z novimi nasilnimi zakoni in z izrednimi vojaškimi ukrepi. Nato je prišla krvava ustava 1843, ki jo je pa zlomila strašna lakota 1847, ki je zahtevala zopet dva milijona irskega prebivalstva, ki je umrlo ali pa se izselilo.

Obup je gnal preganjano irsko ljudstvo v nove tajne organizacije. O'Connell je umrl, Smith O'Brien, tudi iz Limericka doma, pa je bil mlad. Vstaja, obsedno stanje, streljanje, obešanje. In še hujše je legla tuja pest na Irsko. Tajno društvo »Fianna Fail« je takrat vzraslo na irskih razvalinah in se jalo strah in trepet med vseni priseljenimi Angleži. Sele, ko j prišel na oblast človekoljubni in daljevidni Gladston je nastopil za nas čas novega

upanja. Korakoma, stopinjo za stopinjo je Gladston z največjim trdom in s hudimi boji s fanatičnimi katolikom sovražnimi angleškimi protestanti popravil nekatere zakone. Umor lorda Cavendisha v Fenike parku v Dublinu je pokret pospešil. Irci pod vodstvom Parnella so dosegli 86 mest v državnem zboru in so pomagali 1886 vreti Gladstona, ki ni pristal na njihove predloge. Zopet nova pogajanja, zopet novi upori dokler ni Gladston leta 1893 predložil svojo »Homemul Bill« (Zakon o samostojni vladi Irske), ki pa od lordov ni bil sprejet. Kljub temu pa so zakoni 1898 dali Irci neke vrste samovlado in so popravili največje krivice, storjene irskemu kmetu.

Proti vrhu

Ker ni bilo nobenega upanja, da bo zakon o irski samovladi sploh kedaj sprejet, se je Irska vrgla na notranjo narodno in kulturno obnovo. Sinn Fein je vodil ta pokret, ki je zahteval svobodno Irsko. Svetovna vojna je preprečila viharo ustajo, ki je sicer izbruhnila 1916, a je bila takoj v krvi potlačena, toda 21. januarja 1919 je Sinn Fein proglasil irsko republiko, z De Valero kot predsednikom. Sprčo tega je angleški parlament sprejel 1920 nov zakon o samovladi Irske in je 6. decembra 1921 angleška vlada sklenila z Irsko posebno pogodbo, s katero je Irska postala neodvisna država (dominion) v okviru angleškega imperija. V marcu 1933 je Irska izjavila, da hoče pretrgati še zadnje vezi z Anglijo in sedaj namerava De Valera proglasiti svobodno irsko republiko.

Ker smo ostali zvesti Bogu!

To je, dragi gospod, kratek pregled naše zgodovine. Ni treba, da bi si zapomnili številke in imena. Iz vaega, kar sem napisal in napisati moral, vzemite zase in če hočete za Vaše bravce le to dejstvo, da smo bili mi Irci pred 1000

let veliki in kulturni narod, da smo v boju za svojo vero in za svoje ideale obubožali, izgubili zemljo in žrtvovali meču, vešalom in tujni več kot polovico svojega prebivalstva, da smo deli se, kar kakšen narod sploh dati more. A obdržali smo, bogastvu in v revščini, v sijaju in v pomanjkanju, na oblasti in pod vešali, kot svobodni kmetje in kot hlapci tujcev, obdržali smo, to vam lahko povem s ponosom, svojo vero in svojo ljubezen do domovine. Tisoč let je šlo ne mimo nas, ampak po nas in danes, ko gledamo nazaj na vseh teh 35 rodov, ki so ginevali in trpeli in umirali, se nam zdi to le kratka, zelo kratka doba. Bog ne šteje po letih, on šteje po deset, po stoletjih. In njegovi računi so se izkazali kot dobri za nas, Irci, ker smo mu ostali zvesti, med tem ko je on vodil našo usodo.

Zato me nikar ne vprašuje, kdo bo danes zmagal, ali De Valera, ali Cosgrave, ali pa O'Duffy. Rekel sem Vam, da je to postranska stvar. Zato se tudi nikar toliko za nas ne brigajte, če bomo dosegli svoj cilj jutri ali 1935 ali 1940. 1000 let smo čakali čakamo lahko še drugih 1000 let, saj vemo da naše čakanje in čakanje onih, ki prihajajo za nami, ne bo prav nič težje, kot je bilo čakanje naših očetov.

Česa se naj še bojimo?

Zadnje vaše vprašanje me je razjezilo. »Ali se ne bojite, da bi stališče, ki ga zavzema irska vlada, izzvalo posledice, ki bi bile za Irsko usodopolne?« Neumnost, omejenost! Oprostite mi te izraze. Kakšne posledice? Da nas še enkrat preženejo z našega otoka? Da nas še enkrat razlastijo? Da nam še enkrat vzamejo pravice? Da še enkrat postavijo vešala po naših trgih? Vse to smo že imeli, vse to, moj dragi gospod, že poznamo. Sicer se pa to danes ne bo zgodilo. Na drugi strani pa ne pozabite, da če naše sorojake izženejo iz Anglije, Angleži samim sebi nastavijo nož na grlo. Več kot polovica zasebnih šol v Angliji je v rokah irskih duhovnikov in irskih sester. Te šole državo ne stanejo nič, predstavljajo pa dejansko več kot pa vso državno šolstvo skupaj. Naj gredo Irci iz bolnišnic, naj gredo iz sirotišnic, iz zavetišč, naj zapuste vse socialne ustanove, potem bo Anglija spoznala, kdo ji je dal tisti človekoljubni sloves, ki ga danes žviha med kulturnim svetom? Ne ne, mi se teh strahov ne bojimo. Bomo pa ob črnem kruhu živeli v svoji državi. Sicer pa, zakaj bi pa ne mogli živeti v najlepšem sožitju z velikim angleškim imperijem, kadar bo popravil vse to, kar nam je storil krivic v razdobju 1000 let.

J. J. O'Casey.

Vzhlik komunizma iz Ukrajine: „Nacionalizem prodira v komunizem“

Praga, 7. dec. Sovjetski listi priobčujejo obširno poročilo o »nacionalistični zablodi« v Ukrajini. Ukrajinci kar radf pozabljajo, da so sovjeti priborili ukrajinskemu ljudstvu popolno svobodo, menijo sovjetski listi. V Ukrajini so se organizirale zarote, ki stremijo za tem, da bi vrgle sovjetski režim. Te zarote so meščanskega in demokratskega značaja. Ukrajina naj bi se uprla z orožjem in nato naj bi vpadli v deželo od zunaj sovjetski sovražniki. Toda GPU je te zarote razkrila, toda s tem še ni rečeno, da je nevarnost povsem odstranjena.

V zadnjem času se sovjetska politična javnost zelo zanima za razmere v sovjetski Ukrajini. Na seji centralne kontrolne komisije in osrednjega odbora ukrajinske komunistične stranke, ki je bila v Harkovu, je Kosiorov prebral podrobno poročilo o razmerah v Ukrajini. Iz tega poročila se vidi, da so se nacionalistične struje med Ukrajinci zelo okrepile in prodirle med vodeče komunistične kroge. Čeprav je šola v sovjetski Ukrajini, kakor tudi ves upravni aparat ukrajiniziran in čeprav vodilni moške priznavajo Ukrajincem samobitnost, so se v Ukrajini razpasle nacionalne organizacije izven boljševizma, ki teže za odcepitvijo Ukrajine od sovjetske zveze. Med sovjetskimi Ukrajinci se čutijo struje, ki niso nič drugega, kakor nadaljevanje

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

Lepo in poceni darujete, če porabite za Vaša darila

odlične in okasne Mirim izdelke.

Pazite in zahtevajte izključno Mirim izdelke, pri katerih Vam je kvaliteta zajamčena.

politike, ki so jo vodili Viničenko, Gruševski in drugi voditelji za časa kratke ukrajinske neodvisnosti.

Posebno obsoja osrednji izvršni odbor komunistične stranke dejstvo, da je nacionalistični pokret prodrl v samo komunistično stranko in da se je že v stranki sami začela borba med ruskimi centralisti in ukrajinskimi separatisti. Voditelji komunističnega gibanja v Sovjetski Rusiji obtožujejo komunistično stranko v Ukrajini, da je njen osrednji odbor postal pravo ognjišče novega nacionalističnega gibanja v vrstah komunistične stranke. To gibanje se je prav za prav začelo že leta 1923, in v početku mu je bil na čelu komisar narodne prosvete Skripnik. Ta je pod vplivom ukrajinskih nacionalistov začel delovati proti osnovanju edinstvene zvezne države z enotno zunanjo politiko ter se boriti proti ruskemu pravcu v Ukrajini. Skripnik je zapustil leninizem in postal najhujši ukrajinski nacionalist. Toda Moskva ga je vendar po dolgem opazovanju zalotila in Skripnik je končal s samoumorom.

Nekaj časa so ukrajinske struje potihnile in se zarile pod zemljo. Toda v zadnjem času se je njihovo gibanje zopet začelo čutiti, predvsem v mednarodni politiki in ruski komunisti so se morali začeti zanimati za to vprašanje. Narodnostna politika komunistične stranke se je pokazala za nezadostno in nikakor ni bila kos nacionalističnemu gibanju na ozemlju bivšega ruskega carstva.

Beneš - Titulescu

Praga, 7. dec. m. Program za sestanek češko-slovaškega in romunskega zunanjega ministra je sedaj končno veljavno določen. Beneš bo prišel v Košice v soboto popoldne ter bo še isti večer predaval o češko-slovaški zunanji politiki. Titulescu bo prišel v Košice v nedeljo zjutraj in bo ostal tam do ponedeljka. V nedeljo in ponedeljek bo več sestankov med obema zunanjimi ministroma. Beneš je že sredi priprave v Bratislavo in je predaval o aktualnih političnih problemih.

Ta ugotovitev zadeva ne samo ukrajinsko nacionalistično gibanje, temveč rusko sploh. Vprav senzacionalno je Kosiorovo poročilo v tistem delu, kjer ugotavlja, da se v komunistični stranki oglašajo moške, ki so proti ukrajiniziranju in smatrajo, da je to škodljivo za edinstvo sovjetske zveze. Ti so prepričani, da je danes politika, ki pospešuje narodne težnje, zgrešena. Bila je sicer potrebna v začetku kot sredstvo proti kontrarevolucionarnemu gibanju desničarskih elementov. Danes pa je ta politika nevarna, kakor kaže prav ukrajinski primer.

Poročilo pravi, da se narodna zavest čimbolj krepi tudi med poljskim in nemškim prebivalstvom v Ukrajini. Tako je prišlo do tega, da so kolektivna gospodarstva, šole, klube in druge ustanove poplavili poljski in nemški fašisti, ki so prodrli celo v komunistično stranko...

Utrinki

Duhovniki o tisku

Novomašnik R. Smolej: »Ako mi grlo ne bo dopuščalo, da bi govoril, bom prijel za pero in bom branil resnico. Tako bom imel več bralcev, kot bi imel poslušalcev.«

Kaplan Fasel: »Cerkev bi v očeh brezbožnega sveta stala sijajnejša in zmagovitejša, ko bi bili katoličani kakor Izraelci, ki so gradili svoje svetišče v eni roki z zidarskim orodjem, v drugi roki s orožjem vsegačnega tiska.«

Zupnik Pierre l'Ermitte: »Katoličani so pomen tiska za 100 let zasopali.«

Dekan I. Lavrenčič: »Klin s klinom, tisk se mora pobijati le s tiskom. Glejmo, da pomnožimo naročnike nočnega tiska.«

Kanonik Fr. Lampe: »Kar poveč, gre v uho in mine, kar zapišeš, gre v spomin in ostane. Med svetniki v pratiki, so mi tisti najljubši, ki drže pero v roki.«

Profesor Janez Evangelist Krek: »Za sermon, ki si ga govoril, so te pohvalili drugi; za sermon, ki si ga objavil v našem dnevniku naj se ti zahvalim jaz. Ne toliko zavoljo njegove vsebine, marveč zavoljo korajšja, s katero je ta sermon objavljen. Fant, to si zapomni: Plug in pero bosta rešila našega človeka.«

Pater Fr. Muckermann: »V tistem trenutku, ko se bodo vsi katoličani izrekli za katoliške liste in časopise, bomo doživeli jasen čudež...«

Monsignor Mörsinger: »Kaj pomagajo vse molitve, vsi cerkveni obiski, vsa posvetovanja, vse organizacije; če pa po vseh naših molitvah, shodih in konferencah spet vse poruši slab tisk. Razbiti se bomo ob vprašanju tiska.«

Monsignor Pizzardo: »Bogat Spanec je prinesel v Rim dragocen kelih vreden milijon lir. Koliko več bi storil ta mož za Cerkev, ko bi ta dar poklonil katoliškemu časopisu!«

Skoj E. Ketteler: »Komur ni mar vprašanje časopisa, ne zasluži imena dobrega katoličana.«

Kardinal Katschaller: »Nihče ne gre sam v pekel in nihče ne gre sam v nebesa. V procesijah gredo v pogubljenje in v procesijah gredo v življenje. Voditelj teh procesij je v prvi vrsti tisk.«

Papež Pij X.: »Zastoj zidate kole, zastoj greste v misijone, vsa vaša dobra dela bodo zrušena, če ne boste obenem vthetli orožja — katoliškega tiska.«

Papež Pij XI.: »Razširjanje katoliškega tiska je najboljša apostolsko delo, ki ga moremo storiti.«

Se. Peter Kanizij: »Služba posvečena tisku ni manj važna ko spreobrnitev divjih narodov.«

Sveti Pavel Hebrejcem (13, 22): »Prosim pa vas, bratje, prenesite bodrilne besede, saj sem vam ob kratkem pisal.«

17. kongres komunistične stranke

Moskva, 7. dec. c. Po skoraj štiriletni pavzi je sedaj zopet sklican kongres ruske komunistične stranke na dan 25. januarja. To bo 17. kongres stranke. Pričakujejo, da bo prišlo na kongres okoli 2000 delegatov. Na dnevnem redu je na prvem mestu Stalinovo poročilo o delovanju osrednjega odbora stranke. Nato bodo govorili Molotov in Kujišov o drugi petletki ter Manoiški o delu III. internacionale. Na tem kongresu ne bo opozicije, ker so v zadnjih štirih letih temeljito razčistili stranko pristašev opozicije, posebno Trockega. Seje kongresa ne bodo javne. V zvezi s tem kongresom se v teh dneh vrši tudi zadnje čiščenje nezahvaljenih opozicijskih elementov iz vojske in mornarice.

Boncour v Prago in Varšavo?

Pariz, 7. dec. k. Z ozirom na vest, da bo dr. Beneš prišel 14. t. m. v Pariz, se govori v kuluarjih poslanske zbornice, da bo Paul Boncour po božičnih praznikih potoval v Varšavo in Prago, da vrne obisk.

Kako postaneš genij?

Angleški filozof Bertrand Russel odgovarja na to vprašanje takole:

»Ako bi se med mojimi bratci nahajali mladi bratci, ki želijo postati voditelji narodov, bi jim prav rad prihranil nekatere zmoje, v katere sem sam padel, ko sem bil še mlad. Če sem namreč svoje dni želel priti do samostojnega mnenja v kakšnem vprašanju, sem sedel za mizo, čital, tuhtal, študiral, pretehtal vse za in vse proti v dobri veri, da bom naposled vendar le prišel do pravičnega zaključka. Sedaj sem spoznal, da to nikakor ni pravičen postopek.«

»Genij namreč še vse ve in mu ni treba študirati. Njegovo mnenje je nezmotljivo in prepričljivo njegovih idej se nahaja v posebnem literarnem štilu, ki je bolj udaren kot pa suhoparno dokazovanje.«

»Za genija je predvsem potrebno, da je enostranski, ker se to sklada s strastjo, ki polje po krepkih frazah. Krepke besede pa so dokaz moči. Genij mora nadalje, in to je bistveno, apelirati na razne predsodeke, na gotove strasti, ki se jih človeško sicer aramuje. Oslanjati pa se mora pri tem na neko novo, doslej neznano etiko, ki pa je ni treba posebej opisovati. — Prav je tudi, če genij kakšno zasoli tistim malim nergačem, ki tresejo glavo. Najvažnejše pa je, da genij najbolj stare in najbolj znane stvari poda kot najnovejša senzacije.«

»Ta recept za razganjanje genijev torej ni nov. Svoje dni ga je izrazil v Angliji Carlyle, v Nemčiji Nietzsche, danes pa jih imamo polno okrog sebe.«

»Prisiljeni moram pa še nekaj, kar se mi zdi pri vzgoji genijev zelo važno. Genij mora obvladati umetnost, svojega bližnjega javno oblatiti in ga izpostaviti javni sramoti. Pri tem pa mora biti previden, da ne zadene bratca ali poslušalca, ampak da je vsakdo prepričan, da so drugi, ki slujejo na sramotilnem odru, Carlyle je namreč enkrat povedal, da šteje Anglija 20 milijonov prebivalcev in da je velika večina med njimi, ki so norci. Nikogar ni bilo, ki bi bil Carlylu zameril, ker je znal tako lepo povedati, da se je vsakdo imel za izjemo, svojega soseda pa je imel za norca. Genij torej ne sme blatiti v javnosti gotorih določenih oseb ali določenih stanov, razredov in sploh določenih človeških obsestev, veroizpovedanj. Sramotiti lahko brez obzira male ljudi, ki se ne morejo braniti, omejene glave, brezmožnansko sodro, ljudske zajedavce, korupcioniste, trebušnate lenuhe itd., ker nikdo ne bo toliko omejen, da bi samega sebe prišteval med tako označene ljudi.«

»Le tako bo jarnost z navdušenjem priznala, kako duhovito polaga genij svoj vsemožni prst na najtežje rane našega razdobja.«

»Ne brigaj se za dejstva okrog tebe, mladenič in mladenka, oslani mirno v svojem svetu fantazij in neumnih strasti, delaj to s prepričanjem, pa boš kot genij vtelet med preroke svojega stoletja!«

Ti Brezmadežna, Ti Čista

Visoka pesem

Marija.
visoka pesem nate nam orë iz srca!

Ne zato, ker je Nazaret mesto rož,
ker je dihala v tvojem domu vernost otroka,
ker se te gobana roka spetã ni nikdãr
dote knila,
ker je šlo mimo tebe gorjã in bridkost,
ker si se zemeljskim bojem skrivaj umeknila,
ker si svetnikom Kraljica v plašču neba —
o, zato ti visoka pesem ne poje.

Ti, Marija, si naša,
ker si stopila na naše ceste in blatne poti
v romanju z nami,
ker nam je tvoje otroštvo naše vrnilo,
ker si ljubeča mati trpečim ljudem
in trpečemu Bogu,
ker si močna slabotnim, svetlá izgubljenim,
ker poljubljaš zadnjo temó zemljã,
ker greš še k njim, ki svoje življenje
prodajajo,
ker imaš rame za najgrenkejšo gorjã,
ker si še onim naročje, ki ne poznajo Očeta,
ker si nam roka, ljubezen, opora in luč,
vse, kar nas dviga, žene, drži in nosi —

o, zato te naša pesem poje in prosi:

ko smo najbolj sámi in najbolj slabotni,
velika Mati nam bodi
in velika zmaga —

Marijal

★

Poslanstvo

»Od vekomaj sem postavljena in iz davna,
preden je bila zemlja. — V začetku svojih potov
me je imel... ni bilo še morja... niso izvirali
še studenci voda... preden so stale gore... — sem bila pri njem, te skrivnostne
besede iz knjige Salomonovih pregovorov uporablja
sv. liturgija o Mariji. Od večnosti je bil Bog izbral
Marijo za najvišje poslanstvo, da stopi v krvno sorodstvo z večlovenim božjim
Sinom in postane kot zemlja žena njegova mati.

To zvanje Bog stopnjema konkretizira. »Sovraštvo
bom postavil med teboj (kačo) in ženo, med tvojim
in njenim zarodom... strla ti bo glavó (Mojzes 3, 15) Mati naj bo novega rodu,
ki bo brez kompromisa vsej zlobi napovedal
»svraštvo.

Skozi vsa stoletja judovske zgodovine ima Bog to ženo pred očmi in riše jasneje in jasneje njene poteze — »Gospod sam bo vam dal znamenje: Glej, devica bo spočela in rodila sina in njegovo ime bo Emanuel« (Iz. 7, 14). Deviška mati božjega sina naj bo in izpolni naj se sanje mnogih narodov, ki so govorili o veliki materi boginji, ki je izvor vse življenjske sile.

To božje zvanje je moral nadangel Gabriel, kot posebni poslanec božji, napovedati izvoljeni devici: »Spočela boš in rodila sina, ki bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega. Tega nadzemskega, čas in večnost obsega-jočega zvanja se je Marija zavedala: »Odslej me bodo blagovali vsi narodi«. Vedla je, da je Alma mater redemptoris.

Nizkotno in žalostno vlogo igra ona, ki hoče veljati za več, kot je v resnici: vse njegovo življenje je neizmerna laž. Marija se je zato povzpela v nedogledne višine, ker je njena dejanska resničnost tako neizmerno presegala vse to, kar se je pri njej kazalo na zunaj. Saj skozi stoletja raste in raste njena veličina. Do konca sveta človeški genij ne bo mogel do dna in izčrpno dojeti vso veličino dejanske resnice, da je Marija telesna mati Sina božjega.

★

Rod akademikov je rod novega življenja, nove bodočnosti, ki ima svoje večnostno bogohoteno zvanje. Občestvo akademikov in njihovih učiteljev nosi dolga stoletja naziv Alma mater. Kot je Marija v eminentnem pomenu rodovitna mati novega sveta, novega občestva otrok božjih, tako je univerza po prvi zamisli evropskih vekov stvariteljica krščanskega občestva. Ona naj navdihuje ves krščanski svet z životvornim duhom božjih idej, ona spaja vse teoretične in praktične vede v harmonijo bogohotene kosmosa. Ona naj ustvarja pravo inteligenco, ki zasleduje sledove Večne modrosti v vsem stvarstvu in tolmači knjigo narave, ki jo je pisala božja modrost. To poslanstvo inteligence je polno odgovornosti in strogo obvezno. — So li univerze novega veka izpolnjevale to božje poslanstvo? Ali ni vprav iz njih izhajala pogostoma razkrajajoča sila, ki je evropsko občestvo razdejala in uničevala? Ali univerze novega veka dajejo narodom enotne smernice in jih spajajo v krščansko občestvo? Marija je kot Alma mater dala svetu božjega sina, univerze bi morale utrjevati nieno kraljestvo! Ali so že zveste svojemu bogohotnemu poslanstvu?

Zaobljuba sv. Janeza Berhmansa: »Jaz, Janez Berhmans, nevredni sin Družbe Jezusove, objubljam Tebi in Tvojemu sinu, čigar prisotnost spoznavam v Najsvetejšem zakramentu na oltarju, da bom vedno, če Cerkev drugače ne odloči, neomajen branilec in oznanjevalec Tvojega brezmadežnega spočetja. V dokaz tega podpisujem svoje besede z lastno krvjo in pristavljam ime Jezusovo kot znak naše družbe. V letu 1620. Janez Berhmans IHS.«

Po Mariji h Kristusu Kralju

Vam vsem, bratje in sestre, ki iščete v teh težkih dneh luči in opore, Vam vsem, ki Vam klonejo mlada srca pod težo notranjega nemira, zunanje stiske in bede, Vam, ki iščete novih poti in novih vzorov za težko življenjsko pot, Vam vsem kličemo danes na praznik naše mogočne Gospe in Zavetnice kot ljubeči bratje in sestre, da stopite pod zastavo mogočnega Kralja, ki bo dal mir našim dušam, ki nas bo odrešil vsega, kar nas danes tako teži!

Vsi narodi sveta obupno kriče po odrešeniku, po vladarju, ki bo razpršil temo in jih odrešil stiske, v kateri tonejo in umirajo. Mladina vsega sveta išče z mrzlično vznemirjenostjo načinov in poti, ki bi ji odprle bodočnost, išče vodnikov in se jih fanatično oprijemlje. Vstali so Marks, Lenin, Stalin, Mussolini in Hitler in razdelili so mladino v radikalno-marksiistični in radikalno-nacionalistični tabor. Prvi pretirano poudarjajo in malikujejo izključno samo materijelni svet, drugi pa hočejo uveljaviti imperialistične težnje svojega naroda nad vsemi ostalimi.

Katoliška mladina ne gre z njimi, kajti ona ima najboljšega vodnika vseh časov, vladarja nad vladarji, Odrešenika Jezusa Kristusa. Ljubezen ga je poslala na svet, da ga je odrešil in mu zakraljeval, pastirska palica mu je žezlo, kralj je miru, pravice in ljubezni.

Zato Vam kličemo danes, bratje in sestre, da se združimo pod vodstvom tega najvišjega Vodnika v znamenju ljubezni, ki je njegova največja zapoved, v znamenju nove bodočnosti, ki jo hočemo ustvariti pod Njegovim žezlom.

Kristus, Kralj in središče vseh src, je

univerzalno središče, središče sveta, ki ni pomaknjeno ne na desno, ne na levo. Vsi oni pa, ki se obračajo k Njemu in Ga ponesejo v svet, so apostoli Njegovi, so borci Katoliške akcije. So pa globoka vera, ljubezen, pravičnost, dobrotà, iskrenost, poštenost, toplota, razumevanje, širokogrudnost, ki morajo v vsakem borcu Kristusovem postati kri in meso, ki jih mora vsak v sebi do dna do- trpeti, da diha iz njega močna osebnost, zmožna videti klic časa, nalogo trenutka, ki ima v sebi vihar binkoštnega praznika, da raznese iskre ideje kraljestva Kristusovega v celotno življenje, na cesto in polje, v mesto in vas, hišo in šolo, k siromaku in bogatinu, h grešniku in pravičnemu, v tovarno in pisarno, v šolo in na univerzo, v parlament in državo!

Mladina slovenska, slovenski študent, Vi vsi naši bratje in sestre, stopite pod zastavo Kristusa Kralja! Polni krščanskega optimizma, mladostnega aktivizma in radikalizma se pridružimo udarnim četam katoliške mladine vsega sveta, ki se zaveda svoje ogromne sile, s katero hoče v bodočnosti spremeniti obraz Evrope in obličje zemlje in izziva svet s svojimi zahtevami in dejanji, zgrinjajoč se pod zastavo, na kateri se blešči največje znamenje vseh časov: križ.

Vi vsi, bratje in sestre, ki imate voljo, hotenje in stremenje naprej, navzgor, ki je v Vas še želja po pomladi, solncu in čistem veselju. Vi vsi, ki slišite klic božji, pustite drugim, da pokopljejo svoje mrtve in pojdite z nami!

Marija, Brezmadežna, Mati in Kraljica naša pa nam bo izprosila od Njega pomoč v tej hudi stiskil

Marija Brezmadežna

Sredi časov je dobrotni Bog rokó razpel
čez trudni svet in toplo dahnil vanj.
V svetlobi neskajeni cvet je zacvetel,
so angeli ga z rajsko roso zalivali,
z nebeških sonc so topli žarki nanj sijali
— sredi časov zrastle je najlepši cvet —
Skrionostna roža —
Ti, Marija.

V brezmadežno tenčico Te je Bog odel,
na svojih rokah Te je dvignil pod nebo,
podnožje Ti je dal — mračno zemljó.
Na pragu vrat nebeških — Tebi le odprtih —
so angeli čakali Te v slovesnih oblačilih.
A Tvoj pogled je plaval k nam,
na trudno zemljó, v greh obsojeno,
o prokletstvu padca prvega pohojeno.

Sredi zemlje si zagledala človeka,
kako je dvigal zvezane roke v nebo,
si čula stok, ki jokal je čez vso zemljó,
si čula oseh rodov bridkó prošnjó.

Tedaj je dahnil Vate Sveti Duh.
Tvoj cvet, Skrionostna roža, je zacpel
kot še nikdãr. Tvoj sad je bil
sam Bog, ki je po Tebi k nam prišel,
ki je prokletstva greha nas otel
in dal nam Tebe — Mater.

Zdaj dvigamo v nebo rokó,
ne v sužnjost več uklenjene trdó,
le sklenjene v molitev pretopló.
Sinovi Tvoji — sladko Mater Te časte.

Joža Vovk.

dvigni k sebi srca mlada

Molitev matere k Mariji

Za novce zadnje
prižigam prošnjo luč
pred tvojo podobo,
za praznik tvoj, Brezmadežna!
Svetilke plamen
v obličje tvoje speti.
Nasmeh je tvoj
neskončno ljubezniv
in tvoj pogled
skrionostno presunljivo.

S pogledom vseobsežnim
poglej v daljave
čez hribe in ravnine;
poglej na krive pott,
usmiljena Devica,
po sinu mojih bolečin.
Presuni mu srce
in pot mu naravnaj
nazaj do tebe,
nazaj do mene!

Povej mu, da se mojih rok
ovija rožni venec,
kot križa rožni grm.
Vsak trn spomin je nanj,
vsak cvet je prošnja zanj:
Ne bo mi prej oko
v solzah oslepele,
dokler ga ne vidim
in mu ne zdihnem srečna:
Vse odpustim, moj sin!

Iz stare selske kronike.

★

Upanje našega rodu

Vsa si lepa. Prijateljica moja, in
madeža izvirnega greha ni na Tebi.
(Visoka pesem 4, 7.)

Vsi smo postali zadolženi pri tragičnem prvem grehu v paradizu. Zato tudi vsi nosimo v sebi postavu mesa, ki je nasprotna postavi duha. V tem je zadnji, najgloblji vzrok vsega našega dušnega in telesnega trpljenja. Tragika izvirnega greha postavlja boleče meje slehernemu duševnemu napredku, slehernemu človeškemu stremljenju, preobraziti človeka in svet.

Človek ni po naravi in ne povsem dober. Ko bi to ne bila resnica, bi bila svetovna zgodovina popoln in nerazumljiv nesmisel. Ne bi bilo mogoče, da je nagnjenje k slabemu od prve ure zavestnega življenja do zadnjega koraka v grob v nas tako silno in da je naša нравstvena obramba vedno tako šibka in pomanjkljiva. Vse naše življenje je mučen boj med porazi in zmagami. Le, da so zmage tako redke in porazi tako pogosti! Kajti celo pravični pade sedemkrat na dan. Kako se torej more človek v svojem praznem napuhu smatrati za velikega in dobrega, ko pa ni gotovo, da ne bo še pred večerom grešil! Kako naj se prevzetno dviga nad druge, ko pa je vse, kar more in poseda, tako malo njegova zasluga, pač pa veliko, dobrohotno darilo.

Po strašnem izgonu iz raja smo si ljudje postali trpeči tovariši. Eden kot drugi! Vse eno: ali je odet v hermelin ali v beraške cunjice; ali vlada dežele ali pa pometa ceste; ali je svoboden ali suženj. Vsi smo dolžni, da si pomagamo medsebojno nositi usodo. Drug drugemu naj ne bi bili prokletstvo, ampak blagoslov. Najmodrejši med nami pa je tisti, kdor je to spoznanje najgloblje doživel; in najboljši tisti, kdor se najbolj dosledno po tem spoznanju ravna. Zato, ker ima največjo ponižnost in največjo ljubezen. Na teh dveh čednostih — in samo na teh — se da spoznati, kdo je iz Boga, kdo pa ni božji.

Marija je bila polna milosti že ob prvem početku svojega življenja. Edino ona ni izmed vseh stvari nikdãr bila pod postavu mesa. Zato tudi ni doživela nobenih moralnih porazov. Edino ona je »vsa lepa« in vsa dobra. Ne iz sebe temveč po večni božji dobroti! In v njej nam je vsem zagotovljeno blaženo upanje, — mimo vseh bojev in porazov — da moremo postati »polni milosti«, ako se le brez pridržka izročimo večni božji Dobroti. Čudež »brezmadežnega spočetja« je Bog storil le enkrat; čudež, da sprejme izgubljenega Sina nazaj v Očetovo hišo pa stori vsakokrat, ko se človek odloči na pot in se spokorjen vrne k Očetu.

Med tema dvema čudežema milosti je notranja, skrivnostna zveza: ker je Bog ustvaril Marijo brezmadežno — ker naj bi postala njegova Mati in srednjica našega odrešenja —, je nam ubogim izgubljenim sinovom dal zagotovilo, da bomo očiščeni vsakega zadolženja: tragične krivde izvirnega greha in osebne krivde lastnih grehov.

Tako je praznik »Brezmadežnega spočetja Marije« veselo poroštvo tistega blaženega upanja miru na zemlji, ki ga bo Bog dal vsem, ki so dobre volje. Osmi december je zarja betlehemske Luči.

»In prikazalo se je veliko znamenje na nebu: Žena s solncem obdana in na njeni glavi venec iz dvanajstero zvezd.«

Skrivno razodetje 12, 1

Večer za večerom Te prosijo naši zvonovi,
večer za večerom Te išče žalostno petje:
Ave MARIJA... Ave MARIJA!

Anton Vodnik.

Bogumil M. Remec S. J.:

Triumf duha

Kadar sv. Cerkev govori o Mariji, postane vsa navdušena in omamljena od njene lepote. »Kako si lepa, prijateljica moja, kako si lepa! Tvoje oči so golobice. Kakor trak iz škrlata so tvoje ustnice in tvoja beseda je eladka. Kakor odrezek margarinevega jabolka so tvoja lica... Ranila si moje srce, sestra, tako me nevesta; ranila si moje srce z enim svojim pogledom in z enim samim lasom na svojem vratu... Lepa si, prijateljica moja, ljubezniva in zala kakor Jeruzalem, strašna kakor urejena bojnikov vojska... Vodi nas, Devica brezmadežna, za teboj bomo tekli, za vonjem tvojih dišav!«

Te in podobne hvalne vzdike, vzete iz Visoke pesmi, polaga sv. Cerkev na jezik svojemu služniku na Marijine praznike. Taka berila in pesmi molivca ne samo zanesajo v prazniški nastoj, ampak mu vžejo tudi srce, da se čisto po človeško in ves na-duši za ženo lepe ljubezni. Ker se naše spoznavanje in čustvovanje izvrši zmeraj s sodelovanjem čutov, zato ni nič čudnega, ako je med ljudmi, brez ozira na spol, Marijino češčenje tako razširjeno, udomačeno in priljubljeno. Marija je žena. In kar ženo dela lepo in prikupno, vse to krasi v še posebno odlični popolnosti tudi Marijo: telesna lepota, nežnost, plemenitost srca in modrost duha. Toda bilo bi veliko premalo in naravnost pogrešno, če bi mi Marijo občudovali in ljubili le kot ženo. Naravno občudovanje in naravno ljubezen do žene Marije mora preiti v čisto ljubezen in občudovanje Marije kot krščanskega vzora.

Marija ni velika in slavna, kronana za Kraljico nebes in na oltarje postavljena, ker je žena, dasi nočem reči kot žena, ampak zato, ker je v njej duh imel prvenstvo in nadvladal telesnost. Marija je sveta, sveta od svojega prvega početka.

Po čemer smo ljudje vprav ljudje, to je duh. Duh je v nas počelo vsega življenja, duh je, ki razumoma spoznava in sodi, stremi in ljubi. Duh je, ki ustvarja umetnine. Vsako okušanje lepote je zmeraj javljanje duha in edinole duha. Duh ustvarja človekovo svobodo, utemeljuje pravno in nepravno naših dejanj. Duh je nosilec zavestne blaženosti. S svojim duhom podiramo ljudje vse meje, razdalje, čase. Brez duha bi se ljudje morali šteti v isto vrsto z ostalimi živimi bitji. Kolikor se ljudje od drugih živih bitij razlikujemo in nad nje dvigamo tudi po posebnosti in dovršenosti svoje telesne narave, to je že posledica zedinjenja telesa z duhom. Vsa naša človeška veljavnost in vse naše človeško dostojanstvo je od duha. Zato se tudi človeku zares primerno spopolnjenje nikdar ne doseže v negi telesa, ampak edinole v izobrazbi duha. S smrtjo telo propade in samo duh ostane. In če si bomo enkrat zaslužili poveljčana telesa, bo to poveljčanje obstojalo v tem, da nova telesa ne bodo več telesna, tvarna, ampak duhovna. od duha čisto nadvladovana in prevladovana, poduhovljena, tako da duh v svojih zmogljivostih in v svojem delovanju od telesa niti najmanj več ne bo oviran. Seje se čutno telo, vsaj duhovno telo (1 Kor 15,44).

Duh pa ima svojo veličino od tod, ker je nekaj krščanskega. Bog je duh (Jan 4,24). Bog je namreč ves enovit in nesestavljen, se ne da deliti, kar ima, to je sam, ni vezan na čas ne na prostor. Vse to pravi Bogu duhovno naravo. Radi duha smo ljudje podobni božja, v primeri z ostalim stvarstvom na božji strani, imamo dolžnosti in svoje posebne namene. Na duha se ziva nadnaravno posvečenje milosti božje in le posredno na telo. Vse stvarstvo bo prešlo, ljudje bomo ostali vekomaj, ostali radi duha in po duhu in ne radi telesa.

Ako je stvarnik v človeku združil dušo in telo v novo, enotno in svojevrsno bitje, s tem na eni strani omilil neprehodni prepad med duhom in stvarjo in tako vesoljno stvarstvo združil v enovitosti njegovega božjega početja, na drugi strani pa razodel globine svoje modrosti in sile svoje vsemoččnosti, ki so položene v vse stvarstvo. S stvarjenjem človeka pa nikakor ni hotel enako vrednotiti duha in tvar, še manj seveda dušo podrediti telesu, ampak duh naj po božji zamisli ohrani prvenstvo nad stvarjo.

To prvenstvo duha nad telesom bi moralo zmeraj obveljati. Pri človeku bi se kazalo v tem, da bi človek zmeraj ravnal po pameti: v smeri najvišjega cilja in vedno večjega spopolnjevanja. Pa je prišel vmes izvirni greh. Izvirni greh je razdril to razmerje med duhom in telesom. Oslabil je uvidenost in moč duha in okrepil telesnost. Ker se je človek pregrešil kot človek, s prevzetnostjo, s tem, da ni več hotel biti manjši od Boga, ampak Bogu enak, torej z dejanjem duha, ga je za kazni Bog ponižal, da mu je vzbudil telesnost in mu za pokoro naložil zmagovito bojevanje duha s telesom. Od tedaj namreč meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso; ta dva sta si med seboj nasprotna, da ne delamo tega, kar bi hoteli (Gal 5, 17).

To nasprotje med duhom in telesom je usoda in tragika vsakega človeka, izhodišče vseh zmag

in porazov, ključ do zveličanja ali pogubljenja. Vsaka krepost je uveljavljanje duha, vsak naš greh je zatajevanje duha in uveljavljanje mesa (po izvirnem grehu pokvarjene človeške narave). Tega nasprotja ni čutila in ni poznala edina Marija. V Mariji je duh nemoteno vladal. Marija v sebi nikoli ni čutila kakršnekolik neurejenosti, poželjenosti nečesa, čemur bi se pamet morala upirati. Ni bila brez telesa, toda telo ji je bilo zvesto in pokorno v službi duha, čeprav se ne tako poduhovljeno, kakor je poduhovljeno v poveljčanje. Če izvirni greh zajame in omadežuje vsakega človeka, Marije ni zajel, Marija je bila spočeta brez madeža izvirnega greha; njena duša je bila ustvarjena v stanju posvečujoče milosti božje. Velika skrivnost je to, ki jo je treba verovati, dasi tudi razum pravi, da pri Mariji, Materi božji, drugače ne sme biti. Glej — tako moli sv. Cerkev 8. decembra — glej, po enem človeku je na ta svet prišel greh, v katerem so potem vsi gršili, a ti, o Marija, se ne boj, zakaj našla si milost pri Bogu! Responsorium I. Noct.).

Marijina duhovna veličina je še prav posebno poudarjena z deviški materinstvom. Marija je bila mati in vendar ostala nedotaknjena devica pred porodom, pri porodu, po porodu. Če kdo po nauku sv. očetov ne veruje, govori sv. cerkveni zbor pod papežem Martinom I. (649), da je sveta in vsakdas neomadeževana Devica in božja Mati brez posredovanja moža od sv. Duha spočela, brez škode svojega deviškega ročila in tudi po porodu svoje devišstvo nedotaknjeno ohranila, naj bo izobčen (Denz.-Bannw. n. 256). Po naravnih zakonih more biti novo bitje rojeno na svet le tedaj, če ljubezen med možem in ženo doseže svoje dopolnjevanje v objemu. Da pa ni čutni del ljubezni njen vsem in zadnji namen, je Bog jasno pokazal na Mariji. Najprej nam Marijino materinstvo priča, da biti mati, dete zanesti in dete roditi, ni nič grdega, česar bi se bilo treba sramovati, ampak je nekaj tako čudovitega, plemenitega in lepega, svetega, da je Bog sam hotel imeti mater in svojo mater napraviti deležno te časti in sreče. Marijino deviško materinstvo pa priča, da je Marija triumfirala nad telesnostjo, da od svoje duhovne vzvišenosti ni niti za en sam dovoljen trenutek popustila.

Ker sta Marijo nadnaravnost in duh tako čisto obvladala, obvladala od prvega trenutka življenja, od hipa spočetja; ker Marija ni poznala nobene neurejenosti, nobenega poželjenja, nobene nepopolnosti in nobenega greha — zato je Marija naš vzor, zato je privlačna, ljubljena in češčena. Ne, ker je žena, ampak, ker je sveta. Lahko nas privlači, kot žena, toda ne radi svoje ženske narave, ampak radi lepote, ki izhaja iz soglasja med dušo in telesom, radi prečistega materinstva, radi ljubeznivosti, srčnosti, izvoljenosti. Marijina ženska lepota je resnična in neminljiva duhovna lepota. Marijina nežnost je najčistejša, Marijina dobrotla bolj materina kot sestrina.

V luči Marijinega zgleda nam v bipu lahko postane umljivo vse krščanstvo. Krščanstvo stremi za popolnostjo, išče človeka kot človeka in ne človeka kot zgolj živo bitje, zato reže in odstranjuje vse, kar ovira ali manjša človekovo dostojanstvo, njegovo duhovno naravo. Krščanstvo hoče na svetu priboriti zmago duha, zato je njegov nauk o kreposti, njegovo geslo idealizem, njegov cilj duhovno kraljestvo božje. Krščanstvo ne odneha in ne preneha, kakor tudi duh nikoli ne more odnehati ali prenehati, ampak je neumrljiv in večen. In prav ta večnost duha je vir našega vedno novega poguma in poroštvo končne zmag.

M. S. V.:

Akademik in kongregacija

Vse naše zunanje in notranje življenje prevzija kritične čase in najgloblji temelji se majo. Splošna negotovost in nejasnost strašno mučita mladino, ki hoče jasnih smeri in trdnih osnov. Zato se v sodobnem življenju vedno bolj oblikujejo radikalna stremjenja in vodijo po eni strani v kolektivistični komunistični, po drugi pa v individualistični politično-nacionalni radikalizem. — Oba sta pogrešana, krščanskim načelom nasprotna. Katoliška mladina ne samo ne more sodelovati, marveč ji napoveduje boj z občestvenim versko-cerkvenim radikalizmom, ki se javlja v formi katoliške akcije in ki hoče izoblikovati novo religiozno-kulturno dobo.

Središče in edino počelo vsake duhovno-naravne kulture je Kristus. V Njem je vir resnice in življenja in vsakega pravega napredka. — Kristus nam je bil dan po Mariji. Iz Marijinega telesnega materinstva izvira po načrtu božje previdnosti Njeno duhovno materinstvo. Njeno vekotrajno poslanstvo v človeštvu — posvečevanje človeških duš in njihovo vodstvo h Kristusu. Bog je namreč v Marijine roke položil ves zaklad odrešenja, da od neizčrpnih zakladov milosti radodarno in bogato delijo med

ziranju je tako zvan fanatizem celote in ekstremni objektivizem, ki pravita, da je država prvo in vse, posameznik je samo gradivo, potrebno za državo — njen suženj. Po tem nazoru je država pričujoči bog, absolutni duh, vtelesenje absolutnega. To je Hegelova metafizika države! Iz tega Hegelovega naziranja o državi je nastal historični materializem, ki uči približno isto: socialistična-centralistična družba se razvija iz vsakokratnih ekonomskih razmer; ta družba se razvija vzporedno z razrednim bojem, posamezniki so samo služilci deli skupnosti — deli velikankega mehanizma. Zopet drugi radikalizem se navdušuje za raso in moč in uči, da je država prirodni organizem, ki raste iz korenin narodnosti kot produkt rase in dednosti. Delo posameznikov je samo izraz nezavestno ustvarjanje ljudskega duha: genija rase.

Nasproti vsem tem zgrešenim teorijam o nastanku, bistvu in namenu države, predstavlja katoliški nauk o krščanski občestvenosti vso resničnost. V luči tega nauka je nastala država primarno kot neobhodno potrebna posledica in zahteva socialno razpoložene človeške narave. Država se torej javlja kot od Boga hotena ustanova. Katoliški nauk vidi v nastanku države rezultanto sodelovanja narave in svobode, naravne potrebe in naravno socialne nujnosti. Po tem nauku je država občestvena skupnost, ki stoji idejno pred in nad posameznikom. Državna oblast in enostavno seštetla moč in sila posameznikov ali celo inkarnacija absolutnega duha ali pravičnosti monarha ali diktatorja. Ona je naravna in pravna pokretna sila, ki ima svoj cilj v obli blaginje. Ona je naravna in pravna avtoriteta državne celote; njeni člani ji morajo biti poslušni pod grehom in vestjo. Kot taka ne more izhajati od spodaj, t. j. iz sestavljenih volj in hoten posameznikov, temveč edino, kakor vsaka prava avtoriteta od Boga. Po katoliškem pojmovanju države je torej državna oblast sredstvo za doseganje od Boga zahtevanega cilja — za blaginjo državne skupnosti. To je najvišji zakon, ki mora biti merilo za vso zakonodajo

Z Marijo in v Mariji je mogoče poduhoviti vse naše človeške odnose. V luči Marije se nam kaže žena v čisto drugi podobi kot jo predstavlja vsakdanje življenje. Velicina žene ni v njeni ženski naravi, v razlikovanju in dopolnjevanju moškega, ampak v duhovnosti, v tem, kolikor se z duhom in srcem dviga nad evrovo tvarnost in razodeva človeško osebnost i dostojanstvo.

V luči Marije so jasna in nujna načela, ki jih ima Cerkev o družini in jih ponavlja papež v okrožnici o krščanskem zakonu. Zakon ni zakonita ustanova za uživanje nižje čutnosti, ampak je od Boga blagoslovljeni studenec, iz katerega izvira človeški rod in Kristusova Cerkev. Kdor bi v zakonu iskal edinole čutne naslade in bi izključil druge namene, bi grešil, nečistoval in zveza bi ne bila več zakon. Zavedati se moramo, da nas hoče krščanstvo že v tem življenju kar najbolj mogoče približati stanju, ki bo nastopilo v srečni blaženosti v nebesih, ko se več ne bomo ne mogli ne ženili, ampak bomo kakor angeli božji, duhovna bitja, podobna Boga.

V luči Marije je končno razumljiv in potreben ves naš boj proti materializmu, pa naj bo materializem verski ali filozofski ali sociološki. Kar kdo seje, to bo tudi žet. Kdor seje v svoje meso, bo od mesa žet pogubljen; kdor pa seje v duhu, bo od duha žet večno življenje (Gal 6, 7, 8).

Marija je kači strla glavo,
Marija nas vodi v kraljestvo Duha

Na zemski obli Ti počiva noga,
ničev je Tebi blesk sveta,
BREZMADEŽNA, o dvigni dušo mojo
nad svetni prah v prelest neba!

M. Elizabeta.

človeške otroke. Čim bližje smo torej Mariji, tem bližje smo Kristusu. Kristusove besede: »Jaz sem pot, resnica in življenje«, nadaljuje Marija: »Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.« — Kristus je tako ves Marijin, da Ga moremo popolnoma in najlažje najti samo v Mariji. —

Akademik je prav posebej poklican, da bo s svojim stanovskim delom in življenjem oblikoval duhovni obraz svojega ljudstva. Slovenski akademik je sin Marijinega ljudstva. — Kako naj bo apostol in voditelj temu ljudstvu, če ni sam Marijin otrok? — Akademstvo ni privilegij časti in svobode, marveč je privilegij dolžnosti in odgovornosti! Zato je prva naloga akademikova duhovno oblikovanje svoje osebnosti v lik, ki bo odseval osebnosti Kristusu. Osnovna in visoka šola vsega duhovnega napredka je globoko versko življenje, potekajoče iz otroško žive vere in moško trdnega verskega prepričanja. Zarišče in pravi dom takšne otroško preproste in moško trdne vere je Marija. — V svojem življenju smo dolžni postaviti tempelj božji, čist in svet, četudi skromen. Postavili ga bomo z Marijino pomočjo. — Slovenski katoliški akademik, sin Mariji-

nega naroda. Tvoje mesto je pri Mariji, v kongregaciji! Mnogo modrosti Ti je treba, da svoje poslanstvo prav spoznaš, in mnogo moči, da ga zvesto izvršuješ. Modrosti in moči Ti bo dala Marija, saj Ona je sedež Modrosti in zakladnica Moči! »Izganila ga bo s kruhom življenja in razumnosti in napajala ga bo z vodo zveličavne modrosti.« (Sirah 15, 3.)

Kongregacija je šola, kjer Marija svoje otroke hrani s kruhom modrosti in moči, da rastejo v pravem spoznanju in da zorijo v prave apostole — čiste značaje, tvorne osebnosti, pripravljene na sleherno žrtve. — Kongregacija ne predpostavlja elite, ampak jo ustvarja in oblikuje, elito mlade inteligence, ki naj se ne zadovoljuje samo z lastnim posvečenjem, marveč naj tudi aktivno sodeluje pri apostolatu Cerkve — pri razširjanju kraljestva božjega na zemlji. — Studentske, posebno še akademske kongregacije naj bodo torej živa udarna sila Cerkve, polna gorečega duha, apostolskega poguma, ljubezni do velikih kreposti. Kongregacija ima torej namen, dvigati mladino nad povprečno mero katoliškega življenja, vzgajati jo za velike naloge katoliške Cerkve, za voditeljstvo katoliške akcije. Zaupno, presrečno češčenje Marijino in z njim nerazdružljivo spojeno samoposvečevanje sta le sredstvo za izvrševanje apostolata.

Akademik je prepogosto gre mimo kongregacije z lahkomišelnjo poboznostjo in se niti ne zaveda, da gre tako mimo Marije, ki je vsakemu mladostniku veliki vzgojni vzor in velika vzgojna moč, saj se Marijino češčenje tiče jedra vsake notranje rasti in bistva vsake prave obnovitve. Ne moreš h Kristusu mimo Marije, kajti Bog je v Svoji dobroti in ljubezni adločil, da sprejmemo Kristusa iz Marijinih rok. »Ona je dih božje moči in čist iztok svetlosti vsemogočnega Boga.« (Modrost 7,25.) — Marija sama nas vabi v kongregacijo: »Pridite k meni vsi, ki me želite, in nasitite se mojega sadu.« (Sirah 24, 27) — Pridi in okušaj, pa boš spoznal, da je kongregacija Marijin cvet in sad! — Veliko ti je dano, akademik, zato se bo od Tebe veliko zahtevalo. Ne zakopljaj talentov, izroči jih Mariji, da jih z Njeno pomočjo podvojiš in potrojiš. — Družba enako mislečih tovarišev v kongregaciji Ti bo dajala poguma in ognja, kongregacija s svojimi milostmi Te bo posvečevala in utrjevala v stano-vitnosti. —

Kongregacije so živi del cerkvenega občestva, ki ga med kongreganisti ustvarjajo in posredujejo. Zato so kongregacije vedno sveže mladike cerkvenega organizma in zato se ne morejo preživeti, ker je duh glavno, oblika pa postranska, časovno in krajevno se prilagajajo razmeram in zahtevam.

Mnogo bolj ko značaj posvečevalne bratovščine je kongregaciji lasten njen borbeni ustroj, ker zbira čete mladih borcev, vsak čas pripravljenih za udar z železno voljo in disciplino. To je tista silna armada, »strašna kakor urejena vojska«, ki poruši vsako trdnjavo s silo svoje notranje urejenosti in borbenega razpoloženja. Skrivnost njene sile in zmagovitosti je Marija, vedno zmagovita nad kačo in njenim zarodom. —

Slovenski akademiki, odbrani in določeni smo za apostole in voditelje slovenskega naroda, o katerem pravi Marija: »Iz korenine sem pognala med slovečim ljudstvom, ki je del mojega Boga.« (Sirah 24, 16) — Med tem »slo-večim ljudstvom« hočemo biti mi »izvoljeni rodi« —

Ni mogoče biti apostol brez Marije. Vsi apostoli so se zbirali okoli Nje, ko so se pripravljali na prihod Sv. Duha, in ko je v podobi plamenčih jezikov prišel nad nje, je bila Marija sredi med njimi. Postala je kraljica apostolov in kdorkoli hoče apostolsko delovati, mora biti apostol Kraljice. — Naše poslanstvo bo zato le tedaj pravo, uspešno in blagoslovljeno, če ga bo vodil Sv. Duh po Mariji. Svoji večni nevesti, ki jo tako neizmerno ljubi, da jo želi videti neprestano tudi na zemlji, unodobljeno v njenih otrokih — kongreganistih.

Geslo prve kongregacije: »In pietate litterisque progressu« — napredek v pobožnosti in znanosti — je danes za študenta prav tako sodobno, kakor je bilo pred skoraj 400 leti prvemu študentskemu kongregacijskemu krožku in bo študirajoči mladini vedno vir čudovitih uspehov na polju srčne in umske vzgoje, ki ji je izhodišče, sredstvo in smoter Marija. —

Bernardka: »O lepa gospa, prosim Te, povej mi vendar svoje ime in kdo si!«

Marija: »Jaz sem brezmadežno Spočetje!«

★

Lepa si, lepa roža MARIJA!

Marija - mati krščanskega občestva

Ozrmo se nazaj za 2000 let. Tam v Nazaretu živi v preprosti hiši družina popolnoma slična neštetim drugim družinam. Toda seveda samo na zunan; na notranj o odlikujejo najvzvišenejši čednosti: svetost, pobožnost, ponižnost in mir. To je sveta družina, najbolj sveta, kar jih je kdaj živelo na zemlji, saj so njeni člani sam Sin božji, Marija in Jožef.

Marija je telesna mati božjega Sina, duhovna mati pa nas vseh. Zato pa nas, svoje otroke, uči s svojim zgledom, kakšni bi morali biti. Vsi smo velika družina, Marija pa je naša duhovna mati. Preko nje smo vsi ljudje med seboj bratje, ki naj bi se med seboj bratovsko ljubili, ne pa se prepirali in bojevali. V tej veliki družini, v občestvu vseh ljudi pod materinstvom božje Matere, mora vladati ista sloga, isti mir, ista ponižnost, kakor je vladala v mali družinici v Nazaretu. Če pa pogledamo na današnjo družbo, vidimo vse prej, samo omenjenih lastnosti ne; povsod vladajo družbo razprijata, prepir, brutalna sila, ošabnost, lakomnost in druge ne-lepe lastnosti. In zakaj vse to? Nadaljno premišljanje naj da odgovor na to težavno vprašanje.

Bog je človeku vcepil v dušo duh družabnosti — socialni čut. Gnani od tega čuta so se že v davni preteklosti začeli zbirati ljudje v večje družbe, večja občestva. Tako so nastale države, ki so zahtevale in posledica neke bistvenosti v človeški naravi, posledica socialnega čuta. Kakor drugod so tudi tu nastopile različne zmote, ki so nezdružljive z naukom krščanske državne občestvenosti. Ena teh struj razlaga postanek države z nasiljem, torej je tudi njeno bistvo nasilje.

Druga struja, radikalni individualizem vidi državo kot atomični sestav posameznikov, v čisto individualne namene in cilje. Ekstrem k temu na-

in upravo; ta zakon mora prepojiti vse stanove in plasti naroda in tako jasno označiti pravni in življenjski cilj družbe.

Zal je današnji čas v svoji razrvanosti daleč od tega ideala. Splošni zmed o pojmovanju človeka in države se pridružuje še zmeda, ki vlada v svetovnem gospodarstvu. To je zmeda, ki ima svoje korenine v občem izbruhu napuha in pohlepa, ki ga imenuje papež Pij XI. kot glavni vzrok svetovne bede. Zato se ne smemo ustaviti ob trditvah, da se bo zopet vzpostavil red, če se zatečemo k vedno večjemu napredku v tehniki, industriji, trgovini in denarstvu. Nasprotno bi bilo potrebno, da omejimo samovoljnost egoizma, da postavimo mesto napuha in pohlepa vlado zmernosti, pravice in ljubezni.

Vse trpljenje, ki ga prenaša današnji človek na gospodarskem področju, kjer ga kapital, ki je napoknjen v rokah maloštevilnih gospodarskih vele-magnatov, popolnoma ignorira, je samo posledica moralnega nerada. Pravni red, kakor ga predstavljajo pozitivno pravo, je v mnogih slučajih tipično poganski in krivičen, glavni in najgloblji vzrok tega nerada pa je v tem, da se hoče človek orestiti pokorščine do Boga. Namesto Njemu, ki je izvor vsega reda in zakonitosti, služi človeštvo raje »svetici« naciji ter »Führerjem«, diktaturi proletarijata in materialnemu blagostanju. Kristus in njegova Cerkev imata edina ono moč, da lahko učita in utrjujejo moralne resnice in se borita proti zmotam, v katere se pogreza človeštvo. Cerkev je ona sila, ki zatre zlo do korenin.

Na koncu bi še opozorili na neko zelo važno stvar: Država je suverena družba, a ta suverenost je omejena po naravnem pravu in po suverenosti Cerkve, ki ima pravico, da skrbí za duhovno blaginjo posameznikov. Suverenost države je omejena po neizpremenljivih naravnopravnih pravicah družine. Družina je osnovna celica človeške družbe, družina naj vzgaja dobre državljane, ki naj spoznajo svoj večni cilj in časno nalogo. Družina ima

torej pravico do vzgoje otrok glede metafizike, ona ima tudi pravico, da odloča o poklicu otroka, seveda v interesu socialne skupnosti.

Edino zdravilo za to razklano družabno življenje lahko prinese katoliška akcija, ki bi se prilagodila posameznim razmeram in skušala zopet ožviti krščansko miselnost. Potrebujemo elito, ki bo izvajala zmago krščanske katoliške miselnosti in vsem javnem in zasebnem življenju! Ta elita naj vsepi družbi principe moralnega življenja, ona naj izvrši duhovni preporod. Ta elita naj zopet oživi krščansko miselnost, ta elita naj reši najrazličnejša vprašanja, ki se stavljajo in pojavljajo vsak dan. Ko bo v vsem javnem življenju zopet upoštevano ius divinum, božje pravo, bo možno izravnati radikalizme in napetosti v sodobnem človeku; kajti v harmoniji, ki nam jo daje vera, bo možno zadovoljivo rešiti vse probleme, ki obstojajo v razkosa-nosti individualnega in socialnega bistva človeka.

Vemo, da bo potrebno naporno delo generacij, da bomo zgradili novo, trdno krščansko občestvo. Vemo, da ne smemo več stati ob strani pri reševanju vseh aktualnih problemov, ki določajo obličje tega sveta.

Marija, Brezmadežna, je mati novega življenja, mati novega rodu božjih otrok. Prva zamisel božja, ki je šla za tem, da človeški rod združi vse stvarstvo v harmonijo urejenega občestva, ki vodi v Boga svoj izvor in svoj cilj, se je ob izvirnem grehu Adama razbila. Glavar človeškega rodu, Adam, je zaigral svoje prvenstvo. Bog je dal človeštvu novo glavarja, Kristusa, ki naj razdelja harmonijo sveta vzpostavi; on sam, Bog in človek, je postal glava novega občestva, Marija pa je bila izvoljena od nekdanj od Boga, da podari človeštvu novega glavarja. Oni kači, ki je skvarila prvi načrt božji, naj stopi na glavo, in naj bo začetnica novega rodu! Brezmadežna, ki nikdar ni podlegla grehu, je simbol nove dobe, mati otrok božjih in od Nje se moramo učiti, kako graditi znova krščansko občestvo.

Krščanska karitas in inteligenčna mladina

Dvoje absolutno nasprotnih pojavov kaže naš čas, in to posledico razmaha onega gospodarskega reda, ki ga imenujemo kapitalizem. Na eni strani vidimo ogromno kupčenje snovnih dobrin v rokah maloštevilnih mogotcev, ki so organizirani med seboj v industrijske trupe in kartele, v velebančne kolose, časopisne agencije in slično, ki vsak v svojem območju do podrobnosti obvladajo vse nasprotujoče sile in pojave ter dajo tako nepoučeni publiki videz močne enotnosti in brezkonkurenčnosti, se skrivajo in se olepšujejo z vprav bajnimi darili in ustanovami za splošno koristne, človečanske institucije, podpirajo umetnost, grade sirotišnice in bolnišnice in si s tem v očeh množice, ki ne vidi njihovih misli in namenov, spletajo venec nesmrtnih slave in človekoljubnosti.

Na drugi strani pa vidimo milijonsko maso delovnega ljudstva, ki mu daje edino delo, telesno ali duševno, možnost življenja in udejstvovanja v okviru družine, stanov, države in kulture.

Kot posledica tega nepravilnega, krivičnega in nemoralnega gospodarskega reda, ki mu je jedro neomejena svoboda, brezobziren egoizem, nikdar nasičen pohlep po dobičku in popolno materialistično vrednotenje človeka, se javlja splošna obubožanost najširših množic ljudstva, brezposelnost kot posledica nadprodukcije, moralen razkroj družine in vse človeške družbe.

In če pogledamo malo okoli sebe, vidimo žalostno sliko, ki nam s pretresljivo realnostjo pokaže strašno resničnost gornjih ugotovitev.

Svetovna beda zajema z neizprosno doslednostjo vedno večje dimenzije in sili sto tisoče v umiranje in obup.

Dnevi, ki odmevajo od težkih korakov današnjega mračnega časa, so polni trpljenja in razočaranja, kajti silna stiska, ki se je prej skrivala po temnih kotih in je tu in tam kakor iz zasede skočila na svojo žrtev, hodi danes javno po cestah in ulicah in vпада v svo grozo tudi v domove dobrih, marljivih in do skrajnosti požrtvovalnih družinskih očetov in izpodkopa gospodarske in pravne osnove družin in vse družbe.

Državna zakonodaja si sicer na vse načine prizadeva, da bi odpravila tej grozni bedi svojih državljanov, in išče poti, po kateri bi se ji to najlažje in najbolj učinkovito posrečilo. Razne pravne obveznosti in obdavčenje gmotno kolikor toliko močnejših slojev, razne vrste zavarovanja so vidni uspehi tega prizadevanja, ki pa ne more roditi trajnih uspehov. Poleg tega pa državna skrb za brezposelne ne obseže vseh onih, ki so potrebni podpore in pomoči, ker jim je brez njihove krivde in celo proti njihovi volji onemogočeno, da bi si z delom zaslužili svoj vsakdanji kruh, da bi preživljali družino. Ob periferiji pravih obveznosti je tako obsežna sfera človeške bede, ki jo more reševati le ona ljubezen do bližnjega, ki vse pretrpi, ki ne išče sebe, ki se skloni nad revežem in vlija olja in vina v njegove rane. To je krščanska karitas, ki raste iz osnovnih nauk Kristusove Cerkve in vedno znova dokazuje življenjsko moč vere, ki jo hoče današnji svet gledati samo še kot kulturni dokument prejšnjih dob. Za katoličana izvira dolžnost karitativnega dela iz njegove religiozne fundacije, iz nauka Kristusovega, ki je sam pokazal na veliko naravno vrednost izvrševanja del krščanske ljubezni: »Laden sem bil in ste me nasitili, žejen sem bil in ste me napojili.« Zato je karitativno delo del religioznega oblikovanja človekove osebnosti in ne vidi svoje naloge samo v lajšanju telesne bede in pomanjkanja, temveč v prvi vrsti v krščanski ljubezni, ki išče vse uboge in zapuščene, opupane in zagrnjene, da prinese solnce v njihove brloge, prijazne besede in ljubečega dejanja.

Ne smemo sicer misliti, da bomo s karitativnim udejstvovanjem rešili socialno vprašanje našega časa. Pa lahko prinesemo s svojim obiskom v vlažne kleti, v borne barake predmestij ali v mrzle podstrešnice stanovanjskih kasarn, svetli žarek luči in veselja, lahko preskrbimo in prinesemo revežem, ki tam žive, nekaj kruha, moka, mleka, nakaznice za drva ali premog: toda pravičnosti, pravičnega socialnega reda še s tem nismo vzpostavili. Ljubezen potrebuje vedno kot dopolnilo pravičnosti.

Vendar pa zaradi tega ne smemo podcenjevati del krščanskega smiljenja, ki jih po vsem katoliškem svetu vršijo Vincencijeve in Elizabetne konference.

Vincencijeve konference so najboljše šole za vzgojo vsakega človeka, posebno pa še mladine. »Kako bi mogel mlad človek,« tako čitamo v prekrasnem življenjepisju gorečega brata Vincencijeve konference Piera Giorgia Frassattija, »ki vsak teden, navadno v spremstvu kakega starejšega tovariša, obiskuje uboge družine in se lahko s prsti dotika telesnih in duševnih ran in potem na rednih sestankih poroča o tej bedi in sliši druge govoriti o še hujši, kako bi mogel tak človek še zapravljati svoj denar, svoj čas, svojo mladost v nezdravih užitkih? Kako bi mogel biti s svojim delom in s svojim trpljenjem nezadovoljen, ko čisto iz bližine vidi, da drugi še bolj delajo in več trpe kot on?«

Posebna situacija, v kateri se nahaja študent akademik ali srednješolec, ne dopušta, da bi se dijak organizatorno globoko in za dalje časa posvetil nalogam karitativnega dela. Vendar zaradi tega ne more nihče trditi, da bi se tudi dijak, kljub lastnemu siromaštvu, ne mogel karitativno udeleževati.

Prvo in najvažnejše je to, da je treba vzbuditi pri samem sebi in pri svojem bližnjem zavest, da je vsak kristjan dolžan pomagati svojem bližnjemu, ker smo vsi ljudje na svetu med seboj bratje in sestre in otroci nebeškega Očeta. Gojitev karitativne miselnosti je prva dolžnost za vsakega prepričanega katoličana. Posamezniku je seveda prepovedano, na kak način, v kateri obliki in v kolikem obsegu bo to zapoved izvrševal. Organizirano karitativno udejstvovanje se vrši v Vincencijevih konferencah, ki so samo sredstvo in pot za izvrševanje zapovedi ljubezni do bližnjega. Tu ima tudi študent možnost, da se teoretično in praktično izšola. Seveda pridejo za delo v konferenci v poštev samo oni, ki so religiozno aktivni, ki imajo ljubeče srce, ki so požrtvovalni, ki ne iščejo lastnih ugodnosti ali časti, temveč gledajo v svojem bližnjem brata in sestro v Kristusu.

Vsak dobro misleči in čuteči katoliški študent bi se moral aktivno udeleževati v Vincencijevih konferencah. Tu se bo naučil več kakor iz vseh dolgovestnih teorij, ki rešujejo socialno vprašanje in razglablja o bedi, ki tare človeštvo.

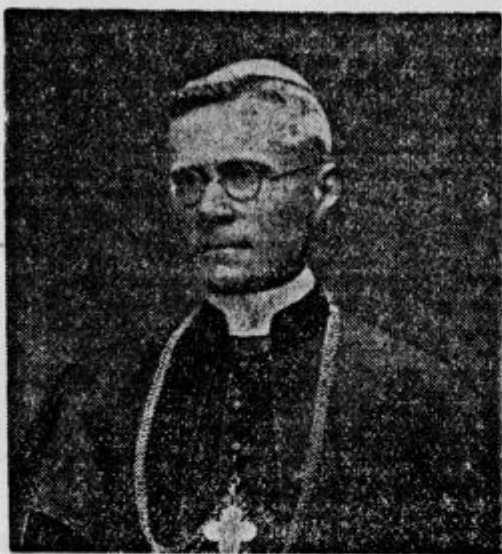
Aktivno delo, široko odprte oči in naša vest nas bodo začele vznemirjati in priganjati k dejanju, ki ne bo narejeno iz bahavosti ali iz naučenosti, ki bo porojeno iz velikega spoznanja odgovornosti in ljubezni do bližnjega.

Srebrni zvonovi kličejo Ave,
dan noči naroča za Tebe pozdrave.
O Mati, kako si nam draga!

M. Elizabeta.

Škofovski jubilej dr. Srebrniča

Odičen član jugoslovanskega episkopata, priljubljen in od vseh katoliških Jugoslovancev spoštovan cerkveni knez dr. Josip Srebrnič praznuje danes 10 letnico, odkar je bil posvečen za škofa na otoku Krku. Velik kos cerkvenega življenja v zadnjih desetletjih v naši državi je združen z delom današnjega slavljenca.

Škof dr. Josip Srebrnič se je rodil 2. februarja 1876 v Solkanu pri Gorici. Gimnazijo je obiskoval v Gorici, kjer je bil več let v deškem semenišču gojenec dr. Mahnič, katerega vredni naslednik v nadpastirstvu je pozneje postal. Po dijaških letih in dovršenih filozofskih študijah je bil najprej suplent na goriški gimnaziji. L. 1902 je promoviral za doktorja filozofije in še istega leta pa je vstopil, sledeč notranjemu klicu, v semenišče. Študiral je v Rimu v Germaniku in na gregorijanski univerzi ter se je l. 1907 vrnil iz Rima kot duhovnik domov, kjer je bil najprej knjižničar v goriškem semenišču, nato ravnatelj deškega semenišča, l. 1912 pa je bil imenovan za profesorja cerkvene zgodovine

v semenišču, obenem pa je bil tudi ravnatelj deškega liceja pri Noterdmankah. Med vojno je živel v Stični na Dolenjskem, kjer je bilo začasno goriško semenišče. L. 1919 je postal profesor teološke fakultete v Ljubljani, na kateri je predaval vzhodno cerkveno zgodovino. Na univerzi je bil enkrat izvoljen tudi za dekana. Ko je opravljal še to funkcijo, ga je v jeseni l. 1923 imenovala sv. stolica za krškega škofa. To mesto je bilo že več let vakantno in je redno dušno pastirstvo zaradi italijanske okupacije mnogo trpelo. Težko nalogo je prevzel tedaj dr. Srebrnič in danes po 10 letih moremo reči, da je dr. Srebrnič duhovno njivo temeljito preoral in jo spremenil v vzoren božji vrt človeških duš.

Na praznik Brezmadežne 1923 je dr. Srebrniča posvetil v ljubljanski stolni cerkvi škof dr. A. B. Jeglič ob asistenci škofa Karlina in zagrebškega pomožnega škofa dr. Ivana Langa. Zlasti Primorci so takrat z velikim navdušenjem in s prisrčnostjo pozdravili novega škofa.

V krški škofiji pred njim več let ni bilo nadpastirja in Italijani so se komaj umaknili z otoka. Dr. Srebrnič je takoj spoznal, da mora obnoviti versko življenje v škofiji. V ta namen je dal premisijonirati vso škofijo. Tudi sam je obiskal in še obiskuje neprestano sleherno faro v škofiji in povsod vneto opozarja vernike na Boga, povsod uvaja duhovne vaje in poglablja duhovno življenje.

Sam je velik častilec Matere božje in Srca Jezusovega. Vernikom pa daje lep zgled s svojim ascetičnim življenjem. Znana je njegova velika skrb za versko in moralno vzgojo mladine. Posebno pa so znana njegova pastirska pisma, od katerih vsako predstavlja lep, donesek k verski literaturi. Odlikujejo se po globoki meditativnosti, dosledni načelnosti ter verski gorečnosti.

Obsežno je tudi znanstveno delo današnjega slavljenca. Njegovi cerkveno-znanstveni spisi so izhajali v »Čas« in v raznih revijah in je bil slavljenec tudi nekaj časa predsednik Leonove družbe.

Vrlemu duhovniku, skrbnemu nadpastirju, učenemu in odločnemu možu, škofu dr. Josipu Srebrniču naj veljajo k današnemu dnevu naše čestitke, čestitke njegovih ožjih rojakov Primorcev ter čestitke vseh katoličanov v naši državi. Naj današnji jubilej, ki je v polni moški dobi, še mnogo let deluje za blagor duš, ki so mu zaupane ter za prospeh in zdrav razvoj katoliške Cerkve v Jugoslaviji.

Pomagajte našim akademikom

Vincencijeva konferenca, ki so si jo pred nekaj leti ustanovili akademiki, ima poleg splošnih nalog akademskih Vincencijevih konferenc še prav posebno poslanstvo, ki izhaja iz socialno-gospodarskih razmer, v katerih živi naš narod. Ima namreč važno nalogo, da podpira revne akademike, ki študirajo na ljubljanski univerzi, in da skuša pridobiti za svoje človekoljubno delo pomoč naše slovenske javnosti, posebno pa še naklonjenosti in podporo s strani našega izobraženstva, ki bi prav gotovo brez velikih osebnih žrtev lahko po svojih močeh pomagalo akademski mladini.

Z nešteto proglasi v časopisju in s tisoči vsakoletnih prošanj je Vincencijeva konferenca za akademike skušala zainteresirati našo javnost in jo pridobiti za aktivno pomoč. Nedeljska proslava v Unionu pa je, žal, našla prazne sedee, ker pač ni nameravala biti bučna proslava, kakršnih imamo danes vse preveč, akademikom samim pa je zapustila prav mučen vtis. Nobene pobude jim ni dala za njihovo težko življenje in zdi se nam, da gremo mirno mimo perečih vprašanj našega časa. Seveda se s tem beda ni prav nič zmanjšala in vedno težji problemi vstajajo pred nami.

Prav zato se ponovno obračamo na vsa ona srca, ki čutijo z nami, da nam pokažejo svoje razumevanje in dobro voljo, da nam pomagajo in to čisto konkretno:

1. Mogoče imate doma že obnošeno, toda še vedno dobro obleko, perilo itd. Gotovo boste vsaj po en kos lahko pogrešali. Javite nam o tem ali pa kar pošljite svoj dar na spodnji naslov.

2. Lahko se zgodi, da nimate primerne obleke, ker ste jo že prej razdelili potrebnim. Zato boste pa lahko na drugačen način pokazali plemenito ljubezen do naše mladine. Prepričani smo, da vam bo v mnogih slučajih mogoče — ne da bi vam bili s tem v nadlego — dati enemu akademiku vsak dan ali obed ali večerjo ali celo oboje. Prepričani smo, da se nahaja v Ljubljani vsaj 100 družin, ki bi brez vseh težav zmogle to plemenito dejanje.

3. Mogoče pa živite v razmerah, ko vam ni mogoče ne prvo ne drugo. Vendar boste kljub temu lahko pomagali potrebnim in revnim akademikom. Odločite se, da nas boste podpirali z mesečnim prispevkom 10 ali 20 ali 50 ali celo 100 Din.

Vemo, da je zajela kriza tudi Vas, da se morate tudi Vi omejiti v svojih izdatkih, a vendar zaupamo v Vašo dobroto in vemo, da boste sprejeli v svoj proračun tudi ta malenkosten izredni izdatek. Prepričani smo, da živi v Ljubljani nekaj stotin družin in zasebnikov, ki bi zmogli te vrste izrednega davka za kršč. karitas, upamo celo, da je mnogo takih, ki so tudi pripravljeni, da se na ta način oddolžijo naši akademski mladini v njenih najlepših letih, v letih študija in priprave za bodočnost.

To je beseda in prošnja akademske mladine, ki jo tolmachi Vincencijeva konferenca za akademike.

Vincencijeva konferenca za akademike
v Ljubljani,

Akademski dom sv. Cirila, Strelška ulica.

Poskušenege umora moža oproščena

Mala, 35 letna žena je včeraj stopila pred sodnike velikega senata. Obtožena je bila na temelju obdolžitve zloglasnega tihotapca in morilca Ivane Rakefove Košnika hudega zločina, da je namreč njega nagovorila, naj pahne v prepad njenega moža Jožeta in mu obljubi nagrado 2500 Din. Njena zadeva je bila sprva odložena malemu senatu, toda senatni predsednik je tolmachi kazenski zakon tako, da spada poskušani umor pred veliki senat. Obtožnica je doma pri Komendi in se preživlja s prekopčevanjem.

Franciška Rakefova je sodnikom pripovedovala, da se je julija 1931 seznanila z Ivanom Košnikom. Ko so Janezu Staretu delali »ofrehte«, je bil tam tudi Košnik. Bila je nekoliko vinjena in v šali je našepnila znanemu tihotapcu saharina: »Če kdo mojega »ta Jožastega« kam vrže, dobi nagrado.« Košnik je odvrnil: »Ga bom pa jaz čez dva dni. Vzel ga bom v hribe in kam pahnil.« Košnik je pozneje prišel k meni, mi povedal, da je Jožeta vrgel v prepad in zahteval denar. Rekla sem mu, da ga nimam, ker sem že vedela, da so moža drugi ljudje videli. Vse sem govorila v šali.

Kot glavno obremenilno pričbo so privedli iz preiskovalnega zapora Ivana Košnika, ki je po na-

ročilu Vombergerja skupno z Avgustom Hafnerjem umoril Ivano Rakefovo v Tunjski dolini. Vomberger je bil že letos maja oboje na 20 let, Avgust Hafner pa na 10 let robije. Košnik je kot priča sprva trdil, da je smatral vso zadevo za resno, da je obtoženka vso stvar resno zamislila. Dejal je: »Pred dvema letoma smo orehit delali. V stranski sobi mi je dejala: »Ali ubiješ mojega »ta Jožastega«? Dobiš 10.000 K, če ga ubiješ. Imaš priložnost, ker hodi čez hribe.« V nadaljnji izpovedi je prišel v nasprotje, pa tudi med njim in obtoženko se je razvijal živahen besedni dvoboj. Košnik je kot tihotapec hladnokrvno pripomnil obtoženki: »V takih-le stvarih se ni treba špasati. Če bi jaz od tebe denar spravil, bi bil to večji špas, ko da bi ti moža ubil.«

Zaslišane so bile še nekatere priče, nakar je veliki senat po kratkem posvetovanju obtoženko oprostil obtožbe zaradi pomanjkanja dokazov v smislu § 280. kaz. z.

Ivan Košnik je, ko je bil zaslišan, da so odkrili umor Rakefove, pobegnil na Koroško, kjer se je do poletja zadrževal, a je naposled vendarle prišel pravici v roke. Preiskava proti njemu zaradi umora še ni končana.

Ivana Smuka v Zgornji Šiški hišo za 120.000 Din. V Vodmatu je Bučar Marija iz Rožne doline prodala Jos. Godcu iz Ljubljane hišo za 250.000 Din. V Dravljah je bila kupljena neka stavbna parcela za 80.000 Din, v Stožicah pa za 150.000 Din z majhno hišico.

V ljubljanski okolici je bilo novembra sklenjenih vsega 53 kupnih pogodb za celotno kupnino 1.526.011 Din.

Prav minimalen pa je bil zemljiški promet v Ljubljani. V mestu je bilo oblastem prijavljenih samo 7 pogodb za skupno kupnino 654.700 Din. Kat. obč. Trnovsko predmestje drugače razvija prav živahen promet s stavbnimi parcelami. Prodane so bile 3 parcele, travniki za 50.500 Din. V Kapucinskem predmestju je bila izvršena med sorodniki transakcija za 320.000 Din. G. Bahovec, priv. uradnik je kupil od Angele Smukovec polovico hiše v šentpeterskem predmestju za 200.000 dinarjev.

V novembru je bilo torej vsega zabeleženo 60 kupnih pogodb za kupnino 2.180.711 Din.

Panflavin

Občudujejo in zavidajo ga.

a ne radi njegovih elegantnih oblek, pač pa zato, ker je previden in nosi Panflavin pastile vedno s seboj. Obvarujejo ga pred nalezljivostjo prehlajenja. Imajte tudi Vi pri sebi vselej

Panflavin pastile.

Oglas je registr. pod S. br. 21761 od 24. XI. 1933.

Požar pri Kotljah

Od ponedeljka na torek ponoči je upepelil požar stanovanjsko hišo posestniku Lesjaku Alojzu, pd. Pavlu na Brdinjah. Zgorelo je vse do tal. Domači so se komaj rešili. V hitrici so pograbili nekaj obleke, vse drugo, kakor oprava, žito in živež, je zgorelo. Zadnji hip se je rešil stari oče, ki je bil radi boleznij prejšnji dan spreviden, seveda pa v sami srajci in spodnjih hlačah. Spravili so ga v hlev, da ga v tej mrzli noči ni zeblo.

Na pomoč so prihiteli najprej sosede in gasilci iz Kotelj, ki so varovali hlev, da se vsaj ta ni vnel, kajti pozidan je bil šele pred par leti in bi bila škoda tem večja. Nato so prišli gasilci iz Guštanja s svojo motorko, ki so hitro napeljali v hrib cevi in začeli z močnimi curki vode krotiti ognjene zublje, ki bi bili v slučaju vetra nevarni blizu stoječemu hlevu.

Upamo, da bodo posestniki prišločili težko prizadetemu tovarišu na pomoč s tem, da mu darujejo nekaj živeža, da družina vsaj gladu ne bo trpela.

★

Divja mačka na Stahovici

Kamnik, 7. dec.

Kamniški lovci imajo zopet nemajhno senzacijo: v lovskem revirju g. Karla Sossa v Stahovici je ustrelil g. Miloš Kelih lepo divjo mačko, ki meri z repom 85 cm in je 3 kg težka. V Kamniških planinah je divja mačka zelo redka divjačina, saj nihče ne pomni, da bi jo že kdaj zasledili. G. Miloš Kelih je prišel do redkega loveškega plena čisto slučajno: zvedel je, da je v gozdu neka zver raztrgala dva zajčaka in se zadovoljila samo s tem, da ju je načela in izpila kri. Stopil je v gozd in kmalu so psi prepodili divjo mačko, ki se jim je obupno postavila v bran. Psi so stali pred njo brez moči in se niso upali v bližino njenih ostrih krempljev. Divja mačka je pošastno sikala in obupno iskala rešitve pred trojico psov, ki so prežali na njo. Lovec je nekaj časa opazoval nenekaj boj, potem pa je iz daljave kakih 35 korakov pogodil redko zver v glavo. Kakor bi človek sodil, so postale Kamniške planine nekaj eldorado za redko divjačino, ki se pojavi zdaj tu, zdaj tam, v veliko jezo lovcev pa skoraj vedno samo v osamljenem eksemplariju. Poleti medved, v jeseni merjasec, zdaj pa nazadnje še divja mačka.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Joselove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Spor o kamniških fazanih še ni končan

Znani spor zaradi kamniških fazanov, o katerem je spomlad najprej poročal »Slovenec«, je povzročil mnogo debat v lovskih krogih in zbudil veliko pozornost tudi med gozdnimi posestniki, ker so pač že na več krajih ugotovili podobno škodo na mladem iglastem drevmu, katere si niso znali raztolmačiti. Pred kratkim je kamniško okrajno načelstvo, ki je imelo razsoditi v tem sporu, zavrnilo pritožbo v tem smislu, da fazani niso napravili očitane jim škode. Oblast se je pri svoji odločitvi opirala na menja številnih izvedencev in strokovnjakov v tu- in inozemstvu.

Lastnik poškodovanih gozdnih nasadov g. Ivan Škofec iz Vrhopolja pri Kamniku pa se je proti tej odločitvi pritožil na kr. bansko upravo, ki bo izrekla končno sodbo v tem zanimivem spornem slučaju.

Iz številnih izvedeniških mnenj je razvidno, da si še dolgo ne bomo na jasnem, kdo je največji škodljivec mlademu brstju iglastega drevoja. SLD v Mariboru in štirje drugi izvedenci navajajo kot povzročitelje škode krivokljuna, Österreichweidwerk in več izvedencev dolži veverico in šjo, nekdo je mnenja, da so brstje porezali ljudje za neka doma zdravila, SLD Ptuj, društvo Wild und Hund ter cela vrsta gozdnih in lovskih izvedencev pa trdi, da je jelovo brstje poščipal divji petelin. Vsa ta mnenja, ki navajajo najrazličnejše povzročitelje škode, sicer izključujejo fazana, vendar pa so nekateri izvedenci mnenja, da bi se v skrajnem slučaju tudi fazan lotil obiranja smrekovih vršičkov. Na vsak način pa bodo ponovno obravnavanje tega vprašanja lovci zasledovali z velikim zanimanjem.

Ljubljanske vesti:

8. december - kongregacijski praznik

Proslava v Unioni ob 11 dopoldne:

1. Dr. Fr. Kimovec: Pesem mornarjev, himna;
2. Pozdrav škof. referenta Dij. M. kongreg.;
3. Pozdrav kongreganista;
4. Pozdrav kongreganistkinje;
5. Duh je, ki oživilja. Govori dr. Juro Adlešič;
6. Naše katolištvo. Govori F. Casar, stud. iur.;
7. Dr. Fr. Kimovec: Zdrava Marija, meš. zb.;
8. Dr. J. Pogačnik: Naša pesem, zb. dekl.;
9. Povsod Boga, poje vsa dvorana.

Vstopnine ni.

AKADEMIJA

v dvorani Delavske zbornice, 8. decembra 1933 ob 20 zvečer:

1. Hug. Sattner: Naša pesem, ženski zbor;
2. Božji popotniki — recitacija relig. pesmi;
3. Klavir in violina: a) S. B. Martini: Gavotte; b) F. Neruda op. 11: Berceuse slave;
4. Duet: a) Stanko Premrl: Hvalnica naši Gospe; b) Dr. Fr. Kimovec: Kraljici;
5. Maks Mell: Igra apostolov.

Novi ravnatelj konservatorija

Za naslednika ravnatelja drž. konservatorija v Ljubljani g. Mateja Hubada je s kraljevim ukazom imenovan g. Julij Betetto. Predaja poslov se je izvršila v torek, 5. t. m. Učiteljski zbor konservatorija in Šole Glasbene Matice se je zbral v Hubadovi dvorani Glasbene Matice v četrtek dopoldne, da se je predstavil novemu ravnatelju. Mojster Hubad je svojemu nasledniku predstavil in izročil učiteljski zbor, sam pa se je v ginitivnih besedah od njega poslovil. Ravnatelj Betetto je nato povzel besedo in v lepem, jedrnatem govoru razvil program svojega dela. Osnova njegovega ravnanja je poštenost, odkritost in kolegialnost. Svoj umetniški nazor bo uveljavil in, če bi bilo treba, tudi branil. Učiteljski zbor je naprosil za prav tolikšno vneto pri delu, kakoršna je doslej imel pod Hubadom. V imenu učiteljskega zbora se je od odhajajočega ravnatelja Hubada poslovil in novega ravnatelja Betetta pozdravil profesor konservatorija, g. Jan Slais. — Slovo, predstavitev in zahvale so se izvršile prav priskreno in iskreno. Gospodu Juliju Betettu toplo čestitamo v zavesti, da je ravno on pravi mož, ki bo težko in odgovorno polno mesto ravnatelja konservatorija zavzemal z enakimi uspehi kakor upokojeni mojster Hubad.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: »Robinson ne sme umreti.« Izven. Znižane cene.
Ob 20: »Turške kumare.« Znižane cene.
Opera: Ob 15: »Havajska roža.« Izven. Globoko znižane cene.
Ob 20: »Marta.« Izven. Izredno znižane cene.
Salezijski mladinski dom: Ob 11: Proslava Brezmadežne.
Kino Kodoljevo: Ob 3, 5, 7, in 9: »Bressart zna vse« ob 9 tudi »Zvezde z neba«.
Zvočni kino St. Vid: Ob 4, 6 in 8 krasna zvočna drama »Ženska kaznilnica« v gl. vlogi Sylvia Sidney. Najpretnostnejši volefilm te sezone. Za doatek zvočni tednik.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Pravica do greha.« Red A.
Opera: Ob 15: »Pikova dama.« Dijaška predstava. Izven.
Kino Kodoljevo: Ob 8: »Ko diplomati ljubijo« (Svetislav Petrovič).
Nočno službo imajo lekarne: danes: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; jutri: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustlar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

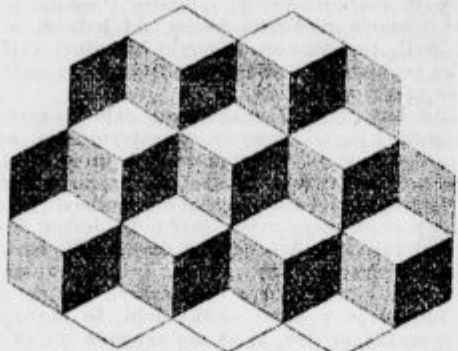
KLOBUKI za gospode v naj-novejših barvah in oblikah, ter razne športne in zimске čepice Vam nudi dobro založena trgovina klobukov in čepic

MIRKO BOGATAJ
LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 14

Solidna postržba Srejanje se klobuki v popravilo Nizke cene

Vstopnice se dobe v predprodaji v Unionski trafiki in pol ure pred začetkom akademije pri blagajni.

Igra apostolov: Tak naslov nosi igra, ki jo bodo obiskovalci kongregacijske akademije v Del. zbornici na Miklošičevi cesti, na večer Marijinega praznika, dne 8. dec. videli igrati. Na globoki veri leži poudarek igre. Skozi vso človeško zgodovino se vleče kot rdeča nit; v vseh časih boj med vero in nevero. Kjer vlada nered in neurejenost, tam mora biti nevera, ki vključ vsem očitnim znakom nadnaravnosti v človeku s sirovim posmehom tajni vsako vero v Boga in njegovo kraljestvo — večnost. Vera pa je prav tako resnična, kakor znatvena resnica, in še bolj, ker ni vezana na silo razuma, ampak na nadnaravno dušo, ki je v vseh ljudeh, malih in velikih prav tako kot vera. Resničnost vere pa spoznamo tudi iz njene moči, ker je vera plodna, zmožna, da prestroji človeka in svet. Ta resnica je nam vernim v navalu materializma tolažba in osnova miselnega katolicizma. To tolažbo nam podaja v osebi Magdalene, preproste junakinje vere. Igra Apostolov je s svojo notranjo resničnostjo osvojila velike množice dunajskega katoliškega kongresa, pred katerim je bila igrana.

Koliko kock vidite na sliki?

Enkrat devet, enkrat deset (če obrnete).
Tu napaka pač ni usodna — vse drugače pa se Vam mašuje napaka pri nakupu fotoaparata! Če pravilno rešite križanko, ki je bila objavljena v našem listu (sedaj naknadno jo dobite v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5), dobite proti pologu 100 Din pravo Agfa Box kamero štev. 24 (prodajna vrednost aparata ocenjena na 140 do 160 Din).

Nekaj drugo pa je, če si kupite kamero neimenovane proveniencije — brez garancije.

Tu je napaka pač usodna!
Pomnite, da je Agfa koncert največji v Evropi in si z ozirom na svoj renome ne bo blatil svojega imena s slabim izdelkom.

Agfa Box kamera št. 24 ni nikjer v Jugoslaviji v prodaji — edino mi jo delimo pod zgoraj navedenimi pogoji.

Agfa je razdelila v Nemčiji samo v letu 1932 nad 900.000 takih aparatov pod istimi pogoji kot mi. Zato ne zamudite roka, ker imate čas samo še do 24. decembra 1933.

Drogerija GREGORIČ, dr. z o. z.,
Ljubljana — Prešernova ulica št. 5.

• Narodna Odrbana v Ljubljani proslavi rojstvo Nj. Vel. kralja s proslavivtvo 25 letnice ustanovitve Narodne Odrbane v dneih 16. in 17. decembra 1933 na slavnosten način. Podroben spored svečanosti bo objavljen v nedeljski številki našega lista.

• Drama »Duše« na odru Rokodelskega doma. V nedeljo 10. t. m. uprizori rokodelsko društvo »Duše« dramo v treh dejanjih. Vsečina je nadvse zanimiva. Pretresljivo je podana življenjska tragedija preprostega kmetijskega ljudstva, ki se pa dovrši v dovolj srečnem zaključku. Zlasti blagodejno vpliva v dramo ljubezen do rodne grude, ki veje iz vsega dela. Predstava drame bo brez dvoma dosegla velik uspeh. Opozarjamo občinstvo, da si nabavi vstopnice jutri zvečer od 6—8 ali v nedeljo dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek predstave je v nedeljo točno ob pol osmih zvečer.

• Vse uradništvo denarnih zavodov (bank, hranilnic, posojilnic, zadrug) poziva podpisana zveza, da se udeleži v soboto 9. t. m. javnega sestanka, ki bo ob 20 v vrtnem salonu gostilne »pri Levnu« na Gosposvetki cesti. Važna pojasnila o stališču z ozirom na uredbo o sanaciji o znižanju režije denarnih zavodov bosta podala tovariša Vrančič in Hiter. — Zavzeti moramo svoje stališče z ozirom

Predpisane kroje za lovce

in nepremočljive »Hubertus«
plašče dobite v naši trgovini.
Prosimo, da nas obiščete.

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova c. 3

na akcijo »Merkurja« za centralizacijo nameštenskih bolniških blagajn. — Zveza bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije, podružnica Ljubljana.

• Namesto venca za blagopokojno gospo Marijo Likar, mater gosp. Stanka Likarja, tajnika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, so nameščenci OUZD v Ljubljani darovali 515 Din za božičnico mestnim revežem.

• Dr. Kramarič, specialist za kirurgijo, šef-zdravnik sanatorija »Slajmerjev dom«, ne ordinira od 8. do 17. decembra. Nadomešča ga kirurg g. dr. Guzelj.

• Verdijev Requiem se ponovi v ponedeljek dne 11. t. m. ob 20 v veliki Unionski dvorani. Po-

Klinični specializist za ženske bolezni in porodništvo

Med. dr. Ivo Rakulič-Zelov

zopet redno ordinira od 9—11 in od 2—4/7

Miklošičeva cesta 34/I. Telefon 2025.

Maribor

• Danes dijaški praznik. Ob 10 zborovanje dijaških kongregacij v dvorani na Aleksandrovi cesti št. 6, drevi istotam slavnostna akademija s pričetkom ob 20. Spored: Moreki zvezdi, pesem mornarjev — zbor dij. kongreg.; pozdrav; Brezmadežni (St. Premrl), Presveta si (De Bovis) — poje zbor dijakov kongreganistov; K 8. decembra — zborni govor; Solospevi, spremljava klavirja; V Tvojem vrtcu (M. Elizabeta), zborna deklamacija dijakinji kongreg. I. odd.; Moja pomlad (Ocvirk), Pastirček (Mav), Ah zvonijo (Adamič), poje zbor dijakinji kongreg. zavoda šolskih sester; Igrokaz: Teofil, misterij iz 16. stoletja (prvoten Faust).

• Izseliška prireditve bo v nedeljo ob pol 17 v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Naši Magdalenci bodo na odru pokazali žaloigro iz slovenskega izseliškega življenja »Za srečo v nesrečo«, ki jo je spisal p. Kazimir Zakrajšek, predsednik Družbe sv. Rafaela, ki bo imel na prireditvi tudi slavnostni govor.

• Inž. J. Kukovec, 50 letnik. Te dni izpolni zaslužni predsednik Ljudske univerze gosp. inž. Janko Kukovec 50. leto svojega življenja in obenem 11 letnico predsedništva pri Ljudski univerzi. Navdaja ga lahko ponosna zvesta, da je vršil sicer tiho in skorajda širši javnosti neopazeno kulturno poslanstvo, ki se pa po svojih uspehih vse bolj in bolj odraža v kulturnem življenju Maribora. V prejšnji prestolnici, v Ljutomeru mu je tekla zibelka, kjer je bil rojen 9. decembra 1883. Posejal je nižjo realko v Mariboru, višjo v Ljubljani ter študiral na curški univerzi tehniko ter bil tam diplomiran za inženjerja. — Po svetovni vojni se je ustalil v Mariboru ter se tu oprijel z vsem ognjem dela za ljudsko prosveto. Ustrezajoče poprišče mu je nudila zlasti Ljudska univerza ter je bil pred 11 leti izvoljen za njenega predsednika. Za vse njegove zasluge ga je izredni občini zbor Ljudske univerze izvolil za svojega častnega člana. Častna diploma, delo gosp. prof. Kosa, mu bo slovesno izročena ob priliki koncerta gosp. Rupla v ponedeljek, dne 11. decembra v kazinski dvorani; izročil mu jo bo podpredsednik Ljudske univerze, prelat dr. F. Kovčič, iskreno čestitamo!

• Iz mestnega sveta. V sredo je zasedal mestni svet ter se pretežno pečal z gradbenimi vprašanji. Uporabno dovoljenje so dobili dr. Anton Levce za nadzidano nadstropje na Aleksandrovi cesti 61. Bogomir Bračko za enonadstropno stanovanjsko hišo v Turnerjevi 33, ravnatelj Fran Jerebič za enako hišo v Turnerjevi 35 ter odobritev načrta za vrtno ograjo in Ivan Šumiljak za isto hišo in ograjo v Turnerjevi ulici 37. Gradbeno dovoljenje je bilo izdano samo eno in ga je dobil Alojzij Sorager za razne adaptacije v Vetrinjski ulici 4.

• Mesto osmrtnic za pok. ravnateljem mestnega gradbenega urada nadsvetnikom A. Černetom je podarila mestna občina Pohorskemu domu in Društvu za zdravstveno zaščito mladine zneska po 1000 Din.

• Maribor v filmu. 2e pakrat se je govorilo o filmanju mariborskega mesta, pa vsakokrat se je stvar izpreverila, ker so trdke, ki so nameravale ovekovečiti obdrsko prestolnico v filmu — zahtevale preveč penozov. Prihodnje dni pa bo Maribor res prišel na filmski trak. Posnela ga bo nova slovenska tonfilmska trdka, ki se snuje v

novitev Requiemu bo v počastitev spomina padlih borcev za našo svobodo. Odbor Glasbene Matice je naprosil članico Narodnega gledališča gospo Marijo Vero, da prevzame kratek spominski govor, ki ga bo imela pred začetkom izvajanja. Dvorana bo tudi primerno dekorirana. Vsi ostali sodelavci so isti, kakor pri prvem izvajanju. Izvajanje Verdijevega Requiemu je bilo za naše mesto umetniški dogodek prvega reda. Glasbena Matica je postavila zopet na oder eno največjih svojih umetniških prireditelj. Predprodaja vstopnic po znižanih koncertnih cenah v knjigarni Glasbene Matice. Sedeži so od 10—40 Din, slijišča po 7 in 5 Din.

Krznarsko KENN

Ljubljana, Židovska ul. 3

VELIKA IZBERA VSAKOVRSNEGA KRZNA PO NAJNIZJIH CENAH

• V Trnovem vprižori »Šišenski gledališki oder« 10. t. m. ob 20 v prosvetnem domu stavbne zadruge v Karunovi ulici Thuysbaert-Pogačnikovega »Slehernika«, na kar Trnovčane že danes opozarjamo. Vstopnina 8, 7, 6 in 3 Din. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10—12 ter popoldne v imenovanem domu.

• Lutkarski odsek »Československe Obce v Ljubljani« priredi danes ob 16 v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča. Na sporedu veseloligra »Oproda Jurije« Gostje dobrodošli!

Ljubljani in v kateri so med drugimi predstavnik Trilav-filma gosp. Krajnc, založništva »Drama«, pisatelj J. Vombberger in režiser Delak. Trdka je že dobila povsem moderno tonfilmsko aparaturu. Film bo neke vrste mariborska reportaža: zrcalilo se bo v njem notranje in zunanje življenje, novi in stari Maribor, tujski promet, letovišče, sport, kulturno življenje itd. S filmanjem naj bi se pričelo že v prihodnjem tednu.

• Umrli so v Mariboru Jožefa Senekovič, stara 73 let ter stanujoča na Tržaški 65. — 2½ letni Remer Stanislav, sin kurjača drž. žel. na Frankopanski 30. — Zasebnica Grah Terezija, stara 76 let iz Pekla št. 2. — Potocnik Jožefa iz Zgor. Leskovca. Naj počivajo v miru.

• Razstava petorice. Danes v petek ob 11 dopoldne je otvoritev umetnostne razstave v terasni dvorani hotela »Orel«. Vstopnina 5 Din, za dijak 2 Din. Vstopnico si obdrži, ker z njo lahko izžrebate sliko. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. — Razstava bo odprta do 22. decembra vsak dan od 9 do 16.

• Izobraževalno društvo na Kosačkih ima v nedeljo ob tričetrt na 16 sestank s predavanjem o katoliški akciji. Predava p. Rupert Suhač.

• Ustreljen. Na Miklavžev večer je dobil 20 letni posestnik sin Leopold Dolničar iz Vrhlage strel v nogo. Poškodba je tako huda, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

• Dve lepi pridobitvi Gosposke ulice. V hiši Spodnještarske ljudske posojilnice v Gosposki ulici se je otvorila nova trgovina »Petit Paris«, ki je opremljena z izredno finim okusom in eleganco. — Na nasprotni strani ceste pa prijetno preseneča prenovljena in modernizirana velika izložba knjigarne Scheidbach. Oboje je lepa pridobitev za prometno Gosposko ulico.

• Davčna uprava v Mariboru razglašala, da je razpored pridobnine in davka na poslovni promet za mesto Maribor za leto 1933 razgrnjen v javni vpogled v sobi št. 7 do 13. decembra t. l.

• Skioptično predavanje Mariborčana Vlado Cizelja »Kot smučar in planinec na naših in koroskih gorah« bo v dvorani Ljudske univerze v sredo, dne 13. decembra ob 20 in 14. decembra ob 16. Predavanje priredi mariborska zimskosportna podzveza.

• Zaključni boji na šahovskem bojišču. V sredo zvečer se je v kavarni »Jadransko« odigralo predzadnje kolo letošnjega mariborskega šahovskega prvenstva v I. skupini. Kramer je porazil Lukeža, Ostanek Strnišo, Lobkov Silo in Savli Lešnika. Dvojica radi bolelosti ni igrala. Stanje je naslednje: Kramer se še vedno krepko drži na prvem mestu, na katerega se je preinil z nenavadnim elanom ter ima 9½ (1) točk. Sledi mo Ostanek z 9 (1) točkami, nato mladi Savli (8), Lobkov 7½ (1), Lešnik 7 (1), Končič 6½ (3) točk. Danes dopoldne se še odigravaio višee partije, zaključno kolo bo pa v nedeljo dopoldne.

• Gospodinska šola v St. Petru pri Mariboru se bo tudi letos pričela in sicer še v tekočem mesecu. Prijave sprejema tamošnji samostan čč. šolskih sester.

• Pomagajte revnim dijakom z instrukcijami, ki jih posreduje pisarna v Gledališki ulici št. 2, pritičije desno in sicer vsako sredo med 5 in 6.

Kulturni obzornik

Čas, 3-4

Nova številka »Casa« prinaša mnogo tehtne vsebine, v katero se bo nedvomno rado poglabljalo razumništvo starejše in mlajše generacije. Na uvodnem mestu dopolnjuje dr. Aleš Ušeničnik Gogalovo razpravo iz prejšnje številke Casa, »Ali na pol ali celo krščanstvo«, kjer je G. razmišljal o poslanstvu krščanstva v sodobnih človeških vprašanjih. Ušeničnik, mislec, pa je tu nekatere Gogalove trditve preciziral in vrzeli izpopolnil. Posebno je tu zanimiv on del, ki govori o vlogi krščanstva v reševanju vseh sodasnih perečih vprašani, ki pretresajo človeštvo.

Dr. Anton Breclj je prispeval svoje uvodno predavanje v pastoralno medicino »Verstvo in zdravstvo«, ki je za današnji čas prav pomembno. Avtor zastopa stališče, da morata duhovnik in zdravnik vzajemno delovati za notranje in zunanje zdravje človeka. In tako očrta v posameznih poglavjih to vzajemnost v preteklosti, ko sta bila zdravnik in duhovnik v eni osebi in sicer od stare egipčanske, grške, rimske itd. dobe pa skozi krščanstvo vse do novega veka, ko se je začelo to razmerje krhati in škodo obeh poklicev in nearečo vsega omikanege človeštva. Krivo je bilo materialistično naziranje, ki je zdravniška povsem odvedlo od duhovnih vrednot človeka. Šele zadnja desetletja so se začeli vračati zdravniki v duhovni svet človeka. O tem pričajo kongresi za duševno higieno, pa tudi veliki sodobni posamezniki, ki so spoznali, da je treba do-umeti bolnika ne le kot kos snovi, marveč tudi kot duhovno bitje. Poleg teh zaključkov se bavi Breclj tudi z razmerjem duhovnika do zdravstva ter razmerjem zdravnika do verstva. To razpravo

priporočamo vsem duhovnikom in zdravnikom v premislek. — Dr. Josip Jeraj piše o verskem in nravnem razvoju kmetijskega otroka, ki ima seveda čisto druge pogoje kakor mestni otrok. Avtor navaja dobre in slabe plati kolektivne vaške vzgoje ter zlasti versko izobrazbo kmetijskega otroka, ki pa ima v tem senčno plat, da ne pozne globokih korenin in se v novih krajih in razmerah mnogokrat razpuhti. — Drago Ptočnik je prispeval gospodarski članek »K naši valutni in denarni politiki«, kjer se pred vsem bavi z vprašanjem, kako se regulira obtok bankovcev; razkriva pozitivno in negativno stran fiksno določenega razmerja med obtokom bankovcev in zlato podlago; posebno pa pokaže na vedno večjo množino kovanega denarja pri nas in kako ta prav za prav ni nadomestila enake količine bankovcev v prometu. — Dr. Melita Pivec-Stele je napisala kratek, a izčrpen članek o stanju in potrebah nove zgradbe »Univerzitetne in narodne biblioteke v Ljubljani«. — Dr. Ivan Ahčin je v razpravi »Katoliška akcija« temeljito opredelil bistvo KA, predmet KA, predvsem pa razmerje med KA in drugimi katoliškimi organizacijami, zlasti drugo in tretje je bilo potrebno, ker so bili ti pojmi dokaj zamotani. Katoliška akcija ima torej namen, da širi po laičnem apostolatu verska moralna načela z besedo in dejanjem in sicer v družinskem, poklicnem in javnem življenju, nujno pa vključuje KA tudi socialno delo in spremlja tudi politične cilje s tem, da pospešuje splošno blaginjo, ko vzgaja dobre in poštene državljane. Dalje obravnava avtor še organizacijo KA in razvije podrobno obliko nemške Katoliške akcije.

V »Obzorniku« moramo omeniti članek o nemškem katoliškem shodu na Dunaju, izčrpano oceno Spenglerjeve zadnje knjige »Jahre der Entscheidung«, ocene Gosarjevih socialnih knjig (Za nov družabni red, Reforma društva) ter mnogih ostalih knjig, v »Zapiski« pa članek »Korporativizem«. V vsakem pogledu sodobnoaktualno revijo »Casa« toplo priporočamo.

Katere knjižne izdaje pripravlja Jugoslovanska knjigarna za leto 1934? Pred vsem so v tisku ali že dotiskane sledeče knjige III. letnika: Ložar-Vodnik: »Sodobna slovenska lirika«, ki bo nedvomno velikega pomena, saj bomo imeli v njej prvi kritični izbor slovenske lirike od trope-resne detelje Kette-Murn-Zupančič do najmlajše generacije. V prevodu pok. Vdoviča in J. Rožencovega bo še to leto izšel prvi del Turgenjevih »Lovčevih zapiskov«, dalje drugi del »Kristine, Lavransove hčere«, delo velike Norvežinje Undsetove, prvi zvezek Erjavčevih »Zbranih del«, ter dve pomembni deli iz »Kozmosa«: Kos: »Zgodovina Slovencev od naselitve do reformacije« in Koblar: Slovensko slovo, I.

Za četrti letnik pa napoveduje Jugoslovanska knjigarna sledeča dela: V »Leposlovno knjižnico« se bo povrnil flamski kat. pisatelj Timmermans (ki ga poznamo po »Župniku iz svetovnega vinograda«) in se nam bo predstavil kot svojevrsten življenjepisec. »Pieter Bruegel« je bil znameniti flamski slikar XVI. stol in tega je Timmermans mojstrsko zajel. Druga leploslovna knjiga je: Axel Munthe: »San Michele«, dalje Miško Kranjec: »Pesem ceste« (ki je bila že za to leto napovedana, a je morala radi proslave 50 letnice smrti Turgenjeva izostati, ker je izšlo Turgenjevo »Plemiško gnezdo«). V tej zbirki bo izšel še zadnji del trilogije »Kristine, Lavransove hčere«. — V »Ljudski knjižnici« so napovedani: Flamma Stijn Streuvels (»Hilapec Jane«) in Ernest Claes (»Beloglavček«), dalje: Turgenjev: »Lovčevi zapiski«, 2. del, ter Sienkiewicz: »Križarji I. del«. — V »Zbirki domačih pisateljev« bodo izšli: Bevk: »Krivda in druge kmečke povesti«, Erjavc: »Zbrano delo, II. zv. Domače in tuje živali v podobah, I. Pregelji: Tolmenci. — V »Kozmosu« vidimo bogat načrt: Stele: »Umetnost zapadne Evrope«, Bilimović: »Uvod v ekonomsko vedo«, Kranjec: »Med Napoleonom in Leninom«. Za naslednja leta pa so napovedane v zbirki »Kozmos« sledeča dela: Dr. V. Bohinec: »Naša z-mlja

(ilustrirana obča geografija), prof. S. Breskvar: »Astronomija«, Dante Alighieri: »La divina Commedia« (v prevodu dr. J. Debevec), Ciril Debevec: »Slovensko deželno gledališče« (ilustrirana zgodovina slov. gledališča do svetovne vojne), dr. Glonar: »Naš jezik«, prof. Fr. Koblar: »Slovensko slovo« (II. in III. del); »Poetika«, dr. M. Kos: »Zgodovina Slovencev« (II. in III. knjiga, prof. S. Kranjec: »Kratka obča zgodovina« (ilustrirana), »Zgodovina svetovne vojne in poveljnega časa«, dr. R. Ložar: »Antična umetnost«, Blaise Pascal: »Mislila«, dr. Fr. Stele: »Portreti slovenskih likovnih umetnikov«, P. J. Žurga: »Mineralogija«. — Tako bo nudila Jugoslovanska knjigarna, poleg izbora lepih književnosti tudi bogastvo poljudno-znanstvenih del, katerih ne bo mogla pogrešati nobena knjižnica.

Za prvi december so se vršile po Českoslovaškem akademiji v proslavo jugoslovanskega praznika zedinjenja, ki jih je priredila večina Českoslovaško-jugoslovanska liga. Praska akademijo — ki Slovencev ni poznala — je prenašala tudi radio. V radiu so bile tudi recitacije jugoslovanske lirike v češkem jeziku, ki so jo zastopali Srb Dučić, Hrvati Nator, Krleža in Krklec ter Slovenca Zupančič in Gradnik. Iz Zupančičeve lirike je prof. Hrbeč, ki je sam prevajal iz slovensčine »Ob Kvarneru«, iz Gradnikove pa šest »Pisem«. Zupančičeva »Ob Kvarneru« je bila potem natisnjena tudi v praskem časopisu »Narodni listy«. V Mestnem gledališču v Kraljevih Vinogrdih v Pragi so predstavlili jugoslovanskega praznika uprizorili M. Feldmana »tragikomedijo«. »Zajec«. V Bratislavi je bila v isti namen uprizorjena igra »Ljubezen v pristanu« hrvaškega dramatika Boža Lovriča; 28. nov. pa je univ. prof. dr. Wollmann, znan po svojih obširnih monografijah o slovenski, srbohrvaški in bolgarski drami, predaval o kulturnih stikih Čehov in Slovakov z južnimi Slovani pred svetovno vojno. S. V.

Bogati Kranj, zgani se!

V tvoji sredi sta se naselila poleg bogastva tudi revščina in glad

Kranj, 6. decembra. Pod naslovom »Nujna prošnja« beremo na četrtri strani zadnje številke »Kranjskega zvonca« zelo zanimljiv in ganljiv članek, kjer pisec ugotavlja velik naval brezposelnih zlasti sedaj v zimski dobi in Delavski dom in klice na pomoč poleg privatne humanitarne akcije, ki po svoji moči veliko stori za olajšanje bede in gorja, predvsem javne institucije, med katerimi je mestna občina gotovo poklicana, da stori vse, kar je mogoče v danih razmerah, da se omili veliko zlo današnje dobe.

Brezposelnost, beda in revščina so pojavi, ki so zasegli mesto in deželo, pokrajine in cele države. S tovarnami je Kranj dobil velik dotok delavstva iz različnih bližnjih in daljnih krajev. Sicer je pri tem treba odšteti velik del onega delavstva, ki je doma v kranjski okolici, ki se vozi v vlak ali kolesi, ali pa prihaja peš na delo. — To delavstvo ima še zvezo z domačo grudo in v slučaju brezposelnosti ne prihaja iskat pomoči v Kranj, ker za silo izhaja v domačem okolju. Kljub temu pa je zelo velik odstotek onega delavstva, ki je prišlo v Kranj kot v obljubljeno deželo pred leti in tudi še danes in to iz zelo danih krajev. Visoko je tudi število inozemcev zlasti iz Primorja. Taki ljudje ki doma nimajo ničesar več iskati, ker jim domači kraj ne nudi življenjskih pogojev, fluktuirajo iz kraja v kraj in so navezani zgolj na pomoč in podporo, ako ne najdejo zaslužka. Dalje je treba upoštevati sezonske delavce, ki so na zimo brez sredstev za življenje, brez strehe in krova.

Človek, ki živi v urejenih razmerah, ki ve, kje bo opoldne sedel k mizi, ki ve, kje bo zvečer ležal spat, se skorajda ne more uživati v duševno doživljanje tistih tisočih siromakov, katerim je ležišče pod kozolcem in katerim je treba sluherni grizljaji priveržati. Vsak smisel za življenje, vsak ponos je v teh ljudeh izumrl in ni čudno, če se iz teh vrst rekrutirajo zločinci in tatovi. Časopisi poročajo, da se klatijo po Rusiji, po Ameriki in drugod trume gladnih in brezposelnih. Oziroma se okrog sebe in videli bomo dovolj revščine in bede in to tudi v bogatem, gosposkem, bahavem Kranju, ki je industrijsko, trgovsko in obrtno središče, ki je

občina brez dolga, pa ni zmogel v vseh povojnih dobrih in srečnih letih ustvariti niti ene socialne ustanove, ki je bil v svoji slepoti gluha za vse žalostne dogodke časa.

Obetojajo v Kranju humanitarne organizacije, priznajo. Lajšajo bedo, kolikor je mogoče. Toda to je še vedno toliko kot kaplja v morje. Poglejte opoldan v župnišče, kjer trume bednikov prosijo za žlico gorke jedi, poglejte v Delavski dom, kjer oblegajo mize v nadi, da se nasitijo, da si ogrejejo premlje ude. Na raznih uradih v Kranju je zelo priljubljena navada, da pode reveže v Delavski dom. — Delavski dom, ki se žrtvuje za blagor bližnjega, teh bremen ne more prenesti. Javno borzo dela so iz Kranja odpravili. Vincencijeva družba, ki je pred 14 dnevi razdelila 30.000 kg bukovih drv, mora v prvi vrsti skrbeti za domače družine in reveže.

Kdo je torej poleg privatne iniciative bolj dolžan prisločiti na pomoč, kot občina, ki v resnici v socialnem skrbstvu poleg postavke za mestno ubožnico ne izkazuje v proračunu nobenega večjega zneska za podpiranje revežev in brezposelnih. — Koliko eta v tem pogledu napravila Ljubljana in Maribor. Naj se s strani občine namudoma organizira pomožna akcija, ki naj pritegne vse meščanstvo, tovarne in eventualno tudi podeželske občine, v proračunu pa naj se za vsako ceno najde primeren in zadosten znesek za izvedbo tega programa pomožne akcije. Otvori naj se primerno ogrevališče, kjer bodo brezposelni imeli skromno zatočišče, poskrbi naj se vsaj za enkratno dnevno nasičenje teh revežev. — Zima, ki je letos prišla zgodaj, bo prinesla seboj še mnogo zla, bede in revščine. — Gospoda v hoteljih naj se spomni dolžnosti do svojega bližnjega, ki ji je po duši in telesu brat, ustvarjen po božji podobi in vreden dostojnega življenja kot vsakdo drugi.

Pričakujemo, da bo prva gesta novega kranjskega občinskega odbora, da sklepa o izvedbi občinske pomožne akcije. — Ta aktualna zadeva presega vsa vprašanja o kopalščih, kanalizaciji, vodovodu in telegrafskih dogovorih. — Velika je odgovornost tistih, ki so poklicani, pa se ne zavedajo. Ljudstvo samo jih bo obsodilo.

Koledar

Petek, 8. decembra: Brezmadežno spočetje Marije Device.

Sobota, 9. decembra: Peter Fosil, škof; Delfina.

Novi grobovi

† V železnikih je umrla gospa Jerška Jakolič iz ugledne Košmeljeve družine. Pokojna zapuščila štiri otroke, manj in užaloščeno mater, ki je v letošnjem letu izgubila že drugo hčerko in od devetih otrok zadnjega. Rajnica je veliko delovala v katoliških organizacijah. Naj ji sveti večna luč — preostali nam iskreno sožalje!

† V Spodnjih Gameljih je umrla Šesekova mama. Pogreb bo danes v Šmartnem pod Šmarno goro. Naj počiva v miru!

Foto-aparati

in druga božična darila

v skatljicah za puder!

????????

Pazljivo prečitaj oglas v nedeljo 10. dec!

Osebnosti

— Poročila sta se včeraj v župni cerkvi sv. Petra višji železniški kontrolor pri ravnanstvu državnih železnic g. Vilko Jerše in sodnopsar-niška uradnica gđica Lujza Beštrova, oba iz Ljubljane. Cestitamola!

Cerkveni vestnik

Za akademsko izobražene žene se bodo vršile v dneh 5., 6. in 7. januarja 1934 duhovne vaje v Uršulinskem samostanu v Ljubljani. Prijave prosimo čimprej, vsaj pa do 28. t. m. Začetek bo še objavljen v »Slovenec«.

Slovesen shod križanske moške in mladen. Marijine družbe se prične danes točno ob 6 zvečer. Po govoru sprejem novih članov, darovanje za namene družbe in pete litanije. — Člani ne zamudite!

II. vnanja kongregacija pri uršulinkah ima danes popoldne ob 2 slovesen shod. Prosi se pokonostne udeležbe. — Voditelj.

Ostale vesti

— Dolenji Logatec proslavi 1900 letnico odrešenja Kristusovega 10. decembra ob 15 s cerkvenim koncertom, pri katerem sodelujejo cerkveni zbori iz Dolenjega in Gorenjega Logatca ter z Rovi z nad 70 pevskimi in pevci. Zbori nastopijo s istim sporedom, kakor je bil določen za proslavo v Ljubljani na Stadionu.

— Kupujte božične razglednice Katoliške akcije!

Pri migreni, živčnih bolečinah, reum., menstrualnih težavah hitro deluje ALGOCRATE. Proizvala E. Laurence - Paris. Ogl. reg. pod. br. 19376, od 30. X. 1933.

— Ugodnosti za zimski potniški promet v Avstriji. Avstrijska prometna podjetja so za letošnje zimsko sezono (od 1. januarja do 31. marca) dovolila potnikom iz inozemstva zelo dalekosežne ugodnosti. Od 11. decembra dalje izdajajo vse potovalne pisarne v inozemstvu zimске potne karte inozemcem za ceno 20 S. Dovolitev voznih ugodnosti je vezana na plačilo normalne vozne cene za vsaj 150 km in na sedemdnevno nepretrgano bivanje v Avstriji. Potovanje se lahko poljubno prekine. — Zimska potna karta daje pravico do potovanja v Avstrijo brez vizuma in tudi druge dalekosežne ugodnosti. Pojasnila se dobe tudi pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani, Tyrseva 31, I.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabilosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok

Kdor želi mlad ostati

naj pravočasno osposobi telo za uspešno borbo proti starostnim pojavom kot so: Soločna utrujenost, občutki tesnobe v srcu, omotica, brnenje v ušesih, glavoboli, delavne neiznajdnosti, razmišljanje in ghit. V to svrhu naj pravočasno prične z rednim uživanjem PLANINKA CAJ BAHOVEC. Planinka čaj se je že dolgo najbolje obnesel in uspešno preosnavlja vsi človeški organizmi. Planinka čaj štati in redni kri, pospešuje njeno živahno cirkulacijo po silah ter očisti vsi organizem strupenih used-

lin. Na ta način mu omogoča zopetno sprejemanje novih, rednih snovi in ravno ta proces je bistveni predpogoj za mladosten občutek, splošno duševno in telesno prožnost in za veselje do življenja.

Nabavite si takoj v najbližji apoteki samo pristani PLANINKA-CAJ BAHOVEC po Din 30,- in z naplomo pro zvaljaka: Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana Reg. br. 12390 20/VII. 1932

— Opozorilo p. n. naročnikom! Na mnogostransko željo cenjenih naših naročnikov podaljšujemo rok za plačevanje naročnine za december in za poravnavo morebitnih zaostankov izjemoma do vsejši 12. decembra. Šele po preteku tega roka bomo pričeli z ustavljanjem lista. Pri zadetih p. n. naročnike vnaprejšno prosimo, da nam v navedenem roku pošljejo vsaj naročnino do konca leta 1933.

— Zahvala. Iskreno se zahvalim vsem, ki ste mi tako priskrbeli čestitki k odlikovanju, katero mi je poklonila francoska država. — Minka Očakar, učiteljica v Sv. Križu pri Kostanjevici.

— SPD razpisuje nagrado Din 500 za najboljši osnutek planic za vezavo Planinskega Vestnika. Osnutke je poslati najdlje do 31. decembra pisarni SPD.

— Letni kramarski in živinski sejm v Brežicah, ki se je dosedaj vršil zadnjo soboto pred božičem, je z dovoljenjem kr. banske uprave prestavljen na 19. december. Kupci in prodajalci so vabljeni!

ADRESAR LJUBLJANE

je izšel. Vsebuje čez 60.000 privatnih in trgovskih naslovov. Dobi se v knjigarnah in v tiskarni »Grafika«, Resljeva cesta št. 4. :: :: Cena 180 Din.

— Trgovci, naročite božične razglednice Katoliške akcije!

— Dobrotnikom priznanje! Pokojni minister v p. g. Ivan Roškar se je mnogo trudil in delal za povzdigo naših krajev, zlasti lepih Slovenskih goric. Posebno je ljubil svoj domači kraj Sv. Jurij v Slovenskih goricah. Tako je vsako leto daroval toplo zimsko obleko za najrevnejšo dečo domačega kraja, Vrlega moža ni več med nami, zato pa je letos njegova soproga gospa Roškardarovala po zgledu svojega blagopokojnega moža zimsko obleko za revne šolske otroke. Blagi dobrotnici bodi za to izrečena iskrena zahvala!

— Molitev z ozirom na obljube Jezusove ob razodetju Njegovega presv. Srca sv. Marijeti M. Allacoque, je izšla v ponatisu. Dobi se na lističih po 25 par v prodajalni H. Ničman v Ljubljani; sto lističev stane 18 Din.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba in prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico. Ob enem se pa zmanjša pritisk krvi — a možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosedaj »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede

— Pravkar je izšla knjiga »Geschichte der deutschen Reichshofkanzlei von 1559 bis 1806« (Zgodovina nemške državne dvorne pisarne od 1559 do 1806), ki jo je spisal podravnatelj dunajskega hišnega, dvornega in državnega arhiva, univ. prof. dr. Lotar Gross. Ta publikacija je za zgodovino velikega pomena. Knjiga se dobi pri ravnanstvu državnega arhiva (Direktion des Haus-, Hof- und Staatsarchivs) Wien I, Minoritenplatz 1, za ceno 50 šillingov.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča: »Buntele August: Von Advent bis Ostern. Predigten und Homilien. 360 strani. Nevezano Din 126. — Dausend Dr. Hugo: Die Liturgie der Advents- und Weihnachtszeit in Predigten. 112 strani. Nevezano Din 36. — Hassi G.: Auf den Weg des Friedens und des Heiles. Kurzpredigten für die Sonn- und Festtage des Kirchenjahres. I. Band. Weihnachtsfestkreis. 121 strani. Vezano Din 66. — Lippert P.: Von Christentum und Lebenskunst. 235 strani. Vezano Din 110. — Müller M.: Frohe Gottesliebe. Das religiös-sittliche Ideal des hl. Franz von Sales. 304 strani. Vezano Din 96. — Nevezano Din 84. — Rieger B.: Predigten auf die Sonn- und Festtage des Kirchenjahres. I. Band: Erster Adventssonntag bis sechster Sonntag nach Erscheinung. 184 strani. Nevezano Din 68. — Rieger J.: Auf Gottes Ackerfeld. Predigten auf alle Sonntage des Kirchenjahres. I. Band. Von Advent bis Pfingsten. 256 strani. Nevezano Din 96. — Seeboth J.: Volkskanzel. Skizzen und Material für Sonn- und Festtagspredigten. I. Heft. Predigten für die Sonn- und Festtage der heiligen Weihnachtszeit, auf drei Jahre verteilt. 150 strani. Nevezano Din 90. — Tonges J.: Im Geiste des Evangeliums. Homilien und Predigten auf alle Sonn- und Festtage des Kirchenjahres. 114 strani. Nevezano Din 50. — Wibbelt A.: Frohe Botschaft. Homilien über die Evangelien der Sonn- und Feiertage. I. Band: Die Sonntage des Weihnachts- und Oster-Festkreises. 248 strani. Nevezano Din 76.

— Avtopodjetje Magister ukinja ob nedeljah in praznikih vožnje na progi Ljubljana-Jezica in obratno ob 6.45, 7.45, 8.45, 9.45, 10.45 in 11.45.

— Karitas — to ime se vedno glasneje širi po naši deželi. Nekaj časa so ljudje zamenjavali Karitas s samopomočmi, sedaj pa že dobro ločijo obe vrsti zavarovanja. Karitas je popolnoma varno, koristno in v teh časih naravnost potrebno zavarovanje. Koliko družin je že rešilo to zavarovanje ob izgubi svojcev vsaj prvih gromitnih težav. Pojasnila daje: Karitas, palača Vzajemne zavarovalnice, Ljubljana.

Celje

— Smrt kosi. V sredo ob 18.30 je nenadoma umrla na svojem stanovanju v Gosposki 9 gospa Prevolske Marija, vdova po čevljarstvu mojstru in hišnem posestniku. Pokojna je bila vzor slovenske krščanske žene, živila je le za svoj dom in cerkev. Zvečer je bila še v cerkvi, ko je prišla domov, ji je postalo nenadoma slabo in odšla je po večno plačilo za svojim možem, ki je umrl letos v začetku leta. Bila je znana tudi kot velika dobrotnica revnih, ki jo bodo težko pogrešali. Bodi ji Bog plačnik za vsa dobra dela. Preostali nam naše sožalje! Pogreb bo danes ob 15 iz hiše žalosti na mestno pokopališče. — V celjski bolnišnici sta umrla: Šofar Bernard, 35 letni brezposelni hotel-ski vratar. Letos v juliju je bil izgnan iz Trata in je ves čas prebival v celjski bolnišnici. — Umrl je tudi 63 letni dinar Jernej Zupančič iz Senovice pri Šmarju. Naj počiva v miru!

— Vojaškim obveznikom v okolici občini. Vsi vojaški obvezniki, ki še do danes niso prešli vojaških izprav, se morajo takoj zglasiti v občinskem uradu v svrhu izpolnitve istih ter prinesiti s seboj vse svoje vojaške listine. Z ozirom na to se pozivajo vsi vojni obvezniki, pristojni v občino Celje

okolica in rojene od 1883 naprej, da se takoj javijo v občinskem uradu na Bregu in prinesejo s seboj potrebne dokumente, da se zamore na podlagi teh izpolniti predpisane vojaške izprave. Zadevo je smatrati za zelo važno in nujno, ker se bo napram vsem, ki se ne bodo odzvali, postopalo po vojno kazenskih zakonih.

Peki, trgovci, pozor!

Celjska tovarna kvasa in slada je začela obratovati in se priporoča z najboljšim pristnim kvasom in prima sladom za peke in trgovce.

— Kidanje snega in posipanje hodnikov. Opozarjamo naše čitatelje na § 75 uredbe bana dravske banovine glede kidanja snega in posipanja hodnikov, po katerem je vsak lastnik, oziroma ovrbljen hiše dolžan skrbeti ob svojem stavišču in zemljišču ob cesti za kidanje in posipanje hodnikov.

Trbovlje

Danes na praznik uprizorijo v Društvenem domu štiridejanko »Madona v gozdu«, Pretresljiva slika človeškega gorja in Marijine pomoči.

Novi grobovi. V Bevkem pri Trbovljah je umrla 6. t. m. zjutraj gospa Fabjan Marija v visoki starosti 86 let. Pokopana bo na praznik dopoldne v Zagorju. Naj počiva v miru, preostali nam sožalje!

Miklavž je nosil — tudi letos silno zaželen. Povsod ga je pričakovalo vse polno mladih in tudi starih. Poznala se mu je kriza, kakor vse povsod. Za Miklavža je poslal tudi akcijski odbor za rudarje v Ljubljani veliko kosov obleke, kar je delila občina v sporazumu z vsemi organizacijami. Tudi Trboveljčani sami so veliko pomagali k lepemu praznovanju Miklavža. Vsem Bog plačaj!

Vič

Proslava 700 letnice prihoda oo. frančiškanaov med Slovence in 25 letnica obstoja fare na Viču. V proslavo 700 letnice prihoda očetov frančiškanov med Slovence se bo vršila v nedeljo 10. decembra ob 8 zvečer v Društvenem domu na Glincah slavnostna akademija s sporedom, ki je razviden iz lepakov. Oo. frančiškani delujejo na Viču že vso dobo obstoja fare neumorno med ljudstvom in jo oskrbujejo v vsakem pogledu. Njihovo delo se sicer ne more s to skromno akademijo zadostno poudariti, naj bo pa vseeno dokaz, da prebivalstvo viške občine v ogromni večini ceni njihove napore in jim je iz vsega srca hvaležno. V versko-moralnem oziru skrb za dušno-pastirsko službo svoje velike župnije z znano gorečnostjo in poučujejo v osnovni in meščanski šoli na Viču. V kulturno-prosvetnem oziru se udeležujejo pri prosvetnih društvi, na glasbenem polju in pri predavanjih. Posebno zaslugu pa imajo za karitativnost na Viču, kjer ima Elizabetna konferenca svoje vzorno urejeno zavetišče za dojenčke in nedorasle otroke. Pod vodstvom iznajdljivega in neumornega župnika p. Teodorja Tavčarja je dobilo zavetišče vsem predpisom odgovarjajočo stavbo. V gospodarsko-socialnem oziru pa ima Hranilnica in posojilnica na Viču za malega človeka neizmernih koristi, ker je pomagala številnim delavskim družinam, da so si nredile lasten dom s pomočjo cenene kredita. Kamor se ozremo, vidimo sadove dela naših patrov, ki so ob vsaki priliki sočustvovali s težnjami prebivalstva. Koliko brezposelnih pa prejme toplo brano na samostanski poti ali pa v zavetišču, vedo povedati le oni sami. Na akademijo so vabljeni zastopniki oblasti in vseh društev in pričakujemo, da se bo prebivalstvo občine Vič v velikem številu udeležilo akademije. Da v svojim obiskom dokumentira hvalečnost in zahvalo.

Brežice

Nedeljski cerkveni koncerti. Samo še dva dneva nas ločita od nedeljskega cerkvenega koncerta, ki bo ob 15.30 v frančiškanski cerkvi, kakor smo že poročali. Med drugim bomo na tem koncertu slišali naš mladinski zbor, ki bo, spremljan z orkestrom, izvajal novo celo sveto mašo za mladino. Štiri orgelske točke bo pa izvajal g. prof. Matija Tomc iz St. Vida. Kot zaključna točka koncerta in višek sporeda bo pa znani 30. psalm »Gospod, le v Te zaupam šev, ki ga bodo izvajali vsi pevci in godbeniki s spremljevanjem orgel. Izvajanje te točke traja četrte ure. Ze samo ta točka bo morala zadovoljiti sluhernega poslušalca. Je to mogočena prošnja ubogega človeštva in zaupna molitev v Njegovo pomoč, ki je pred 1900 leti prinesel človeštvu luč in odrešenje. Zato naj v nedeljo nihče ne zamudi izredne prilike in pohiti v frančiškano cerkev, da se s tem tudi oddolži za trud našim pevcem Z. N.

Pluj

35 letnica Marijine družbe. Marijanska kongregacija pri oo. minoritih v Plju obhaja danes 35 letnico ustanovitve. Za ta dan se kongregacija pripravlja z devetdnevno. Danes bo zaključek z govorom, slovesno sv. mašo in s skupnim sv. obhajilom. Popoldne bo sprejem novih članic v kongregacijo. — V nedeljo 10. decembra pa se kot krona proslave 35 letnice vrši v pljuškem mešnem gledališču akademija v proslavo Brezmadežne.

Častniška čitalnica v Plju priredi 10. decembra ob 16 tajanju. Vabljeni tudi rezervni častniki.

Smrtna kosa. Umrl je Franc Haas, ekonom in dolgoletni upravitelj graščine v Dornavi. Naj v miru počiva!

Naznanila

Na Jesenicah v Krekovem domu ponavljajmo jesensko »Aljaž« zadnjikrat opereto »Pri treh mladenkah« v nedeljo 10. decembra ob 7 popoldne. Opozarjamo domačine kakor tudi prijatelje operet iz okolice, da si ogledajo to zabavno opereto in si prinesejo preskrbe vstopnice v podružnici »Slovenca« na Jesenicah. Opereta se vrši nepreklicno zadnjikrat! Sentyakobsko pevsko društvo priredi v soboto 9. t. m. ob 20 v gostilni Česnovar, Dolenjska cesta, svoj 2. družabni članski sestanek, na katerega vabi ustanovnike, podpornice članke ter vse druge prijatelje društva in lepe pesmi. Brez vstopnine!

Če bolujete na želodcu, črevesju

ali morda na jetrih, žolču, mehurju ali ledvicah, boleznih presnove (gihtu in sladkorni bolezni), ni pametno boleznim zanemarjati, ker si bote z odlaganjem nakopali le dolgotrajno, pa tudi življenju nevarno bolenje.

Tu korenito pomagajo Rogaske slatine. Pijte jih redno in dosledno vsak dan in zdravje se vam bo kmalu samo od sebe vrnilo. Rogaske slatine pospešujejo tek, urejajo prebavo, pomajajo kri in utrjujejo zrahijano zdravje.

Slovenska narodna igra na zagrebškem odru

Zagreb, 4. decembra.

Nekaj posebnega je bila včerajšnja predstava Miklova Zala v Jeronimski dvorani. Bila je že marsikaka slovenska prireditev v Zagrebu, a dvomim, ali je katero spremljala tolikšno zanimanje kakor ravno to prireditev Slomskega prosvetnega društva. Ze v soboto so bile domala vse vstopnice pobrane. No, pričakovanje nas ni varalo.

Do zadnjega kotička nabita dvorana je vneto in pozorno sledila zaloigri in bilo je solza, da so bili celo robčki mokri. Saj je pa tudi bilo na odru kar za res: bitka da so šli kar lasje kvišku, Turki prav v naturi, divji in krvoločni, strašna ječa na Turškem — in nazadnje pa »ohcet« po starem slovenskem običaju in veselje, da se je vse tako lepo izteklo. Dolga je bila predstava, pa še bi gledali, gledali te prezanime in lepe noše, pa tudi to prebogatno scenerijo, ki sta jo zamislila režiser gosp. Pavle Bohinc in naš slikar Gorjup, ki je cele dneve in noči neumorno delal, da je preiskrbel scenerijo z vsemi potrebščinami. Posebno ječa je bila nekaj izrednega. Redno pri vsem izrednem pa so bile precej dolge pavze, pač potrebno zlo! Pa so vse še dosti hitro minule.

Ne bom podajal umetniške kritike, ker igralci niso bili umetniki niti nismet umetniški kritiki. Pri pomnim naj le to, da so se nekateri pokazali za prvovrstne odrske talente.

Cela prireditev je bila popolnoma v duhu slovenski tovrstni slovesnosti kjerkoli na deželi, in prav zato je bilo občinstvu tako močno ustrezno, po stari prislovisci: »šimel šimelnu gode«.

ULKA najmanjša in najcenejša foto-kamera na svetu!

45 mm x 41 mm x 40 mm - se nosi v žepu! Izredno ostre in lepe slike, stane samo 69 Din. Razpošilja po povzetju: GEC — GNUS, Maribor. Oddajajo se zastopstva v vseh večjih krajih.

Ženo napadel z nožem

Ljubljana, 7. dec.

Danes popoldne je bil ljubljanski reševalni avto nujno poklican v dobrunjsko občino, kjer je bil izvršen zelo surov zločin. 23-letno delavko v tovarni »Totrac, Anico Lukežičeva, je na cesti napadel njen mož in jo nevarno oklal. Lukežičeva je bila od svojega moža, zidarja Cvetika Lukežiča, pred časom ločena. Mož jo je večkrat nagovarjal, naj se vrne k njemu, toda mlada žena se je bala njegovega razburkane značaja ter je odklanjala njegovo prošnjo. Tudi danes popoldne jo je mož po-čakal na cesti, po kateri se je vračala domov na Fužine ter jo nagovoril, naj se vrne k njemu, češ, da bo on skrbel za njo in za malega otroka. Mlada žena pa mu je ponovno odgovorila, da ostane raje pri starših, kakor pa, da bi živela z njim. To je mož tako raztogotil, da je izvlekel nož ter skočil nanjo. Prizadejal ji je več globokih ran na hrbtu, ki ji tudi prerezali pljuča, tako, da je prav težko dihala. Ranjenko, ki je ležala na cesti v mlaški krvi, so pobrali ljudje ter ji nudili prvo pomoč, nkar jo je reševalni avto prepeljal v bolnišnico. Njeno stanje je zelo nevarno. Štepanjski orožniki, na katerih področju je bil zločin izvršen, so aretirali moža in o dogodku uvedli preiskavo.

Novo mesto

Podružnica »Slovenca« dobiva vedno več vprašani in zahvalnih pism za PHILIPS-RADIO. Obrnite se na zastopnika:

M. WACHTER
urar in optik, Novo mesto.

Revna kmetica - božja svetnica

Danes bo mala in revna Bernardka Soubirous proglašena za svetnico

Lurd bi bil danes majhen in brezpomemben kraj na obronkih Pirenejev, ko bi ga Kraljica nebes ne bila izvolila za kraj svojega prikazovanja. Odkar pa je Lurd zaslovel, se obenem z imenom brezmadežno spočete Marije izgovarja tudi ime

uboge kmetijske brihavske deklice Bernardke — Bernardette Soubirous se je pisala po francosko. Ob imenu Bernardka stopi človeku pred oči tisti čudežni prizor od 11. svečana 1858: Revno 14letno dekletce tam ob bregovih Gave nabira dračje in subljad za kurjavo. Naenkrat stoji pred mlado in presenečeno revo sredi rožnega grma na zlatem oblaku tista »gospa«, ki je zjutraj 25. sušca istega leta otroku sama povedala: »Jaz sem Brezmadežno Spočetje.«

Dne 16. malega srpana 1858 se je »gospa« deklici zadnjikrat prikazala na zemlji in se od nje poslovila. Tedaj ji je obljubila, da jo bo osrečila, a »ne na tem, temveč na onem svetu«. Dolgo je ostala revna kmetiška deklica Bernardka središče velike pozornosti in silnega zanimanja. Zaslisevali so jo drug za drugim in pred duhovsko ter posvetno gosposko je morala vedno znova izpričevati in zatrjevati vse podrobnosti svojih 18 čudežnih doživljanj.

In ko je kmetiško dekle šlo v samostan ter se je dvajset let nato kot sestra Marija-Bernarda v samostanu v Neversu na smrtni postelji, pripravljajoč se na odhod v večnost, borila s smrtjo, sta jo vpricho prihajajoče smrti zadnjikrat zaslislala zastopnika škofov v Tarbesu in Neversu. Bilo je dne 12. grudnia 1878. Preprosto in jasno, kakor vedno, je še enkrat potrdila, kar je videla in slislala.

Bernardka je opravila nalogo, katero ji je naložila Marija. In otrok se je prerad umaknil vsemu človeškemu zanimanju, ki je po čudežnih dogodkih v Lurdu toliko bolj raslo tudi zanjo. A globoko je bila prepričana, da ji je ta odlika dodeljena po posebnih božji milosti in da je torej sama ni zaslužila.

Dne 8. malega srpana 1866 je stopila v samostan sester ljubezni v Neversu. Vedela je, da nima posebnih darov, a vestno je opravljala naložene dolžnosti ter odklanjala vsakršno olajšavo. Tudi samostan je bil za njo križev pot, ki ga je pa hodila udano in so poštenim ter uspešnim prizadevanjem, da bi postala boljša in popolnejša.

Teh 13 let samostanskega življenja in delovanja je preiskavala Cerkev, ne pa prikazovanja Mater Božje. Te preiskave naj bi dožnale, ali je prizadevanje redovnice po izpolnitvi in osvoboditvi vseh posledic izvirnega greha doseglo tako herojsko stopnjo, kakršna zasluži posebno priznanje in čaščenje. Desetletja so trajale te preiskave. Bog sam je dal dokaz in s čudeži izkazal to, kar je komisija preiskovala. Cerkev ni več oklevala. Dne 25. rožnika 1925 je sestra Marijo-Bernardo proglasila za blaženo in jo dvignila na oltar.

Osem let je poslej minilo. Število blaženih se je pomnožilo, a Bernardka ni bila pozabljena. Spomini na lurske dogodke so oživljali tudi spomin na njo. Slovesno so pred kratkim obhajali njen 75 letni spomin. Kanonični proces se je bližal koncu. V dveh konzistorijih so v zadnjih tednih kardinali, patrijarhi, nadškofje in škofje soglasno dali svoj glas, naj se Bernardki prizna svetost. Ta glas bo sedaj potrdil sam Kristusov namestnik in bo na praznik, ko vsa Cerkev praznuje skrivnost Brezmadežnega Spočetja, dne 8. grudnia, obenem z Deviško Materjo počastila tudi njo, kateri se je nekoč Brezmadežna prikazala — Bernardko.

Zopet smo priče, da se uresničujejo Kristusove besede, da Oče malim razodeva, kar modrim in pametnih zakriva, in da bodo najmanjši največji, zadnji prvi.

Neznana Avstralija

Peta celina je za nas neznana svet, ki smo nanj ohranili le bežne šolske spomine. Zato so izvali na Angleškem splošno zanimanje prispevki, katere pošilja odtod dnevniku »Daily News« nepodpisan duhovit opazovalec.

Sledovi po nekaterih zločincih, ki so bili prvi beli prebivalci v Avstraliji, oznanjajo na vsakem koraku njeno temno preteklost. Anglija je svoje kaznjence pošiljala v Avstralijo. Pročelja vseh velikih poslopj v Sidneju kaže neumljive, na podobnih izklesane številke. To so označbe nekdanjih kaznjencev, ki so bili zaposleni pri zgradbah. Pazniki so zapisovali njihovo delo...

Moški se v Avstraliji pri pozdravu ne odkrivajo. To se ljudem iz starega sveta čudno zdi. Tudi v tem je spomin na preteklost. Kaznjenci so se morali odkrivati pred vsakim paznikom in celo pred tujcem. Ko so postali prosti, so odpravili ta pozdrav. Njihovi potomci se držijo te šege.

Zato tudi ne kaže vpraševati sedanjih uglednih avstralskih državljanov po prednikih. Njihovi pradedi so bili čisto gotovo morilci, požigalci ali vsaj žeparji. Avstralija je dežela brez arhivov. Vse matične knjige iz dobe pred sto leti so postale žrtev ognja. Izjava zaprisoženih pri nadomešča sleherne listine, ki se nanašajo na stare čase.

Rodovinski deli Avstralije niso manjši ko naša Evropa, a imajo samo šest milijonov prebivalcev. Ta blagoslovljena dežela je pravi raj na zemlji. Sadna letina je tako obilna, da pridelovalci naposled pridelek ponujajo zastoni, ker potrebujejo prostor v skladiščih za novo sadje. Tako je bilo letos z mandarinami. Desettisoči avtomobilov so jih dovažali v vse večje kraje in jih razdelili — popolnoma brezplačno.

Zal trpi edinstvena avstralska narava od »kulturnega« naseljenega belega prebivalstva neprijetno več kakor od divjih domačinov. Če potrebuje farmar ali lesni trgovec drevesno skorjo, navadno lupi deblo samo pri tleh. Kdo neki bi se vzpenjal po drevesu, če je toliko gozdov. Tujec z ogorčenjem gleda tako opustošene in umirajoče gozdove. Isto neumljenost kažejo Avstralsci do živali. Če se preveč pomnožijo kenguruji ali emuži (avstralski noji), gredo farmarji »na lov«. Ugonobijo tisoče živali, kar s strojnimi. Zato so popolnoma izumrli v Avstraliji mali medvedi-plazilci, ki so živeli po drevesih, papige iz vrste »nestorjevci«, ki si naredijo rove v zemlji in ne rabijo peroti, različni mali emuži itd.

Tako beli človek prinaša »kulturo« v »divji svet«.

Za bogate gospe in gospodične. Tak-le zimski plašč je sedaj moderen k večerni obleki. Narčen je iz črne svile, podložen z zelenim crepom ter obrobljen s kožuho »srebrne lisice«, ki se ji drugače pravi menda tudi »virginijanski pes« — torej kakor žele, cenjene dame. Kakor vidite, je dolga linija zopet moderna. Vzorec je torej lep, kajpada bo tudi drag. Katera ima dovolj denarja in nič skrbi, si bo to gotovo dala napraviti. Katera pa ima denar, a ima srce za reveža, naj denar mesto za tak plašč raje da lačnim in potrebnim. To bo najlepši vzorec!

Sodnik: »Pri pretepu so vam odsekali uho. Zakaj vam ga niso prilihi?«
Priča: »Ker so ga dali med akte, gospod sodnik.«

Nova ekspedicija na južni tečaj

Iz Wellingtona na Novi Zelandiji poročajo: Avstralski raziskovalec Hubert Wilkins ter ameriški raziskovalci in letalci Lincoln, Ellsworth in Bernt Balchen so v torek (5. decembra) zjutraj odpluli iz Dunedina na Novi Zelandiji s svojo motorno ladjo »Ryatt Carp« proti južnemu tečaju. Ellsworth hoče med antarktičnim poletjem (poletje na južnem tečaju) preleteti Wedellovo morje na vse strani.

Novi loterijski milijonar

Saj smo že poročali o gospodu Bonhoure, brivcu iz Tarascona na Francoskem, ki je zadel 5 milijonov frankov v francoski državni loteriji. Novi milijonar je prišel nato v Pariz. Clement Vautel pa je v pariškem »Journalu« brivčevu bivanje v Parizu tako le popisal:

Fantare so ga sprejele, častno vino so mu natakali, banket priredili, govore imeli. Fotografije in filme nam kažejo sedaj najslavnejšega Tarasconca, ko mu množica kliče »živio!... Mož s 5 milijoni je položil venec na grob neznanega junaka. To je bilo morda odveč, pa vsaj dobro voljo moramo pohvaliti. Slišim pripovedovati, da si je gospod Bonhoure kupil dva avtomobila, enega za 120 tisoč, drugega za 30.000, da si je kupil zgodovinski grad za 400.000 frankov. — Ampak sedaj prihaja druga stran nove medalje: Odkar je zadel veliko srečko, je tarasconski brivec za 3 kile skujsal. To bodi povedano v tolažbo vsem tistim, ki niso nič zadel. Drugače pa človek že razume, zakaj je gospod Bonhoure shujšal. Če pomislimo na velike skrbi, utrujenost in krokarijo. Pa ne pozabite, da človeku ne jemlje spanca le velike skrbi, ampak tudi veliko veselje. »Kaj pa imam, gospod doktor?« — »Ljubi prijatelj, pet milijonov imate!« Upajmo, da se gospod Bonhoure nikoli ne bo tako pogovarjal s svojim zdravnikom. Za to pa je potreba, da svojega dosedanjega življenja ne bo preveč nasilno spreminjal. Naj nikari preneglo ne teka — posebno ne v svojem novem in lepem avtu za 120.000. In mislim, da bi prav storil, ko bi v kakem koticu svojega novega gradu spravil svoje škarje in brivce, kakor je pastir v pripovedki spravil v skrinjo klobuk, jopič, mrežo za ptice in lopato. Nekdanji brivec se bo pri pogledu na te reči večkrat ganjen spominjal preteklosti — in potem pa, v teh nemirnih in nerodnih časih — kdo ve, kaj še pride?*

»Veš Janez, ti si pa res najmanj poklican druge ljudi opravljati, ker nisi ne skromen ne varčen.«

»To pa ni res! Oboje sem. Skromen sem v svoji varčnosti in varčen v svoji skromnosti.«

Šolski otroci pri šahovskem turnirju. Na podobi vidimo prizor iz šahovskega turnirja dveh londonskih dekliških šol. Angleži zelo cenijo šah pri otrokih, ker navaja k jasnemu misljenju.

Vojni invalid nenadno ozdravel

Čudežno ozdravljenje v Lurdu

V Lurdu kraljuje Mati božja in izkazuje svojo milost tisočerm in tisočerm, ki jo tam v otroškem zaupanju prosijo telesne in duhovne pomoči. Tam ob vznožju silnih pirenejskih velikanov se dviga njena veličastna katedrala in na tisoče vernikov hodi po serpentinah po hribečku navzgor in neprestano odmeva njihova pesem: Ave, Ave, Ave Marija! Podnevi leži na stotine bolnikov na prostem na nosilih, zdravi pa z dvignjenimi rokami glasno molijo. In Jezus prihaja v sveti Evharistiji od bolnika do bolnika, nad vsakim se skloni in ga blagoslovi. Med tem pa duhovnik glasno moli in tu in tam se začuje pretresljiv krik: »Ozdravel sem!...«

Lansko leto je bil deležen take čudovite pomoči od Lurske Gospe francoski vojni invalid Achille Billier, po poklicu urar iz severno-francoskega mesta Amiensa.

Ob izbruhu svetovne vojne je bil Billier star komaj 13 let. Njegov oče je imel blizu mesta Calais ob Rokavskem prelivu malo posestvo, kjer je bil mali Ahil očetu v pomoč. Spomladi 1918 je njegova vas nenadoma doživela sovražnikov letalski napad. Prebivalci so se sicer hitro poskrili v kleti, a na eno teh kleti je padla bomba, ki je razdejala vso stavbo. Izpod razvalin so potegnili malega Billierja, ki je bil ranjen na desni roki in na levi nogi. V bolnišnici so mu morali odrezati desno roko, iz noge pa so mu izvlekli železne drobec. Ker je občutil bolečine še na drugem mestu noge, so mu zdravniki vrezali šest milimetrov globoko rano na gornjem delu noge, v prepričanju, da bodo tam našli železne drobec. A preiskava je bila negativna, ker niso prej napravili preiskave z rentgenom. Rano so obvezali, da se zaceli. A pretekli so meseci in kar naprej je tekel iz rane sivkasto rumen gnoj. K temu so se pridružile še druge komplikacije, noga mu je na pol ohromela, v stopalu pa je občutil silne bolečine. Iskal je pomoči po najrazličnejših bolnišnicah, a stanje se mu ni poboljšalo, posebno velika rana na nogi se je gnojila venomer. Kljub temu pa je v takem položaju dovršil strokovno šolo za urarje in l. 1927. se je celo oženil in začel v Amiensu urarsko obrt.

Ze prej je bil priznan za invalida. Ko se mu pa stanje po toliko letih še ni poboljšalo, je bil l. 1932. od specialne zdravniške komisije, ki je natančno preiskala njegovo bolezen, priznan za stooctotnega invalida.

V začetku julija 1932 je zaprosil odbor, ki je

organiziral romanje v Lurd, da bi se ga smel udeležiti kot bolnik. V Lurdu je nameraval prositi Lursko Gospo za ozdravljenje strašne rane, ki je bila še vedno globoka 5 centimetrov in en centimeter široka. Dne 19. julija okoli devetih je bil prvič v kopeli čudodelne vode. Po lastnih izjavah je takoj po dotiku z vodo začutil grozne bolečine v levi nogi, v desni nogi pa je imel samo občutek mrzle vode. Naslednja dva dni si zaradi hudih bolečin ob dotiku vode ni upal v kopel. Šele 22. julija je šel zopet v kopel in občutil še hujše bolečine v nogi in močan pretres v prsih. Ko si je po drugi kopeli odvil ovoje z rane, je videl, da je rana popolnoma zaceljena.

Naslednjega dne se je oglašil na Uradu za zdravniške preglede, ki je po temeljitnem pregledu ugotovil naslednje: »Rana na levi nogi, iz katere je po napovedi ozdravljenca že od leta 1918, tekla gnojna tekočina, je popolnoma zaceljena in se je baje zacelila v štirih dneh. Ostala noga, ki je bila, kakor zatrjuje pacient, vedno mrzla, ima zopet normalno temperaturo in je tudi normalno občutljiva.«

Slične izjave so podali tudi drugi zdravniki-specialisti, ki so ozdravljenca naslednjo zimo obiskali in pregledali.

Letos poleti je bil Ahil Billier vnovič v Lurdu in zopet so ga preiskali uradni zdravniki. In so ugotovili, da je trajno ozdravljen.

Sreča v šivalnem stroju

V italijanskem mestu San Remo živi uboga vdova z 10-letno hčerko. Vdova sebe in otroka preživlja s šivanjem. Da bi si pa lažje pomagali, je vdova začela učiti šivanja tudi svojo hčerko. Neka dne se je dekletce igralo na podstrešju, kjer je našla hudo star in ves zarjavel šivalni stroj. Mati je potem ta stroj vzela s podstrešja, ga očistila, namazala ter prepustila hčerki, naj na njem šiva. Toda dekletce je bilo nekoliko radovedno nekoliko pa natančno. Zato je odprlo šivalni stroj, da ga pregleda. V njem pa je našla zavojček papirja, ki ga je izročila mami. Ko je ta odprla zavoj, je vsa začudena videla, da je papir zelo dragocen. Bili so stari boni Italijanske banke. Podgane so jih ob robovih že obgrizle. Ženska je brž tekla v banko, kjer je izvedela, da so boni še veljavni. Izplačali so ji za nje 34.000 lir.

Sobota, 9. decembra:
Belgrad: 12.05 Radio orkester, 16.45 Koncert tamburaškega orkestra, 19.30 Koncert za violino in klavir, 20.30 Jugoslov. koncert radijskega orkestra, 21.00 Narodne pesmi z orkestrom. — **Zagreb:** 21.15 Koncert za sopran-solo, 20.45 Koncert grafikov — mandoline in gitare. — **Barcelona:** 22.10 Vokalni koncert. — **Dunaj:** 12.00 Koncert opernega orkestra, 17.10 Duhovna glasba — orkester in zbor, 19.00 Beethovenova sonata. — **Beromünster:** 20.00 Simfonični koncert. — **Budimpešta:** 19.30 Koncert vokalnega kvinteta, 16.30 Koncert salonskega orkestra, 20.00 Gejše, opereta, Lidney, 23.15 Ciganska kapela. — **Hilversum:** 21.55 Koncert na orglah. — **London:** 21.00 Vokalni koncert: sopran, bariton. — **Varšava:** 16.55 Ljubke pesmi in dueti, 20.00 Koncert simfoničnega orkestra, 21.20 Chopinove skladbe.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Največjo izbiro damskih plaščev

v cenah od 195 do 880 Din, otroške od 120 naprej, nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Na zalogi tudi fini plašči za močnejše dame! Oglejte si brezobvezno!

Službe iščejo

Starejša kuharica

gre k samostojnemu gospodu ali za več oseb kuhati. E. Hrovat, Costova 3. (a)

Kuharica

srednjih let, dobra, vestna gospodinja, z kmetijsko-gospodinjstvom tečajem — išče mesta v župnišče z novim letom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14307. (a)

Službo služe

čuvaja, vratarja ali kaj sličnega išče zanesljiv pošten mož, zmožen slovenske in nemščine. Na željo kavicja. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14374. (a)

Trgovski pomočnik

mlad, delaven, dobro vztrajan v trgovini z mešanim blagom — išče službo. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv in vpluden« št. 14423. (a)

Službodobe

Natakarico

pridno, zelo pošteno, 20 do 30 let staro, iščem za dobro gostilno v večjem mestu na Gorenjskem. Prednost imajo Gorenjke. Stalna služba, dober postopek. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na upravo »Slovenca« pod »Zelo poštena« št. 14328. (b)

Mizar

samostojen, agilen, praktičen delavec, garancije zmožen, se takoj sprejme za vodstvo delavnice event. prevzema. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kranj« št. 14320. (b)

Likarico

izurjeno moč sprejme takoj pletilnica F. M. Rozman, Gosposka 4. (b)

Raznašalec kruha

in pekovski vajenec — se sprejmeta. Parna pekarna Praprotnik, Jesenice. (b)

Pouk

ŠOFERSKA ŠOLA

L. Gaberšček.

bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica. — Vožnje v zaprtem avtomobilu.

Objave

Pozor inserentil

Čakamo Vas, da dvignete sledeče ponudbe: »A. A.«, »Družabnik«, »Jaquard«, »Kamnik«, »Kurje oko«, »Marljiv in zanesljiv«, »Sigurno št. 13.500«, »Snaž in poštena«, »Tajniško mesto«, »Takojšnje plačilo 3«, »Uspeh 1934«, »Parcelo kupim«, »Plačam«, »Proti plačilu«, »Vestna 12.000«, »Ženitev takoj«, »65.000 Din«. (a)

Denar

Knjižico

»Hranilnice in posojilnice Kranj«, vloga do višine 130.000 Din, iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kranj« št. 14399. (d)

20.000 Din posojila

na hišo v Ljubljani, na prvo mesto, iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »20.000« št. 14325. d

Stanovanja

Stanovanje

4—6 sob, popoln komfort, se odda za februar. Pojasnila: Dvorakova ulica 6/III. Telefon 3314. (c)

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in vseh pritliklin se odda s 1. januarjem v Vošnjakovici ulici. Več se poišče v upravi »Slovenca« pod št. 14346. (c)

Enosobno stanovanje

elektrika, vodovod, kuhinja — se takoj poci odda. Bučar, Zg. Šiška št. 241, pod hribom. (c)

Sobo in kuhinjo

oddam. Tovaršnica 20, Zelena jama. (c)

Enosobno stanovanje

takoj oddam. Rožna dolina, c. XXI., št. 18 (Bizjan). (c)

Dvosobno stanovanje

z kuhinjo in pritliklinami takoj oddam. Cerkvena ulica 21, Trnovo. (c)

Sobo

opremljeno — zračno in svetlo, z uporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu ali gospodini za 300 Din pri Stadionu. — Vprašati: Jerko, Tyrševa št. 97. (s)

Opremljeno sobo

oddam takoj solidnemu gospodu. Jegličeva 9. (s)

Lepa soba

se odda. Jegličeva cesta št. 7, pritličje. (s)

Sobo

prazno ali opremljeno — oddam v Zgornji Šiški št. 172. (s)

Vnajem

Za pisarno

oddam dve pritliklini sobi blizu sodnije. Izve se v upravi »Slovenca« pod št. 14167. (n)

Gostilno

dobro vpeljano, oddam. Julijana Florjančič, Dravljice pri Ljubljani. (n)

Lepe kleti

pripravne za vinsko ali sadno trgovino ali podobno, se oddajo v najem takoj v Mariboru v hiši Zadrzne zveze, Miklošičeva cesta 2. Ponudbe in pojasnila istotam. n

Krasni prostori

primerni za trgovino, obrt ali industrijo — se takoj oddajo. Poišče se: Tyrševa cesta 35b. (n)

Gospodar. poslopje

in trgovina, pripravna za upokojenja, se odda v najem v Smokuču na Gorenjskem. Pojasnila: Grašič Ignac, Brezje, Gorenjsko. (n)

Razno

Za svojega

oddam kršč. ljudem dečka ali deklico (dvojčka) 9 mesecev. Oba zdrava in krepka. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14260. (r)

Gosti se sprejmejo

na dobro domačo hrano. Gostilna Plevnik, Vodmat, Zaloška 7. (r)

Kateri jurist

ali upokojen sodnik bi mi pregledal akte o izgubljeni pravdi ter mi dal tozadevne nasvete. Ponudbe prosim na upravo »Slov.« pod »Proti odškodnini« št. 14397. (r)

Posrestva

Več hiš v Ljubljani

naprodaj. Zraven dobro vpeljano gostilno se zaradi bolezni odda v najem poštenu stranki proti položiti kavcije 10.000 Din, eventualno se tudi proda. Pojasnila: Kopališče Ježica pri Ljubljani. (r)

Mlekarno

prodam ali dam v najem. Ponudbe pod »Mlekarna — januar« št. 14375 na upravo »Slovenca«. (p)

Dvostanovanj. hišico

z vrtom prodam za Din 48.000. Potrebno 35.000 Din — ostalo hipoteka. Jurčkova pot 67 — pri izjanski mitnici. (p)

Novo hišo

tristanovanjsko, z vrtom, sredi Ljubljane, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14366. (p)

Stavbno parcelo

na periferiji Ljubljane — pol v gotovini, pol na knjižice — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14364. (p)

Dvodružinska hiša

z vrtom, v Celju, 5 minut od kolodvorja. Krasnega lega, naprodaj. Potreben kapital 70.000 Din, ostalo hipoteka. Naslov v upravi »Slovenca« v Celju. (p)

Mlin in posestvo

z več parcelami, na Brezjah št. 3 — se proda 29. decembra ob 9 pri sodišču v Radovljici. (p)

Glasba

Koncertne citre

kitaro in vijolino — prodam. Florijanska ul. 40, pritličje. (g)

Pohištvo

Pohištvo

Zaradi preselitve lokala se po ugodni ceni prodajo orehove spalnice in jedilnice. Zaloge nasproti šole v St. Vidu, Kregar Jakob, mizar, Vižmarje. s

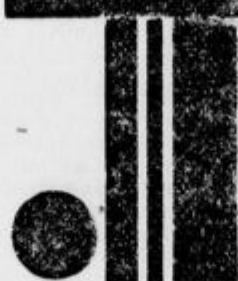
Nudimo vam v nakup

zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmodernejše, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in z ugodnimi plačilnimi pogoji. Egdiš in Karel Erjavec, zaloge pohištva, Brod (poleg tatarskega mostu), St. Vid nad Ljubljano. (s)

Spalnico

s psiho proda za 1900 dinarjev Bitenc, Gosposka 10. (s)

V Slamičevi Buffet-restavraciji

je najboljša kuhinja, priznana najboljša vina — vsled velike zaloge še po starih cenah. Specijaliteta: Bržole in ribe vseh vrst na r a ž n j u !

Dve spalnici

prodam za vsako ceno. Mizarstvo Zupan, Ribno, Bled. (s)

Novo spalnico

prodam za 1600 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14425. (s)

Obrt

Znižane cene!

Moški templanci 17 Din, ženski templanci, 13 Din. Tobias, Poljanska 12. (t)

Unjate suknjice

od Din 420.— do 580.—

dobite pri

Fr. Zalokar - Mengeš 41.

Mlinarji!

R. pros. ajdo in jočem kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Velikopostolna 31a in moko. Resljeva cesta 24.

Kupimo

Hišo

v Ljubljani ali okolici — kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gotovina« št. 14329. (k)

Zlato in srebro

kupujem — Ure, zlatino popravljam. IGNAC JAN, urar, Maribor, Glavni trg. (k)

Lutzovo peč

dobro ohranjeno, kupim. Florjančič Izidor, Dravljice št. 34 pri Ljubljani. (k)

Kupim

dobro ohranjen, komplet električni vrtilni motor 380 kw za 10 PH. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro ohranjen električni motor« št. 14319. (k)

Jelkin les

lep, suh, brez vsakih grč, debelina 5 cm — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Jelkin les« št. 14318. (k)

Foto-aparat

dobre optike, 6,5 X 9, če možgane na plošče in film, kupim. — Ponudbe pod »Plačam takoj« 14309. k

Rabljen duplikator

(odprt parni kotel za kuhinjo) iz bakra za cca. 150 litrov vsebine, s sklopno napravo, kupim. Ponudbe na Publicitas, Zatreb — Ilica 9 pod št. 36033. (k)

Lepo telico

montafonske pasme za plemo, štiri tedne staro, proda po ugodni ceni hotel »Slon« v Ljubljani.

Vrednostne papirje

kupuje komanditna družba M. Jankole, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/II, telefon 3052. (k)

Prodamo

Nočavice, rokavice

in pletenice Vam oudi v veliki izbiri narugodene in naiceneje tvrdka Karl Prelog Ljubljana Židovska ulica in Star trg II

Ivan Kravos MARIBOR

Aleksandrova c. 13 Telefon št. 22-07.

Žage

gaterice, Remscheid — izberete naiceneje pri »JEKLO«, Ljubljana.

13 % rdeče vino

27 hl — prodam. Vprašanja na naslov: R. Gajler, Zagreb, Gajeva ulica 17-L, desno. (l)

Vrvarske izdelke

naiceneje kupite in sicer: strangle, uzde, cungetce, vrvi, vrvi za perilo, motor, koniske plakte, postelne mreže, podnožnice, krtače itd. pri tvrdki Andlovic, Mestni trg 9 (poleg Skaberneta). (l)

Snežno bele zobe dosežete z dnevno uporabo

DIANA

ZOBNE PASTE

Poskus bo prepričal tudi Vas. Zato zahtevajte vedno samo pravo

DIANA PASTO ZA ZOBE

Prostovoljna gasilska četa in reševalni oddelk v Mariboru naznanjata, da je dne 5. decembra 1933 umrl njun zaslužni častni član, gospod

ing. Albin Černe

mestni gradbeni nadsvetnik itd.

Pogreb bo danes dne 8. decembra ob 15 iz mrtvašnice na pokopnem pokopališču.

Svojega zaslužnega člana ohranimo v častnem spominu!

V Mariboru, dne 7. decembra 1933.

Upravni odbor.

Božične kroglice,

različne nočavice, žepne svetilke, orehova jedra, šolske potrebščine, dežnike, prodam izpod dnevne cene. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14422. (l)

Zimska jabolka

raznih vrst ter prvovrstna jabolka mošančke prodaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana Stari trg 32.

Ia orehe v lupini

vreče po 50 kg 440 Din, la cvetlični med, kante po 30 kg 400 Din, franko podvoz, razpošilja po povzetju G. Drechsler — Tuzla. (l)

Za božične praznike!

Dnevno sveže žgano kavo, najfinejši čaj, rum, orehova jedra, rozine itd., kupujte pri

JOS. JAGODIČ CELJE

Glavni trg Gubčeva ul.

Tovorni avtomobil tritonski, dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14377. f

Izvrstno vino

dalmatinsko belo 10 Din, dalmatinsko črno 10 Din, silvanec 1932 12 Din, ljubljanski rizling 1932 15 Din — se toči v vinski kleti Mencinger, Sv. Petra c. 43, na dvorišču. Pri odjemu 5 litrov čez ulico 2 Din ceneje. (l)

Specialno izbiro

modnih hlač in pumpar dobite naiceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Pernice

izgotovljene 180 X 115 iz finega puhastega perja za 230 in 280 Din, prama puh 450 in 610 Din, svilene puhaste odeje 780 in 950 Din. Na zalogi vse vrste klotastih odej. Pošilja po povzetju Rudolf Sever, Marijin trg 2, Ljubljana.

Zimska jabolka

sortirana v zabojčkih — ima naprodaj po konkurenčnih cenah Kmetijska družba v Ljubljani. Ogled na Turjaškem trgu št. 3.

Redni občni zbor zadruga Jugoslovanske knjigarne

bo v sredo, dne 13. decembra 1933, ob 4 popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne.

Spored:

1. Čitanje zapisnika z o. z.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za zadnje bilančno leto.
4. Volitev tretjine načelstva v smislu čl. 13. zadr. pravil.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Prodajalna

H. NIČMAN

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

opozarja č. gg. voditelje Mar. družb in vrtocev na svojo izvirno zalogo

svetilni, trakov.

znakov, diplom

In vseh drugih potrebščin za Marijine kongregacije

Cene konkurenčne.

Postrežba točna in solidna.

Za obilen obisk se priporoča

H. NIČMAN

Zahvala

Vsem, ki ste spremili našega dobrega soproga in očeta, gospoda

Ivana Komarja

Čisto glasbo

lepoto in prijeten zvok
želite od Vašega radio apa-
rata. Že pri nakupu morate
paziti na to. Zahtevajte, da
je radio aparat opremljen
z najmodernejšimi Tungs-
ram barijevimi cevmi.

TUNGSRAM

Nezadostno negovani zobje povzro-
čajo prej ali pozneje bolečine, tež-
koče in nepotrebne izdatke. In
vendar je prava nega ust povsem
lahka stvar, ker lahko zobe ravno-
tako enostavno umivate kakor umi-
vate roke in obraz. Zadostuje, da
zjutraj in zvečer ter po vsaki jedi
uporabljate pasto ali milo za zobe
GIBBS, da obvarujete čistočo
zdravje in belino zob.

Špecijsalni šampon S. Y. S

daje potemnelim lasem sijaj in
svileno mehko. Že prvi poizkus
Vas bo o tem prepričal! Oprema
za enkratno uporabo Din 6.— a
za trikratno Din 12.—. Dobi se
povsod.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znanem, da je odšla danes, dne 7. decembra popoldne, po
kratki in mučni bolezni k Vsemogočnemu po večno plačilo naša
preljuba mati, žena, hčerka, teta in svakinja, gospa

Jerčka Jakolič roj. Košmelj

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto v Železnikih na
farno pokopališče pri sv. Frančišku.
Priporočamo jo v molitev in blag spomin.
Železniki, dne 7. decembra 1933.

Zalujoči ostali.

ZAHVALA. Ob smrti mojega nepozabnega soproga

Ivana Kramaršiča
podpolkovnika v pokoju

se najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so blagopokojnika spremili
na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujem č. duhovščini,
vojaškemu oblastvu in odposlancem oficirskega zbora za častno
spremstvo, njegovim stanovskim tovarišem, kakor tudi vsem
darovalcem krasnega cvetja. - Obenem se iskreno zahvaljujem
vsem prijateljem in znanem, ki so mi izrazili svoje sožalje ter
mi lajšali težko gorje.
Ljubljana, dne 6. decembra 1933.

Marija Kramaršič.

Nestavno hladno vreme

povzroča redno vsem on m, ki trpe na
revmatizmu, protinu, neuragiji
velike bolečine.

DIANA francosko
žganje

vedno osvežujoče učinkuje na ves organizem
in povečuje odornost. Poizkusite enkrat
na boste iznenadeni od učinka tega preku-
šene domačega sredstva

Priporočamo Vam
naiboliše šivalne stroje
in kolesa

**Adler -
GRITZNER**

Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levienik

Jos. Petelinc, Ljubljana
sa vode. Telef. 54. 2913

Telef. 51. 2913
Brezplačen pouk v vaseh. Večletno izkušnje.

Prodajalna Ničmanova v Ljubljani
Kopitarjeva ulica št. 2

nudi cenj. občinstvu

krasne »JASELCE«

sestoječe iz kipcev, lepe skupine v
raznih velikostih primerne za cerkve
in domove. Na razpolago so tudi po-
samezni hlevčki, ovčice, pastirčki, ka-
mele, i. dr. v veliki izbiri od navadne
do najfinejše izpeljave in kvalitete.

Cene nizke konkurenčne. Postrežba točna in solidna.

Umrli je naš dragi soprog, oče, tast, ded itd., gospod

FRAN RAPOTEC
poštar in posestnik na Kozini.

Alojzija roj. Tance, soproga.
Dora Rapotec Jur. dr. Fran,
Vida Zupanič viš. svet. Min. saobračaja
Elza Vagaja Jur. dr. Vinko, advokat
Stana Pregelj Med. dr. Josip, zdravnik
hčere. sinovi.

Marija roj. Rajčič, Angela roj. Race — sinah.
Rudolf Pregelj, profesor, Dr. Anton Vagaja, viš. svet.
pošt. dir., Karlo Zupanič, viš. svet. general. dir. — zeti.
Vera, Dragica, Vida, Tonček, Marija, Sonja, Vladimir,
Stojan, Marjan — vnukinje in vnuki.

Kozina, Ljubljana, Beograd, Maribor, 6. XII. 1933.

Aleksandra Rahmanova: Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

17. novembra 1917.

Najneprijetnejše je zdaj, da vedno pričakuje-
mo kaj strašnega. Povsod se čuti, da gre vse na-
razen. Električna luč neprestano odpoveduje, na
trgu postaja vse dražje, mnogih živih sploh več ni.
Pravijo, da nameravajo boljševiki zasebno trgovino
sploh ustaviti. Ko sem si danes pri zajtrku hotela
vzeti sladkorja za čaj, je rekla mati:

»Alja, ne jemlji štirih koščkov! Zadovolji se
začasnno s tremi! Pravijo, da kmalu sploh ne do-
bimo več sladkorja.«

Ta opazka me je zelo neprijetno zadela; prvič
v življenju se mi je pripetilo, da nisem smela je-
sti, kolikor sem hotela.

Ko si je hotela Irina drugič naložiti na krož-
nik malinove žolice, mati ni dovolila in je rekla,
da jo je treba prihraniti za čas bolezni. Oče je po-
skočil s stola in rekel razdraženo:

»Kaj, od jutra do večera delam ko pes in moji
otroci ne bi smeli jesti, kar bi radi!«

Oče je zadnji čas sploh zelo razdražljiv in
nervozen.

»Zastran mene storite, kakor hočete,« je de-
jala mati prav tako razdraženo. »Samo, če zdaj
jemljete po štiri koščke sladkorja namesto treh,
boste morda pozneje morali piti čaj brez slad-
korja!«

Po kratkem molku je nadaljevala:

»In treh poslov tudi ne potrebujemo, dva sta
zadosti. Fenja bom odslovila.«

»Stori, kar hočeš,« je odgovoril oče ježno, vstal
in šel v svojo sobo.

20. novembra 1917.

Fenja je bridko jokaje odšla. Tako dobre služ-
be, meni, ne najde nikoli več. Danes nas je mati
prosila, naj si same posteljemo. Morala sem se
seveda smejeti, ker še ni dolgo, da me je mati
okregala, ko sem rekla, da bom to sama oprav-
ljala.

21. novembra 1917.

Uvedli so zelo neprijetno novost: Skoraj vsak
dan zatulijo sirene v tovarnah ob poljubnem času.
Vse se prestraši, ker misli, da je nov pogrom. V
resnici pa sklicujejo delavce na kako zborovanje;
ali celo, kakor včeraj: »poskušajo za vsak primer,
če so sirene v redu. Tovariši hočejo menda me-
ščane imeti neprestano v strahu iz gole zlobe.

22. novembra 1917.

Duhovni oče Aleksander Ljuperski je bil
danes naš gost. Bil je zelo žalosten.

»Boljševiki hočejo začeti boj s cerkvijo,« je
rekel; »ali se bo duša ruskega ljudstva zadosti
ustavljala? Religijo hočejo odpraviti kot nerabno
življenjsko obliko in otroke v brezbožnem duhu
vzgajati... Bojim se, da jim bo rusko ljudstvo v
svoji blaznosti z veseljem uslužno!«

»Kmalu bodo cerkve prazne,« je menil docent;
»slišal sem, da nameravajo boljševiki cerkev lo-
čiti od države. Naše ljudstvo je brez volje in lahko-
verno. V duši ruskega ljudstva je hudič prav tako
močan kot Bog. Da, priznava Boga, ker ga ima v
duši; istega Boga pa lahko tudi pribije na križ,
kajti hudič mu je prav tako lahko voditelj kot
luč. Rusko ljudstvo so vedno preveč idealizirali;
vzeti ga moramo, kakršen je!«

Oče je molče poslušal, potem pa je po kratkem
obotavljanju rekel:

»Ne, ne, gospodje moj! Rusko ljudstvo ni-
koli ne zataji Boga!«

»In carja je že pozabilo,« je vzkliknil docent;
in mehko, kot bi soglašal, je nadaljeval, kakor
vedno, kadar je hotel povedati kaj takega, kar je
bilo vsem drugim mnenjem nasprotno:

»Dušo je treba naučiti, kako naj veruje v Bo-
ga in ga ljubi! Boljševiki bodo pa sami prevzeli
vzgojo mladine in jo bodo naučili. Boga tajiti in
ga celo sovražiti!«

»In mi? Čemu smo pa potem mi?« se je raz-
vnel batjuška. »Mi že poskrbimo za to, da rusko
ljudstvo ne pozabi Boga in mu ohrani svojo lju-
bezen!«

Dolga bela brada mu je podrhtavala ob teh
besedah, fini, blede obraz je bil kot obraz starega
svetnika na ikoni iz kijevske Lavre.

»In če vam vzemo možnost poučevati?« je ugo-
varjal docent, poudarjajoč vsak zlog.

»Kdo nam pa more braniti, da učimo in po-
povedujemo?«

»In če vas pozapro v ječe?«

Batjuška je uprl v docenta dolg, bolesten po-
gled in jasno mi je bilo, da je že tudi sam čisto
mislil na to možnost.

Prišli so novi gostje in umolknilo smo. Gostov
zdaj ne sprejemamo v salonu in v sobi za goste,
ampak v obednici, ker njena okna niso na ulični
strani. Mati pravi, da je bolje tako, odveč bi bilo
ljudstvo dražiti. Zdaj nikoli več ne pozabimo, da
za našimi okni grozi pošast »Ulicac, ki meni, da
ima pravico do našega imetja in življenja.

23. novembra 1917.

Danes sem te zopet videla v tvoji blaznosti,
svetec rusko ljudstvo!

Na cestnem križišču sem videla gručo ljudi,
vreščav otroški glas je v smrtnem strahu klical
na pomoč in nekdo je nekoga pretepal; to sem
spoznala po kretnjah. Ljudje na okoli so se sme-
jali, zbijali šale in slišala sem nekoga vpiti z glo-
bokim basom: »Le daj mu po gobcu, prasec! Tak
smrkavec! S staro kokardo na gimnazijski čepici
se podi okrog! Da bi jo vsaj rdeče prebarvali! Le
čakajte, buržujski paglavci, vam že preženemo ve-
selje namenoma se takole oblačiti v državni prole-
tarce!«

Ko sem prišla do gruč, se je ravno razkle-
nila in trije vojaki so nosili polmrtevga, krvavega
majhnega gimnazijca iz nje. Na nekem zborovanju,
tako se je dognalo, so vojaki določili, da se mo-
rajo vse stare kokarde odstraniti; prvič sem to
slišala in ubogi deček bržkone tega ni vedel...
in zato bo morda zdaj plačal z glavo! Ko so vo-
jaki nesli truplo mimo, sem jim z velikim zani-
manjem pogledala v obraze. Onemela sem od
osupnosti. Najnavadnejši, najdobrodušnejši obrazi
so me gledali. Kje je zdaj zver, ki jih je še pred
eno minuto obsedla, ko so ubogo otrokovo telesce
mrevzarili?

29. decembra 1917.

Danes sem naredila izpit iz narodnega pra-
va. V tukajšnjem literarnem časniku je natisnje-
na moja povest iz dijaškega življenja in nekaj
pesmi.

1. decembra 1917.

Zalostno pismo od tete Stari oče umira, hišo
plenijo. Prosi, naj se pripeljem k nji in ji pomo-
remo. Oče noče o tem slišati, mati pa se kljub
temu odpelje in jaz jo spremljam. Jutri odpotujeva.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

BOTOT

Pazite na vaše zobe !!!

Ne uporabljajte kakršnih-koli sredstev! Po skoraj 200 letih preskušanj zahvaljuje Botot sloves in uspeh svoji zobni kremi.

izdajatelj: D. Pichmajer & Co. ZEMUN

Modno blago

volneno blago

za damske obleke in plašče

Velika izbira, nizke cene!

R. MIKLAUČ - PR. SKOBU

Ljubljana, Metarska ul.
Pred škotijo

Zelo primerna

BOŽIČNA DARILA!

*
Največja izbira!
*
Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

ZAMJENICA

KAVE

MENILA

Naš priznani izvrsten in čisto domači izdelek.

Trgovina s pohištvom

Karol Preis

Maribor, Gosposka 36

preproge, linoleji, zavese, blago za zavese, blago za pohištvo, odje, prevleke za postelj, postelino, perje in gosje perje, tapetniško železje, pohištvo iz mela, / Reducirane cene! Ceniki se pošilja obrezplačno!

POZOR

SMUK

Največja izbira vseh vrst puloverjev, nogavic, rokavic i. t. d. ter največja izbira vseh vrst smuč in ves ostali smučarski pribor najcenejše samo v modni in sportni trgovini

M. TOMAZIČ

MARIBOR, ULICA 10. OKTOBRA ŠT. 4

Oodite nas in oglejte si brezobvezno naše blago

Zakaj se Moja koža

NIKDAR NE SVETLIKA

NENA VETRU NENA DEŽJU

Naj dežuje, naj piha veter, kaj me vae to brigal! Dobro namreč vem, da puder Tokalon po zaslugi vsebovane smetanove pene ostane na licu ob vsakem vremenu. Moja koža je masna, puder Tokalon pa se obdrži na njej 4krat dalje kakor navadni pudri. Potenje ne slabi v nobenem oziru te lastnosti. Puder Tokalon preprečava tudi ustvarjanje razširjenih znojin.

Karkoli delate, puder Tokalon je edini puder, ki Vam da podnevi ali zvečer divno naravno polt, popolnoma brez vsakega sijaja.

»FITONIN«

preizkušeno zdravilo za rane, braste, lišaj, ture ter notranje kožne bolezni, opekline, ranitve, oparitve, odprte ozeblin i. t. d.

Vsem onim, ki trpe na teh ranah, služi »Fitonin« kot izredno sredstvo, ker je dokazano in potrjeno po naših zdravniških in zdravstvenih institucijah, da zanesljivo in nazlo celi tudi najstarejše kronične rane. »Fitonin« odpravi a otekline in neprijen duh rane in že v začetku zdravljenja »Fitonin« se dohva v lekarnah, steklenica 250 gr. za Din 20.—, velika steklenica 1000 gr. za Din 80.—. Ako bi na kje slučajno ne meli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. j. prometni oddelek, Zagreb, poštni predal 78. Ako se naroča po pošti, pošljite »Fitonin« dr. z o. j. velika steklenica (manj se ne pošlje) tedaj znaša poštnina Din 10.—, ako se na denar pošlje naprej na »Fitonin« dr. z o. j. noštni čekov račun št. 37.757 v Zagrebu, se ohrani S TEM VSAK POŠTNI STROŠEK. Zastonj se pošlje poučna knjižica št. 15., vsakomur, ki jo zahteva!

Dovolj po ministr. pod S. br. 611 z. IV. 1933.

Blago za žimske

sunčice, komarce, sporniki, svetlo

za fine obleke

Velika izbira, ugodne cene

R. MIKLAUČ - PR. SKOBU

Ljubljana, Metarska ul.
Pred škotijo

NEVESTE!

Najlepši okras Vašega doma se perilo, zavese, postelina, pregrinjala! Najfineše in naitrpejše ga okrasite z vezanjem od trdke

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA,

poleg hotela Štrukelj.

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskujemo čisto ženska ročna dela imamo specielni entel za obleke in volane ažuriramo in entlamo. Vsakdo že ve, da imamo največ in naitrpejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato Vas naitrpejšo postrežemo.

Velika Božična prodaja

Po globoko znižanih cenah:

Flanele vzorčaste	Din 7 75	Creppe de Chine brez napake	Din 39.—
Flanele enobarvne	9.—	Stof za damske obleke 130 cm	27.—
Flanele rožaste	12.—	Stof volnen	25.—
Flanele za pižame	14.—	Volnen puplin 100 cm	28.—
Barbend za obleke	10.—	Volnene Georgette 150 cm	45.—
Zetir za srajce	7 50	Stof za športne plašče	48.—
Puplin za srajce	14.—	Stof za plašče enobarvne	75.—
Puplin za kombinirane	11.—	Stof najboljši za plašče	120.—
Puplin na boljše	14.—	Stof za moške obleke	43.—
Etamin za zavese 120 cm	13.—	Kamgarn za moške obleke	65.—
Klot za odeje	17.—	Češki kamgarn	80.—
Gradi za madrace	23.—	Angleški kamgarn	190.—
Zavese trodelne	65.—	Stof za moške suknje	85.—
Rjuhe flanelaste 195 cm	32.—	Konteni a 75 cm	6.—
Rjuhe flanelaste 230 cm	38.—	Sifon 75 cm	6.—
Osteje iz kloba ročno delo	110.—	Sifon brez aperture 80 cm	8.—
Namizni prtji 140x140	32.—	Sifon na boljše	9 50
Frotirke 110 cm velike	19.—	Platno za rjuhe 150 cm	18.—

Brisače iz damasta Din 20.—

NARODNI MAGACIN Oglejte si našo zalogo in naše brezkonkurenčne cene!

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 4

Velika božična prodaja!

Zahteva se zopet kvaliteta, vendar času primerno ceneno. Torej pazite razen na nizke cene tudi na dobro kakovost.

D. 28.-

Vel. 22-25. Topli čevlji iz finega, rdečega meltona, podplat iz klobučevine in usnja. Vel. 26-30 samo D. 32.—

D. 38.-

Ženske copate v lepih desenh, zelo tople, najfineša izdelava D. 48.— in D. 65.— Moški copati D. 38.— in D. 48.—

D. 40.-

Tople copate iz klobučevine v modernih barvah. Iste z leseno peto samo D. 75.—

D. 55.-

Copate iz velblodje dlake, podplat iz klobučevine in usnja. Moške vel. D. 65.—, vel. 31-35 D. 35.—, vel. 26-30 D. 30.—, vel. 20-25 D. 28.—

D. 95.-

Topli, črni, ženski melton čevlji, usnjen podplat. Isti z lakom ali usnjem obšiti samo D. 125.—, moški z usnjem D. 145.—

D. 88.-

Ženski čevlji iz črnega ali rjavega boksa, dober podplat iz usnja. Druga vrsta samo D. 110.—, iz laka D. 115.—

D. 145.-

Moški čevlji iz črnega boksa, prima usnjeni podplati. Rjavi samo D. 128.—

D. 110.-

Čevlji iz gumija z manšeto in volneno podlogo. Isti z zip-zapiranjem, črni ali rjavi, od D. 135.— dalje

Humanik

Ljubljana, Tyrševa c. 1a, „Petovia“
Maribor, Gosposka ulica 17
Celje, Aleksandrova cesta 1